The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario. Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Office: Editor: K. KEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Phones — DI 2-2324, BR 8-8681.
SATURDAY, MARCH 24, 1962.

LATVIJA AMERIKĀ

Nr. 23. SESTDIEN, 1962. GADA 24. MARTĀ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS
2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

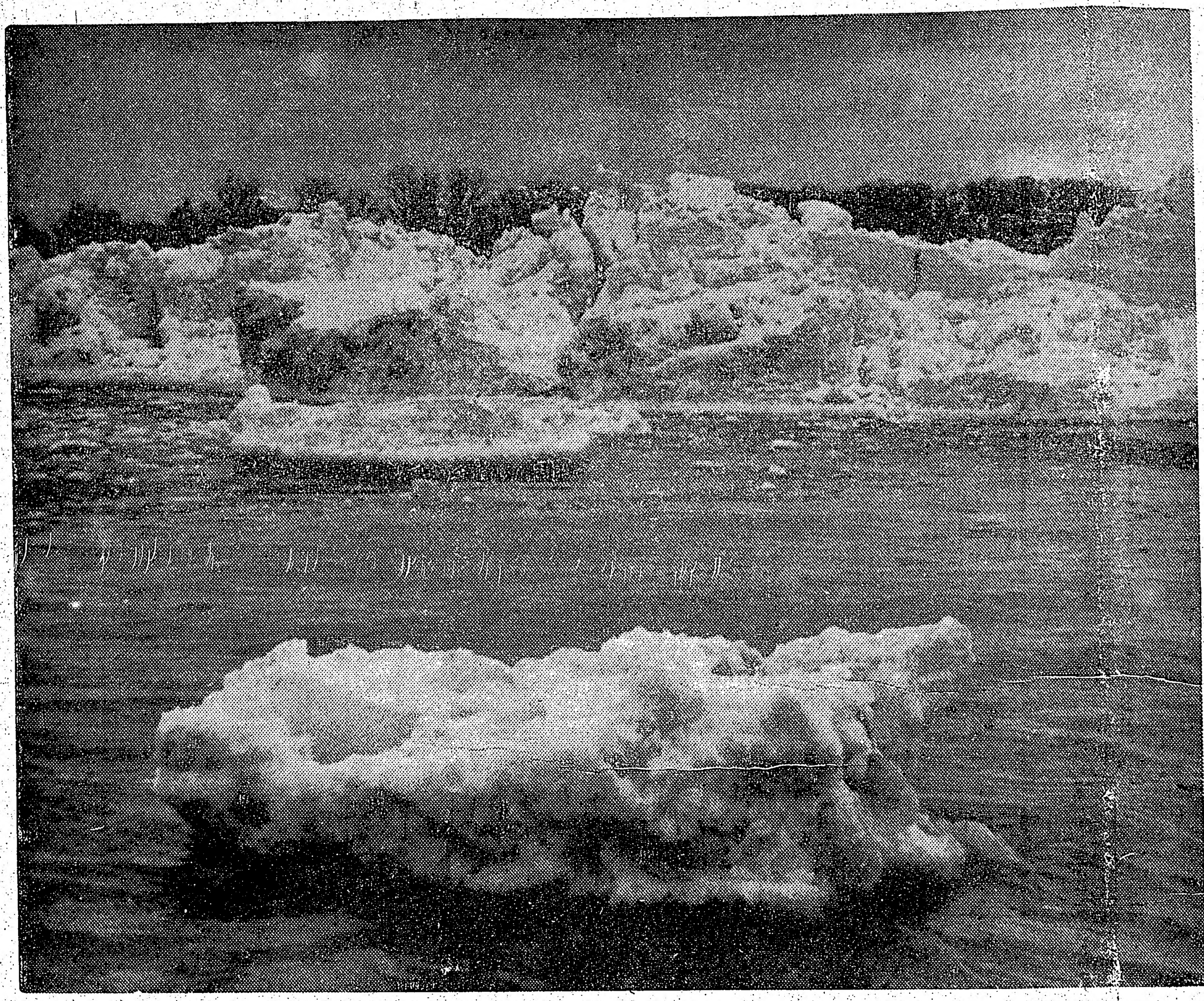

Kanadā iet ledus. J. Liģera uzn.

Vislaunākais sāk piepildities

ALŽĪRIJAS PILSĒTĀS FRANČU ARMIJA UN POLICIJA CĪNĀS AR EIROPIEŠU SLEPENĀS ARMIJAS ORGANIZĀCIJAS TERRORISTIEM. OAS INTERNACIONĀLE PIESAKA KAŖU FRANCIJAI. FAŠISTI, NACIONĀLSOCIĀLISTI UN FALANGISTI ATBALSTA TERRORISTUS.

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO PARĪZES

Normālos apstākļos nedēļas nogale Parīzē ir patīkama pārmaiņa katrā gada laikā. Ceļš no Londonas nav tāļš, pārbraucie na sarežģījumi nonivelēti līdz minimumam.

Bet šīsdienas Parīze vairs nav vecā, jautrā un bezbēdīgā metropole. Alžīrijas notikumu rezultātā Francijas galvaspilsēta pieblīvēta policistiem un armijas vienībām. Sprāgst bumbas, katrs nevainīgs gaŗāmgājējs ir potenciāls slepenās armijas upuris. Lai gan eiropiešu labā spārna ekstrēmistiem nav nekādu cerību gūt panākumus tieši Francijā, bumbošanas, slepkavības un Alžīrijas notikumi savu zīmi ir atstājuši. Katram caurmēra francūzim ir tikai viena vēlēšanās, izteikta skaļāk vai klusāk — kaut nu tas viss vienreiz beigtos.

Viena fāze, Alžīrijas kaŗš, franču armijas cīņas pret nacionālistu nemierniekiem, ir beigusies. Kāda cita faze, slepenās armijas organizācijas mēģinājumi sagraut Alžīrijas pamieru, tikai sākusies. Sākums ir asiņains un beigas var būt vēl briesmīgākas — kā vienmēr, kad darīšana ar fanātiķiem.

Līdz pamiera parakstīšanas brīdim Alžīrijas kaŗš bija vilcies ilgāk nekā pasaules kaŗš, prasot desmitiem tūkstošu dzīvību. Francijai tas izmaksāja vismaz 10 miljardu dolaru, piesaistīja Ziemeļafrikā ne mazāk kā 400.000 kaŗavīru. Alžīrijas kaŗa dēļ Francija nespēja izpildīt savus solījumus Ziemeļatlantijas organizācijai, nespēja sabalansēt savu saimniecību, nespēja paaugstināt dzīves standartu, kā tas noticis pārējās pēckaŗa Eiropas brīvā daļā.

Kas notiks tālāk? Nav absolūti nekādu šaubu, ka vispārējā nobalsošanā Alžīrijas iedzīvotāju vairākums — deviņi moslemi pret katru eiropieti — izšķirsies par neatkarību; par pilnīgu patstāvību; par atšķelšanos no Francijas.

Lai gan eiropiešu kolonistiem solītas dažādas drošības garantijas, dzīve vairs nekad nebūs tāda, kāda tā bija agrāk. Aizgājušais nekad neatgriezīsies. Ir daudz kolonistu, kas jau tagad, negribot neizbēgamam acīs skatīties, Alžīriju atstāj. 1961. gadā šis skaits sasniedza 75.000, pēdējo četru gadu laikā 150.000.

Alžīrijas neatkarības brīdim pienākot, aizbraucēju skaits pieaugs, lai gan tikai retam ir kāda noteikta vieta uz kuŗu braukt. Francija ir solījusies viņus uzņemt. Bet tās vairs nebūs mājas.

Ar skaitļiem spēlējoties, franču iestādes Alžīrijā paredz, ka nākamo gadu laikā Alžīriju atstās starp 200.000 un 700.000 eiropiešu kolonistu, kuŗu izcelsme nav tikvien kā Francija, bet arī Italija, Spānija, Malta un Vācija — pirms vairākām paaudzēm.

Izceļotāju skaits jau tagad būtu bijis daudz lielāks, ja visu aizbraukt gribētājiem nebūtu bailes no slepenās armijas organizācijas. Pēdējā aizbraucējus uzskata par savu ideālu dezertieŗiem, kuŗiem par Alžīrijas atstāšanas mēģināšanu nākas samaksāt ar savām dzīvībām.

Kamēr prezidenta de Golla Alžīrijas politikai opozicionāru netrūkst arī Francijā, Parīzē valda pamatota pārliecība, ka slepenai armijas organizācijai nav nekādu cerību uzvarēt. Lai šīs cerības piepildītos, jānotiek divām lietām vienā virzienā — Alžīrijā stacionētai franču armijai jāpāriet terroristu pusē un Parīzē jāgāž prezidents de Golls. Pašreizējā informācija apliecina, ka ne viens, ne otrs nenotiks un nevar notikt. Neskaitot ekstrēmistus, visiem pārējiem Alžīrijas kaŗš ir līdz kaklam. Diemžēl, slepenās organizācijas darbības beigas tas vēl nenozīmē. Pēdējās dienās lielākās Alžīrijas pilsētās, kā Alžīrijā un Oranā, notikušas jau gluži atklātas cīņas starp terroristiem un prezidentam de Gollam lojālo armiju. Un tas turpināsies vēl ilgu laiku.

Nevienam nav zināms, cik īsti politisku fanātiķu un algādžu cīnās slepenās armijas organizācijas rindās, bet viņu skaits tiek vērtēts 5000 vīru robežās, ar aktīvu atbalstu tādās Eiropas valstīs kā Italijā un Spānijā. Jo sevišķi Spānijā. Slepenā armijas organizācija ne tikai nodibinājusi savu valdību, bet pat pieteikusi kaŗu Francijai, soloties cīnīties līdz tai dienai, kad Alžīrija atkal pilnīgi piederēs Francijai. Un tas, laika gaitā, protams, vairs nav iespējams. Sakāvi ir grūti akceptēt. Bet, lai cik slepenās armijas organizācijas locekļiem tas arī nepatiktu, sakāve jau ir kļuvusi negrozāms fakts.

Slepenās armijas internacionāle uz nekādu praktisku palīdzību, patiesībā vienīgo iespaidīgo palīdzību, nevar cerēt. Vecie un jaunie fašisti Italijā, nacionālsociālisti Vācijā un falangisti — oficiālā politiskā partija Spānijā — atbalsta eiropiešu ekstrēmistus, bet ne pietiekoši, lai spētu efektīgi pretoties prezidentam de Gollam.

Slepenās armijas organizācijas likvidēšana nebūs viegla; tā prasīs ilgu laiku un daudzu cilvēku dzīvības. Bet tā notiks un Alžīrija varēs uzelpot un sākt dzīvot.

Andris Graudiņš.

AICINĀJUMS

Mēs esam iegājuši mūsu Kunga un Pestītāja Jēzus Kristus ciešanu laikā. Tas ir svēts un nopietns laiks, kuŗā esam aicināti uz nopietnām pārdomām, lūgšanām un meditācijām, mūsu Pestītāja nevainīgās ciešanas un krusta nāvi apcerot.

Latvijas ev. - lut. baznīcas virsvalde un Latviešu ev. - lut. draudžu apvienības pārvalde Amerikā tāpēc uzaicina katru latvieti, kā arī latviešu ģimenes un organizācijas respektēt šī laika nopietno raksturu un atturēties no lieka skaļuma, necienīgām izpriecām un nepiemērotiem sarīkojumiem šais dienās. Tāpat aicinām visas latviešu paaudzes uz rosīgāku dievkalpojumu apmeklēšanu un Svētā vakarēdiena saņemšanu šai laikā.

Atsevišķi aicinām latviešus - darba devējus un ņēmējus pēc savas labākās iespējas un sirdsapziņas izmantot valsts likumos paredzētās iespējas Lielās Piektdienas dievkalpojumu apmeklēšanai un šīs ievērojamās kristīgās svētku dienas pienācīgai svinēšanai.

P. Eglītis,
Latvijas ev. - lut. baznīcas virsvaldes prezidents.
Māc. A. Veinbergs,
Latviešu ev.-lut. draudžu apv. Amerikā pārvaldes pr-ks.

PAKALPOJUMS VIENĪBAI UN MĒRĶTIECĪBAI

LNAK PAPLAŠINĀTĀ VALDES SĒDĒ PIEDALĪJĀS ARĪ DV KANADAS VALDES, LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBAS, KALPAKIEŠU KOPAS, TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS, TORONTO LATVIEŠU NAMA KOMITEJAS UN KARAVĪRU PIEMINEKĻA CELŠANAS INICIATORU GRUPAS PĀRSTĀVJI. KLĀT BIJA ARĪ BIJUŠIE LNAK VALDES PRIEKŠSĒŽI A. SVENNE UN V. UPESLĀCIS.

LNAK paplašinātā valdes sēde priekšsēža J. Niedras vadībā plaši un vispusīgi izdebatēja latviešu karavīru pieminekļu celšanas ierosinājumu un nāca pie vienbalsīga slēdziena, ka pieminekļa celšana jāatliek līdz Toronto latviešu nama jautājuma nokārtojumam.

Arī LNAK padomes priekšsēdis prof. A. Dreimanis bija atsūtījis rakstu, kas pauda līdzīgus ieskatus.

Par LNAK valdes izstrādāto un V. Upeslāča papildināto rezolūciju nobalsoja visi klātesošie. Pieminekļa celšanas iniciātoru pārstāvis paskaidroja, ka viņam nav balsošanas pilnvaru un tāpēc balsošanā atturējās.

Vērtējot pēc organizāciju lieluma, var teikt, ka šī LNAK valdes sēde pārstāvēja visplašākos apmēros Kanadas latviešu sabiedrisko domu.

Valde nolēma rīkot 14. jūnijā kopīgu ziedojumu vākšanu visas Kanadas apmērā pretkomūnistiskam darbam. Organizācijas komitejā ievēlēja J. Grodni un G. Liepiņu no LNAK, un A. Kvēpu no DV KV. Šajā laikā citas līdzekļu vākšanas akcijas nenotiks. Visi tautieši un organizācijas lūgtas šo pasākumu atbalstīt.

Par LNAK pārstāvi Orilijas pilsētā un apkārtnē izraudzīja L. Krūmāju.

LNAK iesniegums Kanadas politiskām partijām radījis dzīvu atsaucību. Jau saņemtas visu partiju vadību, kā arī Kanadas ministru prezidenta, opozicijas pārstāvju, daudzu parlamentāriešu un organizāciju atbildes ar solījumiem iesniegumu atbalstīt.

Ar šo iesniegumu latvieši stipri vien iekļuvuši Kanadas politiskās dzīves aktīvā darbā.

LĒMUMS PIEMINEKĻA LIETĀ

LNAK vadība mūs informē:

Kanadas latviešu saime augsti vērtē mūsu karavīru varonību un vienmēr ar cieņu un pateicību piemin viņu nestos upurus tautas un tēvzemes labā. Tāpat dziļā godbijībā latvieši piemin daudzos kauju laukos kritušos varoņus. Latviešu sabiedrība atzīst, ka piemērotā laikā un vietā būtu godināmi mūsu karavīru varoņdarbi arī ar kādu ārēju zīmi — pieminekli, piemiņas plāksni vai citā veidā. Šai piemiņas zīmei jābūt iespaidīgai, jo uz to skatīsies neskaitāmu svešnieku kritiskās acis. Tai jābūt novietotai latviešiem labi pieejamā vietā, jo citādi tā tiks nodota aizmirstībai, un savu mērķi nepildīs. Un beidzot ir jāievēro, lai piemiņas zīme atrastos politiski piemērotā vietā — tā, lai cerēto karavīru pagodinājumu eventuāli neaizēnotu kādi blakus apstākļi.

Ierosinājums celt pieminekli karavīriem jau tagad atzīstams par pāragru, jo mūsu rīcībā pašlaik nav piemērota novietojuma.

Vērtējot no visiem viedokļiem, vispiemērotākā vieta karavīru piemiņas zīmei būtu toposais Kanadas latviešu kultūras un sabiedriskās dzīves centrs — Toronto latviešu nams.

LNAK valde, piedaloties DV KV, Latviešu virsnieku apvienības, Kalpakiešu kopas, Toronto latviešu biedrības, Toronto latviešu nama komitejas un Pieminekļa celšanas iniciātoru grupas pārstāvjiem, pēc vispusīgām debatēm pieņēma šādu lēmumu:

Uzaicināt latviešu karavīru pieminekļa celšanas iniciātoru grupu atlikt pieminekļa celšanu līdz Toronto latviešu nama izbūvei. Līdz tam laikam aicināt visus tautiešus pielikt savas rokas, sirdis un iespējamo līdzdarbību nama celšanas paātrināšanai. Lūgt pārtraukt publisku ziedojumu vākšanu latviešu nama akcijas laikā.

KRIEVI NORAIDA SABIEDROTO ATOMPIEDĀVĀJUMU

ŽENĒVAS SARUNAS SASTRĒGUMA PRIEKŠVAKARĀ. PADOMJU SAVIENĪBA NORAIDA NEITRĀLO VALSTU PĀRSTĀVJU ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMU PĀRTRAUKŠANAS PĀRRAUDZĪBU. IZRAĒLA UN SĪRIJA TURPINA CĪNĪTIES. KUBAS KASTRO TAISA KOMŪNISTU REVOLŪCIJU GVATEMALĀ.

Septiņpadsmit valstu atbruņošanās konferences neitrālās valstis — Zviedrija, Indija, Ēģipte, Meksika, Nigērija, Burma, Abesīnija un Brazīlija — devušas trīs lielajiem nedēļu laika paziņot konferencei par rezultātiem atomsarunās.

Pēc vairākkārtējas tikšanās gan pirms Ženēvas sarunu sākuma, gan šo sarunu laikā Sav. Valstis, Anglija un Padomju Savienība ar progresu nespēj lepoties. Pat daļēja Rietumu sabiedroto piekāpšanās atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzības laukā palikusi bez jebkāda iespaida Maskavā.

Padomju Savienība katēgoriski noraidījusi arī pašu jaunāko Rietumu priekšlikumu, ka atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzība Padomju Savienībā uzticama neitrālām valstīm. Citiem vārdiem, savā naudas makā Padomju Savienība svešām acīm ieskatīties neļaus.

Lai cik nopietna, kaut arī bezcerīga savā būtībā, Ženēvas konference arī nebūtu, tā nav bez savas komēdijas. Atbruņošanās sarunu laikā Sav. Valstis ir oficiāli paziņojušas, ka aprīļa mēnesī uzsāks atomieroču mēģinājumus atmosfērā. Padomju Savienības valdība tai pašā laikā darījusi zināmu, ka palielinās savu bruņošanās budžetu, kas 1962. gadā būs augstāks kā nevienā citā pēckaŗa gadā.

Bet ar to Maskavas dotības nebūt vēl nav izsmeltas. Rietumu diplomātiskie lietpratēji spekulē, ka aiz Padomju Savienības spītīgās nostājas neielaist ārvalstu pārstāvjus atomieroču mēģinājumu aizliegšanas pārraudzībai slēpjas gluži kāds cits iemesls un nevis bailes no atklātības, vai izfabricētā propaganda, ka Sav. Valstis pārraudzību mēģinās izmantot spiegošanas labā. Šādu argumentu, starp citu, neitralizē jaunākais Rietumu piedāvājums pārraudzību uzticēt neitrāliem. Kas Chruščevam ir padomā ir sekojošais — pēc pagājušā rudens mēģinājumiem Sibīrijā un Novoja Zemļā Sav. Valstis nāca pie slēdziena, ka Padomju Savienība sasniegusi

(Nobeigums 8. lpp.)

SENĀTORS LAUŠI PRASA SODĪT NOZIEDZĪBAS BALTIJAS VALSTĪS

ASV senātors F. J. Lauši (Lausche), dem. no Ohaio, ir izrādījies par īstu apspiesto tautu, sevišķi Baltijas valstu aizstāvi. Senātors ir iesniedzis Senātā un Tautas vietnieku namā ārlietu komisijām rezolūciju (congr. res. 63), kuŗā teikts, ka visas tās personas, kas pastrādājušas noziegumus pret Igaunijas, Latvijas un Lietuvas tautām, jātiesā un jāsoda saskaņā ar likumiem, kādus piemēro kaŗa noziedzniekiem. Šāda prasība parādās pirmo reizi ASV kongresā.

Rezolūcijā tālāk teikts, ka visā pasaulē tagad valda uzskats, ka koloniālisms un imperiālisms jāizbeidz. Tāpēc Apvienotajās Nācijās jāpaceļ jautājums par Baltijas valstīm. Padomju Savienībai jāizvāc no Baltijas valstīm savs kaŗaspēks un sava administrācija, lai šinīs valstīs varētu sarīkot brīvas vēlēšanas A.N. pārraudzībā. Lauši rezolūcijā arī skaidri pateikts, ka krievu okupācijas vara pārvietto Baltijas valstu iedzīvotājus uz Pad. Savienību un kolonizē šīs valstis ar cilvēkiem, kas ierodas no austrumiem.

Arī senātors Kukls (Kuchel), rep. no Kalifornijas, nesen iesniedza rezolūciju, prasot, lai ASV prezidents paceļ Baltijas valstu jautājumu Apvienotajās Nācijās.

Tie ir valstsvīru darbi, kuŗi modina apspiesto masu simpatijas pret ASV, ko arvien vēl uzskata par brīvības un cilvēcības aizstāvi. Par nožēlošanu, daudzas redzamas personas, to skaitā arī garīdznieki, negrib nekā dzirdēt par apspiestajiem, bet meklē draudzību un saprašanos ar apspiedējiem.

Z.

DVF valdes 10. martā, Londonā, Anglijā, rīkotajā tradicionālajā plkv. O. Kalpaka atceres un Latviešu leģiona dienas sarīkojumā koncertu sniedza Bradfordas vīru koris Daugava. Priekšplānā vidū koŗa diriģents Harijs Stalažs.
Foto. E. Kruzdiņš.

DVF delegātu pilnsapulces dalībniekus uzrunā DVF goda pr-dis sūtnis Kārlis Zariņš. Pa labi sapulces vadītājs un DVF Birminghamas nod. valdes pr-dis E. Rudzītis.
Foto. E. Kruzdiņš.

LATVIJA

Nr. 23. SESTDIEN, 1962. GADA 24. MARTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

VAI PREZIDENTS K. ULMANIS MIRIS 1942. GADĀ

Iespējams, ka šogad paiet 20 gadu kopš neatkarīgās Latvijas pēdējā valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa nāves.

Rīgā izdotо J. Raiņa atstātā materiālu krājuma Literārais mantojums 2. sējumā pievienotajā personu rādītājā pirmo reizi Latvijas okupācijas laikā publicēts norādījums par prezidenta nāvi. Tur lasāms, ka Kārlis Ulmanis „viens no Latvijas buržuāzijas barvežiem un zemnieku savienības vadītājiem, strādnieku kustības apspiedējs, fašistiskās diktatūras nodibinātājs Latvijā 1934. gadā", miris 1942. gadā. Nav minēta miršanas vieta, ne arī citi tuvāki apstākļi.

Jāatgādina, ka pēdējās autentiskās ziņas par K. Ulmaņa likteni beigušās tieši ar 1942. gadu, kad, vācu armijai tuvojoties Kaukazam, prezidents atradās Vorošilovskā. „A. L."

Ģenerālis Ūdentiņš Rīgas radiofonā

Februāra beigās Rīgas raidītājs bija licis runāt par „biedri" pagodinātam atvaļinātam ģenerālim Ūdentiņam.

Šajā raidījumā trimdiniekiem viņam vajadzēja pastāstīt, kā viņam klājas un kādi bijušie Latvijas armijas karavīri vēl ir dzīvi. Pats viņš „pēc kāda laika, kas 1941. gadā vadīts militāros kursos", bijis mācību pasniedzējs Maskavas kaṛa akadēmijā. Ko darījuši resp. cik ilgi „kursos" bijuši citi un kas ar tiem noticis, Ūdentiņam nebija atļauts teikt.

Tā mēs nekā nedzirdējām, kas noticis ar Ūdentiņa bijušiem priekšniekiem ģenerāļiem Rozenšteinu, Kļaviņu, Jeski, kas ar ģenerāļiem Krustiņu, Blachu, Klinsonu, Buku, Ezeriņu, Dannenbergu, Dālbergu, Birkenšteinu, pat Liepiņu.

Ūdentiņš varēja minēt tikai, ka Rīgā dzīvojot tagad un saņemot pensiju ģen. Balodis, Peniķis un Olekšs. Ka pēdējie divi saņem pensiju, būtu jauninājums. Vēl pirms pāris gadiem bija drošas ziņas, ka, piemēram, tagad 88 gadus vecais ģenerālis Peniķis ne kādu pensiju nesaņem, kaut gan to bija izkalpojis vecā krievu armijā.

No garās pulkvežu un pulkv.-ltn. rindas Ūdentiņš varēja nosaukt tikai Ābeltiņu, Bokalderi, Vipuli, Rumbu, Raiskumu (Redlichu), Padegu un Purmali.

Savādi, ka uzskaitot šos vairumā militāri mazāk pazīstamos, Ūdentiņš aizmirsis pateikt, kur palikuši kaut vai tādi kā pulkvedis Birkenšteins, Blaus, Kalķis, Jurēvičs, abi Kociņi (no tiem viens pēdējais Latvijas sūtnis Maskavā), Lejiņš un vēl citi, ar ko viņam nācās sadarboties Augstākā kaṛaskolā, vai kas bijuši viņa pakļautie armijas štābā, nerunājot par daudziem tālākiem.

No tā, ko Ūdentiņš uzskaitīja, secināms, ka viņam vairāk nebija ko minēt, un ka tikai atsevišķi nedaudzi cilvēki no Latvijas armijas vecākiem virsniekiem pārdzīvojuši Maskavas vajāšanu un varējuši atgriezties Latvijā.

Nāves sods Pad. Savienībā

Kaut gan komūnistu bauslība apgalvo, ka noziegumi ir buržujiskās sabiedriskās iekārtas parādība, un kad īstenos komūnismu, tie paši par sevi izbeigsies, tomēr, laikam, ne pie vienas iekārtas Krievijā nav vajadzējis ievest tik lielos apmēros nāves sodu, kā tas bijis vajadzīgs pašiem komūnistiem, kad tie paši noziedzīgā kārtā (raugoties no Krievijas satversmes viedokļa) sagrāva tur demokratisko iekārtu un nodibināja vienas partijas kliķes diktatūru, nosaucot to, lai slēptu tās īsto būtību, par „strādnieku diktātūru". Līdz ar to ar paša Staļina svētību radīja bēdīgi slaveno čeku, kas nebija padota nekādiem likumiem (arī pašu komūnistu dekrētiem), un varēja bez jebkādas tiesas procesa nonāvēt simtiem tūkstošu nevainīgu cilvēku. Staļina valdīšanas pēdējos gados šī asiņainā patvara sasniegusi tādus augstumus, ka arī pašas partijas dižvīri vairs nejutās droši par savām dzīvībām, un daudzi arī samaksāja tai meslus ar savām dzīvībām. Ne tikai latviešu izcilākie komūnisti (Rudzutaks, Eiche, Eidemanis u. c.) bez jebkāda legāla pamata (raugoties pat no komūnistu legālitātes viedokļa), bet arī vesela virkne pašu krievu izcilo komūnistu tika noslepkavoti bez jebkāda pamatota apvainojuma, kā to tagad atklāja Ņikita Chruščevs, apkaŗodams Staļina personības kulta pārmērības.

Kaut gan, lai to varētu izmantot ārzemju propagandas vajadzībām, 1947. gadā Pad. Savienībā nāves sodu it kā atcēla (protams, tas tika turpināts Lubjankas un citos Pad. Savienības čekas pagrabos, lai gan apslēptā veidā), tomēr jau 50-tos gados nāves sodu paklusām atkal atjaunoja, paredzot, ka slepkavas, nodevēji, spiegi un sabotieŗi sodāmi ar nāvi. Pag. gadā, lai apkaŗotu ātras iedzīvošanās kāres pārņemto padomju pilsoņu nedarbus, ieveda nāves sodus arī naudas viltotājiem, valsts mantas izšķērdētājiem, resp., tiem, kas tautas mantu piesavinās, un valūtas spekulantiem. Pirms dažām nedēļām šo noziedznieku sarakstu vēl papildināja, paredzot nāves sodus valsts ierēdņiem, kas ņem kukuļus, uzbrucējiem, kas uzbrūk policistiem, un izvarotājiem. Tas viss nepārprotami liecina, ka Padomju Savienība vairāk nekā 40 komūnistu pilnīgi kontrolētā režīma gados ne tikai nav varējusi atbrīvoties no „buržuāzijas noziegumiem", bet tiem klāt nākuši pat jauni īpatnēji komūnistiskās pasaules noziegumi, kuŗus atklāti jāapkaŗo ar tik smagiem sodiem!

Tā kā padomju prese nekad nepublicē noziegumu statistiku un visai reti kādreiz tur parādās noziegumu apraksti, tad rietumu pasaulei nebūs iespējams uzzināt, vai un cik lielos apmēros šie smagie sodi palīdzēs glābt komūnistiskās pasaules cēlāju svārstīgo morāli. Tomēr, laikam, lai atbaidītu citus no līdzīgiem „noziegumiem pret valsts īpašumu", pirms pāris nedēļām plaši izpublicēja kāda noziedznieka — Nikolaja Kotjarova noziedzīgās gaitas, kas saistītas ar Pad. Latvijas territoriju, lai gan noziedzīgās darbības centrs bijis kādā Maskavas priekšpilsētā. Tas ar kāda no Pad. Savienības Rīgā vadošā darbā iesaistītā direktora palīdzību noorganizējis Pad. Savienībā trūkstošo un tik ļoti pieprasīto lūpu zīmuļu „apgādes trestu" uz privātiem pamatiem. Tagad šim „lūpu zīmuļu karalim" draud nāves sods.

Raksturīgi, ka lielākie machinātori šinī lietā nav bijuši kādi rīdzinieki, bet gan ieceļotāji no krievu zemes, kam visas „padomju zemes iespējas" ir plaši pazīstamas, kam ir vajadzīgie sakari un kas nebaidās riska, kas saistīts ar „sociālistiskās likumības" pārkāpumiem. Tā tad Padomju Savienība ne tikai slauc savas kolonijas, tā sakot, ar valsts aparāta palīdzību, bet ņem palīgā arī „privāto iniciātīvu" . . . Lūpu zīmuļu lieta nav ne pirmā, nedz arī, laikam, būs pēdējā šāda lieta, kurā iejaukti Padomju Savienības spekulācijas „speci," bet tikai šādu lietu neliels skaits tiek atklāts. Lielā daļa „noziegumu pret valsts īpašumu" paliek neatklāta. Ja tādas lietas būtu padomju dzīvei svešas un tām būtu tikai atsevišķu gadījumu raksturs, tad jau nebūtu bijusi nekāda vajadzība izdot tik drakoniskus sodu likumus . . . Vēl jāpiezīmē, ka noziedznieki nav veciši, kas palikuši pāri no cara laikiem un piezīdušies „buržuju tikumiem," bet ļaudis, kas dzimuši un uzauguši pie padomju iekārtas. Citiem vārdiem, komūnistu mācība nav ne tikai mazinājusi, bet taisni otrādi — it kā veicinājusi noziedzību pieaugumu, jo no cilvēkiem veco Ādamu ar sodiem vien nevar izskaust.

A. Kalns.

PADOMJU SAVIENĪBAS JAUNIE SAIMNIECĪBAS RAJONI

Viena no Chruščeva ēras īpatnībām ir biežā saimniecības apgabalu dalīšana un pārdalīšana. Tas sākās 1957. gadā, kad likvidēja daudzas saimniecības ministrijas Maskavā un sīkrūpniecības un lauksaimniecības uzraudzīšanu un plānošanu nodeva 100 rajonu saimniecības padomēm. Sadalījums izrādījās pārāk sīks, vietām izvirzījās lokālās intereses, birokratisms pieauga vēl vairāk, garāku laika posmu plānošanai un plānu saskaņošanai vajadzēja iekārtot 13 lielākus apgabalus. Pagājušā vasarā sāka jaunu pārdalīšanu, kas nobeigta un ar dekrētu apstiprināta š. g. 23. februārī. Visa Padomju Savienība tagad iedalīta 17 saimniecības rajonos un divās saimniecības vienībās ārpus rajoniem. Katrā no šiem rajoniem saimniecību plānos, saskaņos un vadīs īpaša saimniecības padome.

Jaunā iedalījuma īstie nolūki pagaidām nav skaidri. Var tomēr pieņemt, ka rajonu robežu novilkšanā izšķīrēji nav bījuši vis saimnieciskie, bet gan administrātīvie mērķi, jo visu rajonu robežas cieši sakrīt ar vecām administrātīvām robežām. Rajoni sakārtoti tā, lai nevienā nevarētu izvirzīties kādas vienas tautas nacionālās intereses. Lielās republikas sadalītas katra vairākos rajonos, mazākās apvienotas pa 3-4 vienā rajonā. Izņēmums liekas 17. rajons, kas ietveŗ vienu Kazachijas republiku. Bet šis izņēmums ir tikai šķietams, jo kazachi jau sen ir savā republikā minoritāte (to tur ap 28 proc., lielkrievu turpretī 45 proc.). Dalījums paveŗ jaunas iespējas tālākiem krievināšanas soļiem. Piem. Baltijas rajona saimniecības padomē darīšanu valoda varēs būt tikai krievu valoda, jo latvieši ar igauņiem un lietuvjiem savās valodās saprasties nevar.

Nav pagaidām noprotams arī, kādēļ Baltrutēnija un Moldavija atstātas ārpus rajonu sadalījuma kā īpašas saimnieciskas vienības. Minējumi (piem. N.Y.T.), ka tas noticis sakarā ar abu republiku saimniecības rakstura kraso atšķirību no kaimiņu republikām, liekas aplami. Vismaz Baltrutēnijas saimniecība tagad ļoti līdzīga Baltijas saimniecībai. Norādījumi, ko Chruščevs deva Minskā, tagad vispār attiecināti uz Baltijas republikām, arī ticamāks būtu pieņēmums, ka Baltrutēnijai un Moldāvijai tikai pagaidām šāds izņēmuma stāvoklis, ka Baltrutēniju vēlāk apvienos vienā rajonā ar Baltijas republikām, bet Moldāviju pievienos 13. rajonam.

Kad noskaidrosies rajonu saimniecības padomēs iecelto ierēdņu sastāvs, tad, droši vien, šo pārkārtojumu īstie mērķi atklāsies labāk.

T.

OKUPĒTĀ LATVIJĀ

DĀRGĀS SIĻĶES

Priekšraksti un plāni ir viens un to īstenošana ir pavisam kas cits. Padomju laikraksti plaši apraksta zvejas pasākumus Atlantijas okeanā. Taču izrādās, ka šīs okeanā ķertās siļķes ir tik dārgas, ka zvejas pasākumi īstenībā prasa no valsts piemaksu. 8. februārī Cīņā rakstā „Zivis un grāmatvedība" lasām:

Siļķu pašizmaksa tomēr vēl ir liela un dara stipras galvas sāpes grāmatvežiem, kolchozu valdēm un kollektīviem . . . Piemēram, kolchozā „Brīvā kaija" . . . ne vien ekspedīcijas, bet arī reņģu zvejas kuģi strādājuši ar zaudējumiem. Tādas pašas neveiksmes pērn bija kolchoziem „Zvejnieks" un „Pirmais maijs".

Kolchoza „Uzvaŗa" prezidents sūdzas:

„Dažreiz pēc šāda pārbrauciena jāatgriežas tukšā, jo bazes kuģiem nav bijis tīklu vai degvielas, ko dot zvejniekiem . . . "

Lai nekārtības novērstu, paredzēts dibināt Latvijas zvejnieku kolchozu savienību. Uz Ziemeļjūŗu šogad jau došoties 20 kolchozu kuģi, kas tur zvejošot bez bazēm (bazes kuģi visi atrodas krievu rokās). Šie kuģi jūrā ķeršot tauku siļķes un tūdaļ tās iesaiņošot 50 kg mucās un 3 kg skārda kārbās. Kad kravas tilpnes būšot pilnas, tad kuģi braukšot mājās un nodošot lomus tieši tirdzniecības bazei. Taču neviens nezina, vai šāds zvejas veids saskanēs ar Maskavas plānojumiem . . .

PAT PUŠKINS NODER RUSIFIKĀCIJAS ATTAISNOŠANAI

Cīņas 10. februāŗa numurs veltīts Aleksandram Puškinam, atzīmējot 125 gadus, kas pagājuši no dzejnieka nāves. Taču šis gadījums tiek izmantots lielās krievu kultūras un draudzīgās krievu tautas bezgalīgai cildināšanai. „Krievu un latviešu rakstniekus ilgi un nikni centās atsvešināt un attālināt gan vācu muižniecība, gan vēlāk latviešu buržujiskie nacionālisti — rietumu un reakcijas pakalpiņi ,austrumu un progresa nīdēji", raksta Cīņa. Tikai pēc padomju varas nodibināšanās latviešu lasītājiem atvērušies krievu kultūras apcirkņi. Tātad padomju un krievu vara un kultūra ir viens un tas pats, resp., viss, kas nāk no rietumiem, ir reakcionārs, bet —no austrumiem — progresīvs.

BIJUŠIE ĻAUDIS NEDRIKST MEKLĒT TAISNĪBU

Lidija Rake, bijušā skolotāja un lauku māju īpašniece, sākusi dažādām instancēm, pat Maskavas „Pravdai", rakstīt vēstules, meklējot taisnību, ka viņai neplešķirot istabu dzīvošanai un nepieņemot viņu par bibliotēkāri. Rake pelnot maizi kā dzelzceļa strādniece uz Liepājas - Alsungas līnijas. Viņa sūdzējusies arī, ka Alsungas izpildkomitejas priekšsēdētāja L. Baldone izturoties partejiski. Uz Rakes vēstulēm Cīņa atbild šādiem draudīgiem vārdiem:

„Bet kādēļ jūs, pilsone Rake, nepastāstat dažus visai interesantus jūsu biografijas datus? Nu, kaut vai to, ka jūsu bijušajā 61,5 hektārus lielajā saimniecībā Saldus rajona Raņģu ciema „Vecvagaros" vācu okupācijas laikā strādāja gūstā kritušie padomju armijas karavīri. Ne vārda jūs neminat par to, ka kaŗa gados jūs aktīvi sadarbojāties ar vācu okupantiem;ka jūsu bijušo saimniecību divas reizes skārusi zemes reforma — pirms vācu iebrukuma un pēc viņu sakāves. Fašistu okupācijas gados jūs pēc padomju varas palīdzības neilgojāties. O, nē — tolaik jūsu rokās bija vara. Jūsu bijušie audzēkņi vēl tagad ar nepatiku atceras piesardzību un bailes, ko jūs viņiem iedvesāt savās neilgajās skolotājas gaitās Turlavas skolā vācu okupācijas laikā.

Veltīgi arī būs turpmāk uz Alsungas ciemata „Paulīnēm" sūtīt dažādas komisijas. Neviena no tām Rakei pa prātam neizdarīs. Agrāk taču viņai piederējusi budža saimniecība, liels augļu dārzs, bet tagad tikai likumā noteiktā norma. Agrāk viņa viena pati bija noteicēja visā kūtī, bet tagad tās govij ierādīta tikai pienācīga vietiņa. Agrāk viņa bija saimniece lielā mājā, bet tagad īrē istabu. Viņa ar to nevar samierināties.

Daudzu cilvēku darba dienas ir nelietderīgi izlietotas Rakes sūdzību pārbaudei un atbilžu rakstīšanai. Bet jāievēro arī, ka pacietībai ir savs mērs. Padomju likumu kodeksos ir tāds pants, kas paredz saukt pie atbildības apmelotājus un neslavu cēlējus." Nepārprotams draudս!

☆

Latvijā pat formāli latviešu valoda ir beztiesīga.

Jaunākais latviešu diskriminācijas pierādījums — 7. februāŗa sapulce Rīgas politechniskajā institūtā, kuŗas sākumu pārraidīja radiofons, plkst. 17 GMT. Fiziskās audzināšanas katēdras vadītāja doc. Vera Iljinična Molčanova krieviski izvirzīja par dep. kandidātu PSRS AP no Rīgas centrālā apgabala N. M. Šverņiku. Tam pievienojās krieviski ķīmijas fakultātes vārdā vec. pasn. Boriss Maciļevskij. Pēc tam sekoja institūta direktora Aleksandra Kristapoviča Mālmeistara runa arī krieviski un gandrīz bez akcenta. Latvietis — Kristapa dēls un Rīgas polit. inst. direktors, bet jārunā padomju imperijas valsts valodā!

KOMŪNISMA DOKTRĪNAS DOKUMENTĀRISKA VĒSTURE

„A DOCUMENTARY HISTORY OF COMMUNISM FROM LENIN TO MAO" by Robert V. Daniels, Random House izdevums, 393 lpp., cena — $ 10.50.

Tā kā īpaši komūnistu kustību nav iespējams raksturot no visām pusēm un viedokļiem, savācot rūpīgi visus attiecīgos dokumentus, jo tie prasītu daudzu plauktu telpu un daudzus sējumus, lai tos publicētu, tad autors ir savu ievērību veltījis tikai pašai komūnisma doktrīnai, izsekojot tās dokumentāciju no tās pašiem pirmsākumiem līdz mūsu dienām. Tas šo materiālu krājumu padara visai vērtīgu tiem, kas nodarbojās ar komūnisma pētīšanu no brīvās pasaules viedokļa.

NO „SPUTNIKIEM" LĪDZ „LUNIKIEM"

„SOVIET SPACE TECHNOLOGY" by Alfred J. Zaehringer, Harper & Bros. (Kanadā — The Musson Book Co.)izdevums, 179 lpp., cena — $ 4.95.

Autors, būdams raķešu lietpratējs, savā darbā sakopojis no daudziem un dažādiem avotiem visu pieejamo informāciju, kas attiecās uz Pad. Savienības raķetēm un kosma technoloģiju. Balstoties uz lielu skaitu materiālu izlasīšanu, noklausīšanos, novērojumiem un iztulkojumiem, tas ir pratis izlauzties cauri padomju noslēpumainībai ,kurā ir ietīti visi šie jautājumi, sniedzot diezgan skaidru ainu par īstajiem padomju sasniegumiem šinī nozarē.

Blakus plašiem tīri techniskas dabas iztirzājumiem grāmatā ievietotas astoņas lapas puses ar foto attēliem, 8 zīmējumi un 13 tabulas, kā arī technisko terminu vārdnīca, kas tiem lasītājiem, kas par šo jautājumu interesējas, var sniegt visai vērtīgu informāciju.

AKL

Tālivaldis Dangavs

ES TIK UZSKRULLĒJU ŪSAS

NOVELE

4. turpinājums.

Pamatojoties uz šo atklājumu, kā arī zinot to, ka, piemēram, dadaisma ideografijas ir gluži līdzīgas tām, kādas zīmē vājprātīgо namu pacienti, Anapurķika smadzenes bija izpinušas otru vēl pamatīgāku murdu: ar nejēdzīgu mākslu applūdināt nekomūnistisko pasauli, un tā iedragāt cilvēka garu ienaidnieka pusē, lai boļševismam visi vārti būtu vaļā."

„Vaidie! Vaidie! . . . " vecais mācītājs izdvesa šausmās. „Iznīekot garu — Dieva līdzību cilvēkā, tā ir vislielākā neģēlība zemes virsū!"

Pagaidījis, kamēr beidzas vecīša vārdi, teikti vietā, es atsāku:

„Anapurķika ierosinājums ir tik svarīgs, ka to jau pārspriež cilvēka gara miesnieki politiskajā birojā Kremlī. Šis divpadsmitgalvainais monstrs, vārdā Politbirojs, labi zina, ka sarkanais spānietis Pikaso pats uz savu roku jau dūšīgi raujas ar cilvēka gara izniekošanu rietumos. Ko vēl tad gaidīt? Jāpiespeŗ uguns vecajai pakulai — jāpiešķiŗ celmlauzim balvas, progresa vārdā jābazūnē viņa māksla rietumos... Haha! Viss nejēdzīgais un graujošais jāsauc par modernismu. Un vai tam, kas pret to! Inteliģentie nelieši, uzrīdīti studenti un skolēni tādam ar pirkstu bāzīs acīs: Tu reakcionārs! Tumsoņa! Tālumnieks! Atpakaļrāpulis! Tu imperiālistu rokas laiža! Baptists! Ķeceris! Sulainis! Melnsvārcis!

Šo uzzinot, Bogdanam ir skaidrs, ko tāds Merzāvecs sūtņos Meksikā, un viņa rokas nolaižas gar sāniem kā spārni kautam gailim. Jo: ja vēl bija cerība, ka viendien kāds metīsies Krievijai pie rīkles, nu tās vairs nav. Asaras kāpj acīs, domājot, ka arī uz priekšu diendienā jāēd slikti izcepta rupjmaize — garozu, ne garozu, be bruņurupuču čaulu, ķepi un kleķi iekšā, — jāpiebirkavo vēders ar miltu glīzdu, aizdaram piekožot sīpolu vai tupeni . . . Bēdu prātā nabags sāk lasīt Šopenhaueru. Salasījies, iegādājas melnas drēbes, lai ik dienu kādu gabaliņu pavadītu šo pasauli, kuŗa, jau līķratos atrazdamās, virzījās pret kapu. Bet naktīs — tavu negalu! — viņu sviltin svilināja kāre dzīvot, vismaz — uzdzīvot. Tāpēc arī pirmo sievišķi, kas šķita saldāks par iznīcību, šķita sacharīna graudiņš vērmeļu tempējam, Bogdans ņēma aiz rokas vest uz dzimtsarakstu nodaļu. Un meitietis tik taisījās līdz.

No šī brīža Bogdans pamet Šopenhaueru, jo laulības sākumā ir dabiska vēlēšanās ūsas uzskrullēt, nevis pesimismam nodoties. Bet pēc tam? Kas gan ir pesimisms pret to, ka vīrs jūt pierē punus dīgstam, no kuŗiem izšķiļas tādi kā stirnu buka radziņi? Pat darbā Bogdana acu priekšā rēgojas patiltes, parku krūmi un tukši preču vagoni, kuŗos, varbūt, viņa Marusja šobrīd ņēmās ar kādu citu. Un tāpēc, piemēram, projicējot peļu slazdu, tanī iezīmējās saķerts pārītis, atsperes nosists.

Bogdans ir techniskais zīmētājs un tālab viņa tvertās cilvēku figūras ir ģeometriskas.

Tikko zīmējums iesniegts, Anapurķis izšaujas no sava cauruma, lapu vicinādams.

— Lūk, tā vajag parādīt laikmetīgās mākslas būtību, ka cilvēks ir ģeometrisks dzīvnieks! Lieliski! Sociālistiski! — sprogainais kladzina kā nodējies, lai tad dzītos virsū Bogdanam ar padomiem:

— Vēl vairāk dehumanizēt! Atcilvēkot tā, lai skatītājs neaizmirst, ka viņš ir tikai mugurkaulnieks; tāpat kā zirgs, kā suns, kā krokodils, tāpat zīdītājs kā govs vai suns.

Citā zīmējumā, sauktā Anarchija, jādemonstrē bumbas sprādziena sekas — juku jukām iet gaisā cilvēku un dzīvnieku iekšas, lai skatītāji redzētu, ka nav atšķirības starp radības kroni un zvirbuli, starp cilvēku un tārpu.

„Diezgan! Diezgan!" iebrēcās Šteinharts, kājās uzšaudamies, „jeb man jau būs jāvemj par komūnismu, dzirdot vien. Jo komūnisms, tāpat kā elle, neauglīgs klēpis, zeme nepiedzirdināma ar ūdeni, un uguns nesaka: Gan."

Iestājās dziļš miers, ūdeņu klusums pirms pērkona. Pāris galvu jo zemu nolieca smagums dvēselē, bet Bogdana sejā atkal apmetās Iļjas Muromieša Bēda, mana bēda . . . Atcerējos, ka esmu viņu pametis kreklīņā pie putras bļodas, kuŗā vienreizējs strebjamais, un ka mūsu varonis pēc lopu un cilvēku iekšu, miroņu galvu skatīšanas nu sāk redzēt to, kā kaut kas iespaidīgs, varbūt terroristu spridzekļi, varbūt centrbēdzes spēks, iedarbojas uz Jašu Maišeļa dēlu Anapurķiku.

Bet drebot, ak tavu laimi! atmiņā iekratās bērnībā lasītais stāsts par Ādamu, kas pēc apgrēkošanās tik labi noslēpies, ka pat Jehovam vajadzējis saukāt: Ādam, kur tu esi?

Bogdans arī tūdaļ nopūš svecīti, lai būtu neredzams. Taču velti, piķis! jo mēness viņu nodod.

— Ak tu, stučka tāds! Bogdans skaišas uz spīdekli. — Kompartijas ziņotājs vai esi, ka visur bāzies?

Glābdamies no tāda, viņš notupstas uz ceļiem, galvu virs galda. Bet arī šeit mēness atrod Glupčuku, lai pie šā ūsu galiem pievienotu savu staru pavadas. Un tāpēc: kur arī apaušotais negrieztu acis, atkal un atkal skatiens tiek virzīts pret putras bļodu.

Prāts teiktu, ka dūša jau diezgan kāpināta, ne tā — gribēšana, kas mudina vīru vispirms filozofēt:

— Tik ir salduma dzīvē, cik ilgi cukurgrauds mutē, žvingulis galvā vai meitietis pie vestes, pēc tam — piezīsties pie bļodas.

Tempjot, Bogdans nolemj nepalikt virtuvē, bet vilkties ārā ačgārni, lai aiz neīstajiem vaigiem sevi noslēptu tik ilgi, kamēr pats nav krūmos.

Labi iestrēbies, ūsas uzskrullējis, Bogdans saliecies nu sāk ačgārno iešanu pret durvīm. Stumjoties, uznāk sajušana, ka būda sveŗas no rietumiem uz austrumiem un tukšums zem kājām paveŗas. Glābdamies no iekrišanas bezdibenī — velns sazina kādā, Bogdans speŗas, zaudē līdzsvaru un apmet ačgārnu kūleni, izripodams no būdas un aizripodams.

Vīrs nez kur būtu aizrullējies, ja pirksti nenobremzētu, vārpatā ieķerdamies.

— E, jau noticēju ka futūrisms kājām piešķīris gaismas ātrumu, khe! Bogdans saka, celdamies sēdus.

Bet kas tad tas!? Ē! . . . Ļautiņi, ē! . . .

Debess vairs nebija augšā, bet apakšā. Būda, trako mājas mūris — viss, viss karājās kā mušas pie griestiem, karājās ar drausmīgu draudu — iekrist debesīs.

— Grēku plūdi ir klāt! — Bogdans notirpst, domādams, ka redz pasaules atspulgu ūdenī. — Un tās ir pastardienas bazūnes, kas kauc ,nevis trakie.

Viņš griežas augšpēdu, laisties peldus uz muguras, bet pasaule tā sašķobas, ka vīram vēders jāsviež pret zemi un jāpieveŗ acis.

— Nav vis plūdi, viņš spriež, juzdams sausu zemi. — Ir noticis kas cits: pirmīt, kad kritu bedrē, esmu iekritis sirreālisma ziepju burbulī. Tāpēc tik jocīgi viss ņirbst.

Vēlēdamies pārplēst burbuli, Bogdans piepūš vaigus un tad tik pūst gaisu pa labi un kreisi. Ņemoties, vīram sāk likties, ka šis sevi atpūš no zemes.

Tik tikko nabags pieķeŗas pie liela koka saknēm, kas izlien no zemes kā salocīti elkoņi. Tur viņš elsā, svīst un nāk pie apjēgšanās, ka šis ziepju burbulī vis neatrodoties.

Bet kādi ērmi tad notiek?

— Lūk, jānudie, gravitācijas spēks ir pazudis! Bogdans nu zina, kas par lietu, un viņa balss jau pasteidzas saukāt pazudušo:

— Ādam, kur tu esi?

Klusums atsaucas, ne meklētais.

(Turpinājums sekos)

Aina: „Ja papus man dos nedēļā 5 dolarus vairāk kabatas naudas, es sākšu abonēt žurnālu „Mēs".

…ĪBAS JAUNIE SAIMNIE-
…AS RAJONI

…tver vienu Kazachijas republiku. Bet šis izņēmums ir tikai šķietams, jo kazachi jau sen ir savā republikā minoritāte (to tur ap 28 proc., lielkrievu turpretī 45 proc.). Dalījums paver jaunas iespējas tālākiem krievināšanas soļiem. Piem. Baltijas rajona saimniecības padomē darīšanu valoda varēs būt tikai krievu valoda, jo latvieši ar igauņiem un lietuvjiem savās valodās saprasties nevar.

Nav pagaidām noprotams arī, kādēļ Baltrutēnija un Moldavija atstātas ārpus rajonu sadalījuma kā īpašas saimnieciskas vienības. Minējumi (piem. N.Y.T.), ka tas noticis sakarā ar abu republiku saimniecības rakstura kraso atšķirību no kaimiņu republikām, liekas aplami. Vismaz Baltrutēnijas saimniecība tagad ļoti līdzīga Baltijas saimniecībai. Norādījumi, ko Chruščevs deva Minskā, tagad vispār attiecināti uz Baltijas republikām, arī ticamāks būtu pieņēmums, ka Baltrutēnijai un Moldāvijai tikai pagaidām šāds izņēmuma stāvoklis, ka Baltrutēniju vēlāk apvienos vienā rajonā ar Baltijas republikām, bet Moldāviju pievienos 13. rajonam.

Kad noskaidrosies rajonu saimniecības padomēs ieceltо ierēdņu sastāvs, tad, droši vien, šo pārkārtojumu īstie mērķi atklāsies labāk.

T.

…VIJĀ

…teiktā norma. Agrāk viņa viena pati bija noteicēja visā kūtī, bet tagad tās govij ierādīta tikai pienācīga vietiņa. Agrāk viņa bija saimniece lielā mājā, bet tagad īrē istabu. Viņa ar to nevar samierināties.

Daudzu cilvēku darba dienas ir nelietderīgi izlietotas Rakes sūdzību pārbaudei un atbilžu rakstīšanai. Bet jāievēro arī, ka pacietībai ir savs mērs. Padomju likumu kodeksos ir tāds pants, kas paredz saukt pie atbildības apmelotājus un neslavu cēlējus." Nepārprotams drauds!

★

Latvijā pat formāli latviešu valoda ir beztiesīga.

Jaunākais latviešu diskriminācijas pierādījums — 7. februāra sapulcē Rīgas politechniskajā institūtā, kuras sākumu pārraidīja radiofons, plkst. 17 GMT. Fiziskās audzināšanas katēdras vadītāja doc. Vera Iljinična Molčanova krieviski izvirzīja par dep. kandidātu PSRS AP no Rīgas centrālā apgabala N. M. Šverņiku. Tam pievienojās krieviski ķīmijas fakultātes vārdā vec. pasn. Boriss Maciļevskij. Pēc tam sekoja institūta direktora Aleksandra Kristapoviča Mālmeistara runa arī krieviski un gandrīz bez akcenta. Latvietis — Kristapa dēls un Rīgas polit. inst. direktors, bet jārunā padomju impērijas valsts valodā!

…viņš elsā, svīst un nāk pie apjēgšanās, ka šis ziepju burbulī vis neatrodoties.

Bet kādi ērmi tad notiek?

— Lūk, jānudie, gravitācijas spēks ir pazudis! Bogdans nu zina, kas par lietu, un viņa balss jau pasteidzas saukāt pazudušo:

— Ādam, kur tu esi?

Klusums atsaucas, ne meklētais.

(Turpinājums sekos)

…man dos nedēļā 5 dolarus vairāk kabatas…s, es sākšu abonēt žurnālu „Mēs".

Veras Leinveberes koncertā

Vera Leinvebera ir aktīva un apdāvināta māksliniece, kas pēdējos gados uzskatāmi reprezentējusies ar vairākiem patstāvīgiem koncertiem, gan arī kā pavadītāja un kamermūziķe Dziesmu svētku jaundarbu koncertā un citos sarīkojumos. Pretēji vienam otram jau panākumos „iesūnojušam" māksliniekam, V. Leinvebere joprojām tiecas pēc lielākas pilnības savā mākslā, nepārtraukti spodrinādama savu talantu pie labākiem klavierspēles meistariem šeit Toronto, gūstot aizvien teicamākus panākumus.

Mākslinieces spēli raksturo dzīva,oriģināla personība, teicama technika un krāšņains, jūtīgs piesitiens, kas viegli atraisās dažādos skaņu skalas reģistros. No iepriekšējiem koncertiem spilgti palikuši atmiņā Mocarta mūzika viņas interpretācijā izceļoties gan ar dzidru, vijīgu toni, gan ar pasāžu lidojošu vieglumu, īsti atbilstoši šī skaņraža caurspīdīgam skaņu lējumam. Savā pēdējā, 16. marta koncertā Sv. Andreja baznīcas zālē V. Leinvebere klausītājus pārsteidza ar smalku, vizmojošu franču impresionista Debisī krāsu paletē niansēto kompozīciju atskaņojumu. Tiklab svītā „Pour le Piano," kā arī kontrastējošās klavieru prelīdes „Miglā", „Soļi sniegā" un „Uguņošana," netrūka ne noskaņu bagātības, nedz efektīgu pasāžu. Arī dināmiskā plāksnē mākslinieces spēle bija izsvērta sīkākās detaļās un izkoptā ritma izjūta atzīstami pasvītroja raksturīgākās puantes Debisī glezniecīskos zīmējumos.

Ne tik teicami V. Leinveberei padevās Bēthovena „Valdšteina" sonāta op. 53, kur mūzikas rakstam dažkārt pietrūka zīmīgāku kontūru, noteiktākas ekspresijas un vienveidīgākas formas kontroles, tādējādi atstājot tā kā drusku rapsodisku iespaidu. Klavierniece bija gan domājusi par atsevišķu fragmentu izstrādājumu un temu raksturojumu, tak visumā skaņdarbs tā kā īsti negribēja saliedēties vienā, nedalāmā „bēthoveniskā" vienībā, kur jādominē mērķtiecīgai un celtnieciski stingrai uzbūvei. Atskaņojums nebija pasargāts arī no tīri techniskām nejaušībām.

Koncertu ievadīja divas Skarlati sonātas, bet nobeidza šī rindu autora 1961. gadā komponētā klavieru sonāta. Lai visa autora atzinība uzņēmīgai māksliniecei par šī skaņdarba atskaņojumu, kas tika veikts ar atzīstamu brilijanci un izjūtu, modernai mūzikai atbilstošā uztverē. Kā jau pieminētos Debisī un Bēthovena skaņdarbus, arī šo kompozīciju V. Leinvebere sniedza ar savai spēlei raksturīgiem vaibstiem, spilgtā dinamikā. Klavierniece impulsīvais artistiskais temperaments un iedziļināšanās ekspresijas problēmās šeit likās vairāk vietā nekā jau atzīmētā Bēthovena sonātā.

Sv. Andreja baznīcas zāle bija pilna klausītāju, kas mākslinieces priekšnesumus uzņēma īpaši silti un atsaucīgi un neskopojās aplausiem un ziedu veltēm. Piedevās nospēlētais O. Okolo-Kulaka draiskais „Dancis" bija spožs noslēgums šim mūzikāli ierosinošam koncertam. Būtu arī atzīmējams V. Leinveberes skaistais žests, ar devīgu roku ziedojot visus koncerta ienākumus flīģeļa iegādei, novietošanai Sv. Andreja baznīcas zālē. Lai māksliniecei paldies arī par to!

Tālivaldis Ķeniņš.

V. Leinvebere no jauna apliecināja savu talantu.

Aina Zemdega

ZILĒJUMS

Kad paej garām,
Pat nepaskatījies
Uz manu pusi,
Man gribas, kaut būtu
Piedzimusi
Sniega būdā
Par lapu vai eskimosu.

Tinusies zvēru ādās
Laikam nesajustu
Ne mēness rikstes
Bezmiega naktīs,
Ne nemieru
Salistam matos
Ar aprīļa pirmo lietu.

Bet esmu čigānu dzimtas,
Kaut sen bez meža
Un ugunskura.
Tumšsarkans lakats
Dedzina plecus,
Un kailās acīs
Tev zilējums:
„Divas saules
Tu ieraudzīsi
Rītā,
Kad būšu
Aizgājusi."

IN MEMORIAM

„Vainaga vijējai" saucas rakstu krājums, ko izdevis Melburnas latviešu biedrības jauktais koris savas nelaikā aizgājušās diriģentes Metas Krišjānes-Vīgneres piemiņai. M. Krišjāne-Vīgnere (1905.-1958.) bija spilgta personība latviešu mūzikas dzīvē; viņas darbība īpaši izcēlusies trimdā, Vācijā un vēlāk Austrālijā, kur diriģējusi korus un piedalījusies Kultūras dienu (Austrālijas latviešu dziesmu dienu) izveidošanā un vadīšanā. Nākdama no dižas latviešu mūziķu ģimenes(viņas tēvs bija Vīgneru Ernests), ar savu dzīvo mūzikālitāti tā iemantojusi daudz draugu un cienītāju latviešu mūzikas aprindās. Viņas vadībā Melnburnas latviešu biedrības jauktais koris izveidojies par vienu no teicamākajiem latviešu dziedātāju vienībām trimdā, kas blakus mūsu vecā repertuāra koŗa dziesmām nav baidījies arī iestudēt pēdējos gados komponētos koŗa darbus prasīgā, laikmetīgā faktūrā. To starpā jāmin J. Kalniņa 8 - balsīgā dziesma „Pirmā nakts," T. Ķeniņa kantāte „Kurzemes kareivim" u. c., kas atskaņoti arī jaundarbu koncertos. Piemiņas krājums bagātīgi illustrēts ar foto attēliem, īpaši no diriģentes darba gadiem Vācijā un Austrālijas latviešu kultūras dzīves vidē, un tanī ar rakstiem piedalījušies Gerhards Brēmanis, Edgars Dunsdorfs, Tikla Ilstere, Arvīds Ķiploks, Viktors Bendrups, aizgājušās mākslinieces dzīves biedrs Teodors Krišjānis un Lilija Dunsdorfa. Krājums aptveŗ 40 lapaspuses un ir skaista piemiņas svece mirušai māksliniecei, kuŗas dzīve un darbs ziedots latviešu koŗa mūzikai un mūsu kultūras pūra tradiciju tālākai izveidošanai. **T. Ķ.**

Pilnsapulce Čučičingā

MARISA VĒTRAS CEĻOJOŠĀ ANSAMBĻA PIRMIZRĀDE KLĪVLENDĀ.

Pārizvēlīgajam Klīvlendas skatītājam šoreiz bija gods redzēt Ingridas Vīksnas romantiskās satīras Pilnsapulce Čučičingā pirmizrādi. Lai cik Marisa Vētras vārds pievilcīgs, spriedumi, ka dziedonis nav aktieris, četru aktieŗu luga nav nekāda luga, piedevām kārtējās sūdzības par nepiemērotajām Bohemian National Hall telpām, šini pirmizrādē sapulcināja tikko divus simtus skatītāju. Jāsaka, tie, kas atnāca, varēja iet mājās pavisam iepriecināti par izlīdzināto spēli.

Ingridas Vīksnas Pilnsapulce Čučičingā jāuzskata par mēģinājumu izteikties drāmā. Bez dramaturga un režisora visai stingrās rokas uzvedums nebūtu varējis saistīt skatītāju. Luga var arī būt uzrakstīta, kā to Mārtiņš Zīverts saka, ainu technikā, kur darbība parāda notikumu risināmies skatītāju priekšā. Vīksnas lugā četri cilvēki nespēj radīt neatlaidīgu notikumu virkni. Trīju mīlētāju trisstūris ir saistīgs tikai tad, ja lugas darbības nostādījums jau satur visu problēmu, t. i. no pirmā skata autors pasaka, par ko luga būs. Autora uzdevums šādā darbā ir parādīt, kā šī problēma atrisināsies. Mūsu drāmā paraugs atrodams visās Mārtiņa Zīverta maz perso nu lugās, kā Kāds, kuŗa nav, Tvans, Zaļā krūze, Čūska.

Pilnsapulce pati par sevi ir vājš iemesls savest raksturus kopā lugas notikumam. Tāpēc visa pirmā aina, atskaitot šķaidīšanos ar līdz apnikumam pazīstamām frazēm, nekā jauna nedod. Lugas trešā aina vislabāk izdevusies, jo tur kaut kas notiek. Tā vajadzēja būt uzrakstītai visai lugai, pie kam lugas sākumā bija jāatrod neatliekams iemesls, kāpēc šādai sapulcei jānotiek. Piemēram, pilnsapulce varēja tikt sasaukta tāpēc, ka kāds nezināms labvēlis ziedojis lielāku naudas summu. Tā skatītājs redzētu jēgu šādai pilnsapulcei, kuŗas rāmjos notiek vienas ģimenes satikšanās.

Uzveduma galvenais nopelns ir aktieŗu neparasti tīrajā spēlē. Torontiešu uzvedumos redzam daudzas interesantas un apdāvinātas sejas. Bet neviens torontiešu uzvedums nekad nav sniedzis tik pēdējam žestam tik izstrādātu izrādi kā Vētras uzvedums. Tieši šīs spēles dēļ skatītājiem jāredz šī ceļojošā ansambļa izrāde.

Marisam Vētram notikums bija jārada gandrīz ne no kā. Lugā arī nav nekādu raksturu. Personiskie žesti un kustības apcirpti līdz pēdējai iespējai, lai pasvītrotu lugas zemtekstu. Tāpēc nevienam raksturam nav nekā ne vajadzīga, lieka, un katra kustība nozīmīga detaļā. Runātais vārds vairs nenes lugas izrādi, bet kustība runā par notikumu. Lugā neesot gandrīz nekādai izteiktai darbībai, skatītājs nosēd visu izrādes laiku atvieglots pacilāts. Izrāde, par spīti tam, ka lugā maz kas notiek, negarlaiko. Mierīgi uzsvērtā detaļa runā skaidrāk kā desmit steigā nobērti vārdi.

Lugas darbība ne vienmēr ļauj pielietot šādu palēninātu valodu. Valodai jākalpo tikai kā pēdējam izteiksmes līdzeklim, kad aktieŗa ķermenis, rokas un seja ar kustību vai vaibstu nespēj pietiekami aprakstīt darbības nolūku vai virzienu. Tad valoda ar savām nokrāsām ierosina to, ko viens raksturs censās izteikt otram. To visu Vētra ir panācis savā ansambļa spēlē. Mūsu uzvedumos tādu izsmalcinātu spēli reti redzēt.

Gribas arī norādīt, ka ne vienmēr lugas autoram ir nopelns, ja aktieris pagūst saistīt skatītāja uzmanību tik pilnīgi kā Pilnsapulce Čučičingā. Ja no pilnīgi neskatuviska dialoga režisors un aktieris rada ierosinātāju spēli, nopelns un pateicība jādod aktierim un režisoram. Vētras ansambļa veidotajai Pilnsapulcei Čučičingā būs neapšaubāmi panākumi visās izrādēs tieši aktieŗu spēles dēļ.

Kārļa Langenfelda radītais dekoratīvais ietērps patīkams acij un ar skopiem līdzekļiem dod spēlei piemērotu vidi.

Arturs Rubenis

(Kritikas autors A. Rubenis beidzis Emersona koledžu ar B.A., drāmā un Bostonas univ. teātra skolu ar M.F.A. gradu režijā; vada DV Klīvlendas latviešu teātri.) **Red.**

Irmas Kajakas Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas audzēknes: no kreisās Kalniņa Ligita, Holendera Māra, Kalniņa Lolita, Karolkēvica Ilze, Zemdega Dace — uzstāsies 1. aprilī, plkst. 5 p. p. Sv. Andreja baznīcas telpās. Skolas vadītāja Irma Kajaka - Ķeniņa šinīs dienās atzīmēja 25 gadus ritmo - plastikas paidagoģijas darbā.

Elza Pūce uz Austrāliju

Šinīs dienās uz Austrāliju izbrauca aktrise Elza Pūce no Bostonas. Viņa aizlidoja uz Losandželosu un no turienes ar tvaikoni Oriana devās uz Sidneju, kur ar ģimeni dzīvo brālis Siliņš, aktīvs vietējā teātŗa dzīvē. Pūces viesošanās laikā iegadās arī kāzas brāļa dēlam, kas patlaban lauž sev ceļu teātŗa rakstniecībā. Labvēlīgs ir arī sagadījums, ka maija beigās un jūnija sākumā Sidnejā paredzēts Austrālijas latviešu teātŗa festivāls. Atpakaļceļā Pūce paredzējusi piestāt Sietlā, kur 23. jūnijā notiek dziesmu svētki un 24. jūnijā — M. Zīverta lugas Minchhauzena precības izrāde režisora Lapenieka vadībā. Aktrise cer iegriezties arī Mineapolē, lai apmeklētu dažus personīgus draugus. Ceļojumam paredzēti trīs mēneši.

Ev. D.

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ MĀJAS

ATMIŅAS.

18. turpinājums.

Mana paziņas seja ir apaļa un sārta. Tā liecina, ka viņš ir vienīgais labi paēdušais cilvēks šajā badaino bēgļu pulciņā. Sākumā gribu piedāvājumu noraidīt. Bet tad atceros savus zēnus. Būtu jauki, ja kaut reizi Mārītis dabūtu paēst, cik viņam gribas. Tāpēc padodos. Kārdinājums ir pārāk liels, lai piedāvājumu noraidītu.

Mājās pārnācis, rakstu archibīskapam un dažiem draugiem, lūdzot, lai man atsūta mazliet naudas. Ir kauns to darīt. Tomēr citas iespējas vairs nav.

Dažreiz ļoti nožēloju, ka nepaliku Kurzemē. Tur dzīvei vismaz būtu kāds saturs, kāda jēga. Bētiņa kundze teica: atstājot dzimteni, manī kaut kas it kā pārtrūka . . . Viņa nav vienīgā, kuŗas dvēselē gaisma apdzisa, redzot Kurzemes krastu pagaistam tālumā. Tas notika ar daudziem. Arī ar mani.

25. februārī 1945.

★

Esam pārcēlušies uz savu jauno dzīves vietu — „Haus Telegraph". Mūsu istabiņa ir samērā glīta. Tikai viena nelaime: tā ir auksta un drēgna kā pagrabs. Mums ir atļauja pirkt 75 kilogrammus ogļu nedēļā, bet neesam vēl atraduši nevienu tirgotāju, pie kuŗa ogles būtu dabūjamas. Jūlijs Kalniņš „sāls maizei" no saviem trūcīgiem krājumiem bija atnesis mugursomu ar briketēm; mēs esam ļoti pateicīgi un iepriecināti par šo dāvanu.

Zēni ir apsaldējušies. Abiem stipri paaugstināta temperātūra. Arī māmuļa sasirgusi. Es pats ,kopš dzeru Mühlbrunnen ūdeni, esmu krietni atlabis. Sāku jau izskatīties pēc baltās rases cilvēka. Tikai spēka vēl nav. Tas atgriežas pavisam lēni un pamazām . . .

★

Kas ar mums notiks? Blakus istabā dzīvo kāda vācu bēgle no Silēzijas. Viņa žāvē kartupeļu mizas. „Būs bads," viņa saka: „Vācu tautas ciešanas tikai tagad iesāksies." Taisnība. Veikali paliek arvien tukšāki un tukšāki. Šodien gribēju nopirkt spalvas kātu. Neesot. Kā ar rakstāmpapīru? Neesot. Un rakstāmspalvas? Nē — arī tās nav dabūjamas.

Par spīti šai nabadzībai un šaurībai, pašapzinīgi un paļāvīgi skan Hitlera runa, teikta partijas dibināšanas dienā. „Es soll aber kein Zweifel darüber herrschen, dass das nazionalsocialistische Deutschland diesen Kampf so lange weiterführen wird, bis am Ende auch hier, und zwar noch in diesem Jahre die geschichtliche Wende eintritt . . . "

Dzīvosim - redzēsim.

27. februārī 1945.

Viss pasaulē tagad iet ačgārni! Citiem gadiem, marta sākumā bērni Karlsbādē jau skraidījuši basām kājām, bet šogad pavasaris kavējas nākt, un gandrīz katru dienu laukā virpuļo sniega pārslas.

Lai nenosaltu, rītos un pievakarēs eju ogļu „medībās". Vispirms aizstaigāju uz Teātŗa laukumu. Ja ogles tur nav dabūjamas, dodos uz patālo Jēkaba kalnu. Vienmēr ņemu līdzi mugursomu. Tajā salasu visas briketes un ogļu drumstalas, ko atrodu uz ielas vai trotuāŗa. Sākumā bija it kā kauns to darīt, īpaši tad, ja tuvumā bija redzami cilvēki. Likās: tie visi skatās uz mani un zobgalīgi smīn! Tomēr — pie visa jāpierod! Tagad, kādu ogles gabalu atradis, ceļu tikai augšā un metu maisā, priecādamies par vērtīgo ieguvumu. Tādas, uz ielas atrastās, ogles ir slapjas, negrib degt. Krāsniņa ar laiku tomēr sasilst, un, istabā sēdot, nav jāvelk mugurā ziemas mētelis.

Ogles meklējot, esmu jau izstrādājis arī zināmu darba plānu un laika sadali. Zinu, kādās ielās ogļu nobirumi visvairāk atrodami. Zinu, kādās stundās ogļu tirgotājs atbrauc pārdošanas vietā, protams, tikai tad, kad viņam pašam ir laimējies dabūt kādu ogļu vezumu. Un tādas reizes ir retas.

Arī māmuļai daudz laika paiet, skrienot pa veikaliem, lai sameklētu tās nelielās pārtikas devas, kas mums vēl tiek izsniegtas. Goebelss atkal paziņojis, ka tās tikšot vēl samazinātas. Pieaugušie saņemšot vienu kilogrammu maizes mazāk mēnesī. Barības līdzekļu devu samazināšot uz pusi. Sviestu saņemšot tikai bērni, kas jaunāki par trīs gadiem. Kā iztiksim? Ko ēdīsim? Arī pārdevēji veikalos dažreiz rīkojas negodīgi. Kāda tirgotāja bija nogriezusi no Pičiņa sviesta devās 170 grammu kuponus. Māmuļa to nebija pamanījusi. Kad otrā dienā aizgāja pavaicāties, pārdevēja izlikusies nevainīgā kā eņģelis. Viņa neko nezinot. Nekādus liekus kuponus neesot atradusi. Viņas veikals esot tālu pazīstams ar godīgu svaru un taisnīgu mēru. Vai agrāk mēs būtu uztraukušies par dažiem grammiem sviesta? Dzimtenē, neatkarības gados, saimnieki ar sviestu varēja iesmērēt ratu rumbas. Tagad mēs staigājam apkārt kā badaini vilki . . .

Ejot pār Teplicas tiltu, vienmēr kāri noskatos uz brangām forelēm, kas mierīgi peld upes, pagaidām vēl pavasaŗa straumju nesaduļķotos, ūdeņos. Somā man ir noglabātas makšķeres auklas un pāris duču labu āķu. Māmuļa smējās, kad es, gatavodamies braukt uz Zviedriju, āķus un auklas ieliku čemodānā. „Nesmejies vis," teicu: „ar šitiem āķiem un auklām mēs, varbūt, kādreiz izglābsim savu kailo dzīvību. Zeme var kādreiz palikt tukša kā tuksnesis. Bet Dievs gādā par to, lai ūdeņos vienmēr atrastos kāda zivtiņa." Mana pārliecība nav mainījusies. Tikko sāksies makšķerēšanas sezona, gribu izmēģināt savu laimi. Māmuļa saka, ka arī viņa tagad labprāt ēstu zivju zupu. Dzimtenē viņai zivis nemaz negaršoja.

★

Pēdējais dievkalpojums Karlsbādē dzīvojošiem latviešiem noticis Ziemassvētkos. Ar Tautas Palīdzības pārstāvi Zāgaru vienojamies, ka mēģināšu dievkalpojumu noorganizēt 11. martā.

Aizeju pie mācītāja Jeniša un lūdzu atļauju izmantot viņa baznīcu. „Labprāt," saka amatbrālis: „bet vai jums ir drošības policijas atļauja?"

Izliekos, ka nesaprotu.

„Kā — vai tad dievkalpojumiem vajadzīga drošības policijas piekrišana? Vai baznīca Vācijā nav autonoma? Vai tas vispār ir iespējams, ka te cilvēkiem neatļauj Dievu lūgt? . . . "

Tikko esmu šos vārdus pateicis, nožēloju, ka esmu to darījis. Mācītājs Jenišs skatās uz mani ar tāda cilvēka lūdzošo skatu, kuŗš ir spiests klusēt, lai nebūtu jāmelo. Tamdēļ apsolos atļauju dabūt, un tādēļ eju uz Sicherheits-Polizei kantori. Izstāstu, kas par lietu, un lūdzu dot man atbildi iespējami drīz, jo laiks dievkalpojuma izziņošanai ir palicis visai maz.

Ierēdnis, kas mani uzklausa, ir dzelzs krusta kavalieris. Ciets, skarbs vīrs. „Jaunais cilvēk," viņš saka: „vai jums cita nekā nav ko darīt, kā noņemties ar pļāpāšanu baznīcā? Ja jums ir garlaicīgi, mēs jums sameklēsim darbu. Jums, un tiem, kuŗus gribat pulcināt . . . "

Mašīnrakstītājas, kas sēd kancelejā, ir pārtraukušas darbu. Dzirdot ierēdņa vārdu, tās iespurdzas skaļos smieklos un raugās uz mani ar atklātu zobgalību.

Man ir grūti savaldīties. Bet es cenšos palikt mierīgs. Atceros jauno mācītāju A. Zellīti, kas mira Salaspils koncentrācijas nometnē, un ko mēs velti izmēģinājāmies no turienes atbrīvot.

„Piedodiet, ka es jūs traucēju," saku, „bet es ceru, ka jūs kādreiz virspavēlniecības ziņojumos būsit dzirdējuši par latviešu deviņpadsmito divīziju, kas tagad, kopā ar vāciešiem, cīnās Kurzemē. Šajā divīzijā ir mans brālis, un daudzi to bēgļu dēli, vīri un brāļi, kas tagad ieradušies arī Karlsbādē. Viņi grib sanākt kopā un Dievu lūgt. Esiet tik laipns un prasiet atļauju Berlīnē, ja pats nevarat izlemt šo lietu."

Mašīnrakstītājas ir apklusušas un atkal noliekušās pār saviem papīriem. Arī ierēdņa sejā izdzisis zobgalīgais smaids. Viņš liek izgatavot norakstus maniem dokumentiem un solās jautājumu vēl noskaidrot. Lai pienākot pēc dažām dienām.

Mājup ejot, iegriežos kādā pareizticīgo dievnamā. Lielā telpā valda dziļš klusums un miers. Deg eļļas lampiņa altāŗa priekšā. Smaržo pēc vīrāka. Un svinīgā cēlumā uz mani noraugās svēto mirdzošās, laipnās sejas.

Reiz dzimtenē mani aicināja par krusttēvu kāda drauga dēlam, ko kristīja Rīgas pareizticīgo katedrālē. Zēna vecāki bija priecīgi, kad neatteicos. Kamdēļ lai to būtu darījis? Vai mums visiem nav viens Dievs un viens Pestītājs?

1941. gada jūnijā manu krustdēlu — kā valstij „bīstamu un nevēlamu personu" deportēja uz Sibiriju. Toreiz viņam bija četri gadi.

1. martā 1945.

★

„Nessum magior dolore che ricordassi dell tempo felice della miseria" — saka Dante „Dievišķā Komēdijā".

„Nav lielāku sāpju, kā nelaimē atcerēties laimīgos laikus."

Šodien — pirms viena gada — Aizkrauklē kristījām Pičiņu. Tikai pirms viena gada! . . . Kā viss šajā neilgā laika sprīdī ir mainījies! Cik daudz esam pazaudējuši! Cik daudzas cerības ir sabrukušas!

Abi ar māmuļu sabāžam galviņas kopā un runājam par pagātni tik ilgi, kamēr paliek pavisam bēdīgs prāts. Apņemos, ka turpmāk pēc iespējas vairīšos no atmiņām. Tās ir kā slimība, no kuŗas jācenšas izsargāties. Lai mirušie aprok mirušos. Šajā laikā kapu jau tā ir pārāk daudz. Kamdēļ atvērt vēl arī tos, kas izrakti sirdī? . . .

Pagājušā nedēļā divi reizes biju drošības policijā apvaicāties, vai ir pienākusi atļauja dievkalpojumam. Atbilde vienmēr skan, ka atļauja vēl jāgaida. Var jau būt, ka ierēdņi vispār par šo lietu nav interesējušies. Tagad viņiem ir jādomā par daudzām citām problēmām. Loks sāk noslēgties arvien ciešāk. Vācu dzīves telpa paliek arvien šaurāka.

Dievkalpojums būs jāatceļ.

(Turpinājums sekos)

SAULAINES DESMIT GADI

INTERVIJA AR SAULAINES PĀRVALDES PRIEKŠNIEKU EDUARDU BUKU.

Šī mēneša beigās piepildās 10 gadi, kopš Sv. Jāņa latviešu draudze, Toronto, parakstīja līgumu par tā saucamā „Happy Valley Camp" pirkšanu no Toronto Knox presbiterāņu baznīcas. Nometne, kuŗu kanadiešu draudze vairākus gadus nebija lietojusi, līdz ar to ieguva jaunus saimniekus, un skaistās Notavasagas upes krastos sāka skanēt latviešu valoda un latviešu dziesmas. Tā radās Saulaine — pirmais šāda veida pasākums Kanadā un Amerikas Savienotās Valstīs.

Sekojot Sv. Jāņa draudzes piemēram, arī citas latviešu draudzes sāka apsvērt jautājumu par lauku īpašumu iegādi, jauniešu nometņu rīkošanu, latviskās vides veidošanu, svešu novadu robežās dzīvojot. Sakarā ar Saulaines desmit gadiem mūsu laikraksta līdzstrādnieks intervēja Saulaines pārvaldes priekšnieku Eduardu Buku.

Saruna notika jautājumu un atbilžu veidā.

Jautājums: Kā radās ideja par Saulaines pirkšanu un kas palīdzēja atrast šo īpašumu?

Atbilde: Mūsu draudzes mācītājs Arnolds Lūsis, būdams dabas mīļotājs un makšķernieks, bija meklējis pirkt kādu pamestu lauksaimniecību, kuŗā viņa ģimene varētu pavadīt vasaras mēnešus. Savu nodomu mācītājs pastāstīja mūsu draugam, ģenerālkonsulam N. Braisonam. Pēdējās atceŗējies savas draudzes lauku īpašumu un ieteicis to māc. Lūsim. Kad mācītājs apskatījis Saulaini, viņš nācis pie atziņas, ka nebūtu pareizi šādu īpašumu iegūt tikai viņa ģimenes vajadzībām, bet vajadzētu to izmantot tā, lai tas nāktu par svētību visai draudzei un visai latviešu sabiedrībai. Tāmdēļ nākošā draudzes padomes sēdē viņš ierosinājis priekšlikumu par Saulaines pirkšanu, un draudze ar lielu vienprātību priekšlikumu pieņēmusi. Tā — par $ 3000.- mēs tikām pie 85 akriem zemes skaistā vietā, vesela ēku kompleksa un sākotnējā inventāra, ko varējām izlietot arī nometnes un pieaugušo atpūtas vietas iekārtošanai.

Saulaines pārvalde. Sēd (no kr.): E. Buka, māc. A. Lūsis, A. Dobelis. Stāv: M. Bružis, J. Skrastiņš, K. Ozoliņš.

Jautājums: Vai Saulaine atmaksājas?

Atbilde: Saulaine nav peļņas uzņēmums. Jaunatnes nometnotāju maksas ir, laikam, zemākās Ontario apgabalā — tikai $ 12,- nedēļā. Tomēr Saulaine neprasa materiālu pabalstu no draudzes un uztur pati sevi.

Jautājums: Vai nometņotāju skaits pieaug vai samazinās?

Atbilde: Jauniešu nometnē pēdējos gados nometņotāju skaits izrāda tieksmi nedaudz samazināties. Liekas, ka to var izskaidrot ar bērnu vecāku turības pieaugumu, tiem iegādājoties privātas vasaras mītnes citās vietās. Caurmērā katru sezonu Saulainē uzturas apmēram 140 bērnu. Desmit gados Saulainē būs atpūtušies apmēram 2.000 latviešu bērnu.

Jautājums: Esmu dzirdējis, ka Saulaines pārvalde gribot iekārtot dažas telpas kultūras darbiniekiem un vecu ļaužu atpūtai? Ko varat teikt par šo projektu?

Atbilde: Domājam, iespējamības robežās šo projektu realizēt jau šai vasarā, kas ritēs zem Saulaines desmit gadu jubilejas zīmes. Esam jau agrāk dažiem latviešu kultūras darbiniekiem devuši iespēju Saulainē par brīvu pavadīt dažas nedēļas.

Domāju, ka, ja radīsies patiesa vajadzība, veco ļaužu mītnes iekārtošana Saulainē nav nekāda problēma. Inventārs un ēkas jau ir.

Jautājums: Ko domājat par Saulaines nākotni?

Atbilde: Saulaines nozīme, pēc manām domām, nākotnē vēl pieaugs. Liekas, ka Saulaine izveidosies tādā kā latviešu kolonijā. Zinu tautiešus, kas tur ceļ savas privātās mājiņas ar tādu nolūku, lai tur dzīvotu cauru gadu un pavadītu arī savas vecumdienas.

Jautājums: Kā atzīmēsit Saulaines 10 gadus?

Atbilde: Saulaines desmitā pastāvēšanas gadā — no jūlija līdz septembrim — esam iecerējuši veselu rindu dažādu sarīkojumu. Bet par tiem vēl pāragri runāt.

K. P.

STRĒLERTEI VELTĪTS VAKARTS TORONTO

Sv. Jāņa latviešu draudzes dāmu komiteja 11. martā bija rīkojusi 200 Balmoral ielā Veronikas Strēlertes vakaru. Ingrida Vīksna mūs lietpratīgi un interesanti izvadīja pa Strēlertes vientulības kalnu, rādīdama tās retās un īpatni meistarīgās dzejas pērles, kurās viņa sevi parāda savās septiņās grāmatās. Strēlerte savā grāmatā „Žēlastības gadi" ir pakāpusies tik augsti, ka skatās pārlaicīgi uz leju no savām klusuma šūpolēm. Bija aicināti arī tautieši, kuŗi pēdējos pāris gados ieradušies no Latvijas. Atnākuši no tiem bija kādi astoņi. Vakars noritēja draudzīgās pārrunās.

M. T.

ĪSTĀ VIETĀ UN ĪSTĀ LAIKĀ

Mums jāprot sūri grūti pelnīto naudu noguldīt un ieguldīt īstā vietā. Nav šaubu, ka šodien šāda laba naudas noguldīšanas vieta ir Toronto Latviešu kreditsabiedrība. Visiem zināms, ka Toronto latviešu kreditsabiedrība maksā par noguldījumiem 4 proc. gadā. Tas ir augstākais procents, kādu vispār var saņemt par vienkāršiem naudas noguldījumiem Toronto bankās.

Toronto latviešu kreditsabiedrība katru, kas tanī noguldā naudas summas, apdrošina nāves gadījumam par tikpat lielu summu, kāda noguldīta līdz $ 2.000,- ja nauda noguldīta pirms 55 gadu vecuma sasniegšanas. Ja naudu noguldā 55—70 gadu vecumu sasnieguši tautieši, tad par šinī vecumā noguldītām summām apdrošinājumu attiecīgi samazina. Par šiem dzīvības apdrošinājumiem neprasa medicīnisku pārbaudi, bet gan prasa, lai apdrošināmais naudas noguldīšanas brīdī būtu labā veselības stāvoklī un lai tas būtu darba spējīgs.

Tautiešiem nevajaga kavēties ar naudas noguldīšanu kreditsabiedrībā un gaidīt, kad jau vecums, slimība vai darba nespēja to apdraud, bet noguldīt savus ietaupījumus, kamēr tas vēl ir jauns, darba spējīgs un acīmredzami vesels. Pretējā gadījumā noguldītāji var zaudēt šo patīkamo un lēto dzīvības apdrošinājumu, kā tas vienam otram gadījies.

Par šiem dzīvības apdrošinājumiem nav jāmaksā arī prēmijas, bet tās maksā kreditsabiedrība pati no savas peļņas.

Jāņem vērā, ka, neraugoties uz to, ka kreditsabiedrība pieņem noguldījumus un izsniedz aizdevumu uz visizdevīgākiem noteikumiem, tā katru gadu gūst zināmu peļņu. Šī peļņa neaiziet privātu veikalnieku kabatās, bet paliek pašiem kreditsabiedrības biedriem izlietošanai pēc vajadzībām.

Lai nerastos zaudējumi, nauda jānoguldā kreditsabiedrībā arī īstā laikā. Daudziem tautiešiem, kas jau gadiem savus ietaupījumus glabā vienā vai otrā Toronto bankā, vēl nav skaidri zināms, ka visas bankas, arī mūsu kreditsabiedrība procentus resp. augļus aprēķina pa ceturkšņiem un aprēķina no mazākās summas, kāda attiecīgā ceturksnī bija noguldīta bankā.

Ja nu kāds tautietis, kam ir noguldīti daži tūkstoši vai simti dolaru kādā Toronto bankā, izņem šo naudu no šīs bankas 30. martā un noguldā to Toronto latviešu kreditsabiedrībā 2. aprīlī, tad viņš nesaņem procentu no bankas par pirmo gada ceturksni, jo viņam nebija nekas noguldīts bankā 31. martā, un nesaņem procentus arī no kreditsabiedrības par nākošo ceturksni, jo viņam tanī nebija nekas noguldīts 1. aprīlī, resp. noguldītājs zaudē noguldījuma augļus par veselu pusgadu.

Lai tautiešiem nāktu pretī un lai atvieglotu naudas pārvešanu no svešām bankām uz savu latviešu banku, Toronto Latviešu kreditsabiedrības valde savā š. g. 19. marta sēdē ir nolēmusi visus noguldījumus, kas iemaksāti ceturkšņa pirmās piecās dienās resp. no 1. līdz 5. datumam uzskatīt kā iemaksātus iepriekšējā ceturksnī. Tas nozīmē, ka tautieši, kas turpmāk savus noguldījumus pārvedīs no citām bankām uz latviešu kreditsabiedrību ceturkšņa pirmajās 5 dienās, varēs saņemt pilnu procentu likmi iepriekšējā bankā un arī pilnu procentu likmi par nākošo ceturksni latviešu kreditsabiedrībā.

Vairāki tautieši ir pieteikuši lielākus naudas pārvedumus no citām bankām uz latviešu kreditsabiedrību. Ieteicams šis operācijas izdarīt laikā no 1. līdz 5. aprīlim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861.
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak. Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

OTRĀ SKOLA LATVIEŠU BĒRNIEM

MAZPUTNIŅA LIDOJUMAM TRĪS GADI

Ar pāris mēnešu nokavēšanos atlidojis 36. Mazputniņš. Tas aizvadītā gada (1961.) pēdējais, domāts Ziemsvētku laikam. Reizēm šī vēluma atstarpe bijusi lielāka, citreiz gandrīz izzudusi. Mainījusies arī žurnāla kvalitāte kā tīruma graudu birums bagātās vai krusas un vētras šaustās vasarās. Tak Mazputniņš savā lidojumā nav apstājies, radušās grūtības pārvarētas — pašaizliedzība darbā, ticība iecerētā īstenošanai vainagojusies panākumiem. Tā nemanot pienākusi jubileja — noslēdzies trīs gadu lidojums! Sameklēsim nu visus trīsdesmitsešus un kopīgi ar bērniem izklāsim sev apkārt aplī, papriecāsimies, kā ikviens no tiem spējis runāt uz mums mūsu pašu mīļajā latviešu valodā. Iedomāsimies arī, cik daudz no tā paspējām iedēstīt jaunajās bērnu sirdīs, cik palicis vēl priekšdienām.

Jaunākajā Mazputniņā lasām par Saturna trim brīnumspožiem gredzeniem. Veselus trīs gadus mazie lasītāji no šī Mazputniņa apļa saņēmuši vēl spožāku gaismu, kas nākusi no latviešu pasaku, tautas dziesmu, rakstnieku, dzejnieku, mākslinieku gara bagātības. Vai spējam labi aptvert dienu steigā visu to, kas šeit sakrāts un nodots bērniem pieejamā veidā? Nebūs pārspīlēts, ja Mazputniņu dēvēsim par latviešu otru skolu trimdā, pat vienīgo tiem, kas netiek sestdienu vai svētdienu skolās, bet mācās mājās vecāku vadībā.

Un kā bērni to gaida! „Vai drīz būs nākošais Mazputniņš?" apjautājas mazie un lielie. Kaut tik nu nebūtu kas gadījies, varbūt pastā nozudis. Kāds prieks vērots uzliesmojam skolā, kad visiem reizē izdalīts jaunākais Mazputniņš! Katrs šķiŗ, meklē to, kas vairāk spējis pievērst interesi un sirdij kļuvis tuvāks. Aprimst trokšņi, nerātnības — starpbrīdī pat daži izlaidušies uz grīdas un steidz darboties ar nazi, grieznēm vai krāsu zīmuļiem ap Mazputniņa vidus lapu.

Daudz pateicības sakāms visiem, kas stāvējuši pie Mazputniņa šūpuļa, kas kaut vai pa dzirkstij piemetuši šim gaismas lokam un tiem, kas nenogurstoši joprojām traucas līdzi jaunam Mazputniņa lidojumam.

☆

36. Mazputniņa vāku darinājis Ilmārs Rumpēters. Virsrakstā lielo un mazo burtu sajaukums — kāpēc tā? Diez' vai tā drīkstētu bērniem rakstīt? Ja nu šo uzskatītu par zināma veida „modernismu," skolotājam būs vien jālabo šā rakstīti Mazputniņa lasītāju darbi.

Titullapā Lejgalieša dzejolis „Brauciens pie vecmāmiņas" ar Rumpēteŗa ilustrāciju. Mazputniņa sākuma lidojumos aizmugures vāka ārpusi bieži greznoja Imanta Bites skaistās tautas dziesmu ilustrācijas. Bija žēl šī rūpīgā darba, kas, kā jau bērnu lasītai grāmatai, cieta zināmas nolietošanās dēļ. Nu viņš pārnācis iekšpusē ar Ziemsvētku un ķekatu tautas dziesmu (dainu) ilustrācijām.

Kādu laiku Imantu Biti nemanījām — trūkumu izjuta visvairāk mazie lasītāji. Bite ar savām pasaku un dainu ilustrācijām ir visīstāk piekļuvis vielas saturam un vissaprotamāk nostājies bērnu fantazijas pasaules priekšā. Vismazākajiem lasītājiem treknu burtu pasaka — Kāpēc svētelim melni spārni.

Pēc Pauka un Šmauka jau otru reizi lasām Mirdzas Timmas pasaku Meža rūķi. Tā solās interesanta, paidagoģisku ievirzi. Sarkansnīpja neveiksmes liks pārdomāt katram lasītājam laumas Ziedskaras pamācību: „Neskrien no viena darba pie otra, vispirms iemācies vienu pareizi padarīt, tad mācies nākošo, un tu redzēsi, ka tev labi ies." Abas pasakas ilustrējusi Silvija Šteinere - Bērziņa.

Rūta Skujiņa devusi dzejoli Mika drošinieks. Arabu pasakā „Zagļi" zagļi nesaņem „pelnīto" algu (ilustr. Dž. Krīvs). Viduslapā Riekstu spēle. Kārlis Pariņš apcerē par Saturnu saka, ka mazais Kārlītis ir „briesmīgi" ziņkārīgs zēns. Droši vien viņš ir „ļoti" ziņkārīgs; vecāku palīdzība kopīgai lasīšanai noderēs. Īpaši zēni ar interesi lasīs J. Širmaņa Kapteini Lāčaķepu jau astotajā turpinājumā. Stāsts notikumu bagāts, asprātīgu, dzīvu bērnu valodu īsos teikumos (A. Riekstiņa ilustr.). Par pastmarkām, to krāšanu un glītu un kārtīgu darbu pastāsta J. Skujiņš. Gudro putnu krustmātei, liekas, prāvs pulciņš dalībnieku, un darāmais darbs nes svētību. Būtu jāraksta pareizi meiteņu uzvārdi: „Dace Incis un Laura Gailīte izpelnījušās uzslavu . . . " Patīkami ieskatīties pašu lasītāju darbu nodaļā. Jūtama cieša vecāku līdzdalība. Vai tādēļ brīnums, ka teikumu konstrukcijā mazie raksta kā pagasta „skrīveri" un pārspēj Jāni Širmani Lāčaķepā. Tomēr labi, ka tā — labi būtu redzēt bērnu darbiņus iespiestus rokrakstā, tas pamudinātu glītam rakstam. Mazajiem pianistiem Andris Vītoliņš aranžējis „Jūs, bērniņi, nāciet". Ar nepacietību gaidīsim citu Mazputniņu.

R. Sāsēris.

AICINĀJUMS INŽENIERIEM un TECHNIĶIEM

Mēs visi zinām, cik nepieciešams ir latviešu kopīgais nams dažādiem sarīkojumiem, sanāksmēm, skolām, pašdarbības un kultūrāliem pasākumiem.

Vajadzība pēc nama, sabiedriskai aktīvitātei augot, kļūs vēl lielāka.

Nodibinātajā nama organizācijas komitejā pašreiz piedalās 36 Toronto latviešu organizācijas un savu dalību pieteikusi arī Niagaras latviešu draudze. Organizācijas komiteja Elmāra Šķobes vadībā ir jau veikusi daudzus priekšdarbus.

Ņemot vērā, ka nama akciju īpašnieki būs organizācijas un privātas personas, komitejas pirmais darbs bija nama statūtu projekts. Statūti nepieciešami, lai nodrošinātu nama idejisko un akcionāru tiesības. Paredzams, ka statūtu projektu, pēc dažiem grozījumiem, tuvākajā nākotnē pieņems. Statūtus iesniegs Ontario provinces valdībai apstiprināšanai.

Izdarīti pētījumi par latviešu sabiedriskās un kultūrālās dzīves aktīvitāti pēdējo 10 gadu laikā Toronto, lai zinātu, cik ieņemam un izdodam savos sarīkojumos, kādas bijušas telpu vajadzības un apmeklētāju daudzums. Drīzumā būs arī sakopotas ziņas par telpu vajadzībām paredzētajā latviešu namā. Saprotams, ka šīs vajadzības varēs reālizēt tikai līdzekļu robežās.

Tāpēc arī ir jau sākusies līdzekļu vākšana, lai zinātu, ar kādu kapitālu esam spējīgi strādāt. Bez sabiedriskajām telpām paredzētas arī telpas dažiem peļņas pasākumiem, lai segtu nama uzturēšanas izdevumus un nodokļus.

Nevajadzētu vairs šaubīties par šī lielā pasākuma izdošanos. Tāpēc aicinu visus inženieŗus un techniķus iegādāties nama kreditzīmes, kuŗas tuvākajā nākotnē laidīs apgrozībā, un sniegt morālisku atbalstu nama celšanas darbā.

Jānis Zībiņš,
TLB Inženieŗu un techniķu kopas priekšnieks.

KANADĀ

TORONTO

◉ Gaujas gaidu vienība savā gadskārtējā mītnes vakarā 12. martā bija izvēlējusi temu vienības nosaukumam Gaujas upei un Latvijas gaidu organizācijas 40 gadu atceres veltījumam. Mītnes vakara programmu vadīja vad. Slavieša, programmā ņemot dalību guntiņām, gaidām un lielgaidām. Ievadījumā gaidas dziedāja savu himnu „Modras, modras" un vad. V. Slavieša pakavējās pie Latvijas gaidu organizācijas aizvadītiem gadiem, kas nepārtraukti ritējuši smaidošo meiteņu draudzības lokā.

Nometnes gaida Maija Velme saistošā valodā referēja par latviešu gaidisma vēsturi. Mazo guntiņu priekšnesumos dzirkstīja dziesmu prieks un dzeju virknējumi. Vienības pr-ce vad. M. Vilka stāstīja par pieredzējumiem nedēļas sirojumā ar laivu pa Gaujas ūdeņiem. Gaidu jendas pr-ce vad. A. Martinsone iepazīstināja Gaujas gaidas ar viņām veltīto dziesmu. Lielgaidas iepriecināja ar jauki noskandināto dziesmu „Kur Gauja plūst pa zaļām pļavām".

◉ Rīgas mazskautu pulciņa nodarbībās 17. martā piedalījās pirmais pulciņa vecākais vad. Dr. Arnis Freibergs un stāstīja mazskautiem par cilvēka ķermeņa darbību. Mazskauti stāstījumam sekoja ar lielu uzmanību. Nodarbības notiek ik sestdienas Sv. Andreja baznīcā, skautu mītnē, no plkst. 1—3 p.p. Pulciņš sagaida pieteicamies vēl citus zēnus, kas mazskautos vēl nedarbojas. Pieteikšanās pie mazskautu pulciņa vecākā v. v. Ilmāra Batraka, tālr. WA 2-3915.

◉ Pagājušā piektdienā Sv. Andreja baznīcas zālē ap 300 apmeklētāju noklausījās pianistes V. Leinveberes klavieŗu koncertu. Koncerta tīro atlikumu — $400,- V. Leinvebere ziedojusi sestdienas skolas klavieŗu fondam jauna koncertflīģeļa iegādei.

◉ Māc. A. Cops pag. svētdienā kristījis Ivaru Arni Miezīti, Juŗa un Ligitas dēliņu.

◉ Šī gada 30. martā pl. 8 vakarā, vienalga kādos laika apstākļos, DV namā, 123 Huron ielā būs „Atkusnis."

Pirmā ledus sakustēšanās notika Daugavas Vanadžu un TLB dāmu kopējā sanāksmē 13. martā. „Atkusnis" sola smieklus un jautrību, par ko gādās Juris Millers un Vilis Ādlers ar mūzikāliem priekšnesumiem. Bernhards Stars un Hugo Miķelsons stāstīja vai rādīs kaut ko tādu, ko vēl nevar izpaust. Būs arī laba deju mūzika. To redzēt un dzirdēt visi laipni aicināti. Vanadzes un TLB dāmas rūpēsies par viesu pacienāšanu.

◉ Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas bij. audzēkņi pag. svētdien, pēc 10 gadu starplaika, stājās publikas priekšā ar R. Blaumaņa „Trīnes grēku" uzvedumu. Līdz pēdējai vietai pilnā zāle lielu un mazo teātŗa mīļotāju ar aizrautību sekoja jauno aktieŗu spēlei. Trīnes lomai šoreiz bija pieaicināta vecākās paaudzes aktrise Ausma Siliņa. Bez Trīnes un Viļa, ko veikli veica sestdienas skolas skolēns Imants Pūpēdis, pārējie spēlētāji nāca no ģimnazijas absolventu kopas. Vairums no viņiem kļuvuši par sestdienas skolas mācību pasniedzējiem un vērina arī augstāko zinību iestāžu durvis. Tādēļ jo īpaši apsveicama viņu uzupurēšanās stāties teātra rampas gaismā, iepriecinot teātŗa mīļotājus.

Jaunie teātŗa entuziasti ar režisori Mildu Bērziņu pelna daudz pateicības.

O. K.

◉ Inženieŗu un techniķu kopas sanāksme notiks piektdien, 6. aprīlī, plkst. 8 vak., DV Toronto nod. namā, 123 Huron ielā. Inž.-ķīm. J. Riekstiņš referēs par temu „Dabiskā un mākslīgā kaučuka izmantošana rūpniecībā." Referātam sekos pārrunas.

◉ Jaunās Gaitas literārais kokteilis sestdien, 24. martā, plkst. 6 vak, Leaside Memorial Gardens telpās.

◉ Operdziedones Astras Kalniņas koncerts svētdien, 25. martā, Unitarian Church telpās.

◉ Toronto Austrumu draudzes vakars Sv. Barnaba baznīcas telpās, svētdien, š. g. 18. martā bija pulcinājis kuplu apmeklētāju skaitu. Par vakara iepriecinošo programmas sastādīšanu un vadību rūpējās F. Lintiņš. Sarīkojumā ar dziesmām piedalījās A. Vītols, A. Grigales klavieŗu pavadījumā. V. Lintiņa uzjautrināja klausītājus ar savām deklamācijām un Ošiņas-Bērziņas audzēknes Rita Ķimene un Anda Griķe sniedza teicamus baleta priekšnesumus.

Gleznotājs A. Kalvans no Londonas (Ont.) izlozei bija dāvinājis gleznu, ko laimēja J. Bajārs. Draudzes dāmu komiteja bija klājusi kafijas galdu. Vakars aizritēja jaukā noskaņā un deva $162,30 tīra atlikuma.

◉ Toronto Austrumu draudzes dāmu komitejas gada sapulce notiks š. g. 25. martā plkst. 3,30 p.p., pēc dievkalpojuma, Sv. Barnaba baznīcas zālē. Dienas kārtībā amata personu vēlēšanas nākamajiem 3 gadiem, kā arī dažādi jautājumi par turpmāko darbību.

◉ Kanadas latviešu mākslinieku apvienība no š. g. 1. līdz 30. aprīlim rīko latviešu tēlotājas mākslas izstādi Londonā, Ont. Skati svētdien, 1. aprīlī, atklās Shute institūta telpās.

LONDONA. Ont.

Londonas latviešu kopas dāmu komiteja priekšnieces L. Lukstes izkārtojumā un vadībā š. g. 18. martā rīkoja tradicionālo bērnu pēcpusdienu ar mūzikāliem, deju, dziesmu un deklamāciju priekšnesumiem.

Klausītāji un skatītāji, kuŗu bija pietiekami daudz, ar lielu interesi un apbrīnojamā klusumā, 50 bērnu klātienē, sekoja priekšnesumiem, un tiešām, kā to savā sarīkojuma atklāšanas runā paredzēja skolas pārzinis P. Dreimanis, priecājās par mūsu jaunākās paaudzes sasniegumiem. Pēc programmas kopas dāmas pacienāja visus bērnus un jauniešus ar azaidu.

Ps.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W.,
TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

LASITĀJU vēstules

VĀRDA DARĪTĀJI

No jūsu laikraksta uzzinājām, ka Toronto Sv. Jāņa latviešu draudze īsteno vienreizēju ideju un ceļ pirmo latviešu dievnamu Kanadā. Mēs, Sadberijas latviešu draudze, šo drosmīgo darbu atbalstām. Zinādami, ka tik lielu darbu veicot, tas ir vienai draudzei liela piepūle, mēs pieliekam savu pirmo nelielo ziedojumu — $ 25,-. Mēs skaitliski esam maza draudze, bet garā kalpojam tam pašam Dievam un miesā nesam tās pašas tautas asinis. Tāpēc arī apzināmies, ka mūsu pienākums ir šo dievnama būvi atbalstīt. Ar to mēs gribētu sekot Svēto rakstu vārdiem: „Bet esat vārda darītāji un ne tikai klausītāji."

Mēs vēlamies, kaut šim lielajam latviešu pasākumam būtu vēl daudz atbalstītāju arī ārpus vienas draudzes robežām.

E. Treilons,
draudzes priekšnieks.
E. Zemītis,
draudzes kasieris.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

24. martā plkst. 6.00, Leaside Memorial Garden telpās Jaunās Gaitas literārais kokteilis.
25. martā — operdzied. Astras Kalniņas koncerts. DV sarīkojums.
30. martā — Vanadžu kopas un TLB dāmu komitejas kopīgs tējas vakars „Atkusnis", DV namā, 123 Hurona ielā.
31. martā Sv. Barnaba baznīcā, plkst. 7.00 vakarā, Tērvetes 19. skautu vienības gada svētku sarīkojums.
1. aprīlī, plkst. 5.00 p.p. Sv. Andreja b-cas zālē Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas audzēkņu pēcpusdiena.
7. aprīlī — DV futbolistu balle ar „Miss Football" vēlēšanām Ungāru kluba telpās, 245 College ielā.
7. aprīlī — Omartija kundze, Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
8. aprīlī — TLB referātu pēcpusdiena. J. Popelis „Kas svarīgāks, zināšanas vai saprašanās?" 245 College St., Toronto
28. aprīlī — teātŗa izrāde „Pilnsapulce Čūčiciņgā" ar M. Vētru.
14. aprīlī — Viestura koŗa koncerts TLB sestdienas skolai, Sv. Andreja baznīcas sar. zālē.
26. aprīlī pianistes Ilzes Štrāls - Didrichsones klavieŗu koncerts.
29. aprīlī — pēc dievkalpojuma Trīsvienības baznīcā notiks „Draudzes vakars".
3. maijā — dziedones Līnas Karlsones koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.
6. maijā — Ģimenes diena TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
11. maijā — Diždanča priekšnesumu vakars.
12. maijā — Kurzemes cietokšņa krišanas piemiņas salidojums Toronto, Igauņu namā, 958 Broadview Ave., pl. 5 p.p.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.
20. maijā Sv. Barnabas b-cā, pl. 4 p.p. Martas Tūteres klavieŗu studijas audzēkņu pēcpusdiena.
27. maijā · Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.

HAMILTONĀ

31. martā — HLB literārs vakars par J. Medeņa dzeju ar Dr. P. Vasariņa referātu.
1. aprīlī — „Nāc paklausies, draudziņ" — Daugavas vanadžu bazārs ar priekšnesumiem. Sākums plkst. 4.00.
5. maijā, plkst. 7.30 HLB rīko Maija balli Rainbow zālē (Sanford un King).

LONDONĀ, ONT.

1. aprīlī — KLMA izstādes atklāšana Shute institūtā.
8. aprīlī — L. L. kopas studiju sekcijas literāra pēcpusdiena par J. Medeņa dzeju ar Dr. P. Vasariņa referātu.
2. jūnijā — DV Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

ALA GATAVOJAS

ČIKAGĀ
abonementi un sludinājumi pieteicami pie
P. DARDZĀNA
5539 N. Canfield Ave.,
tel. RO 3-6058.

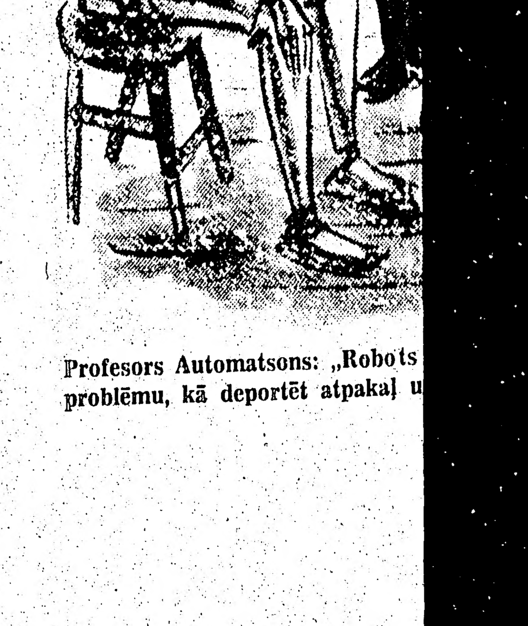

Profesors Automatsons: „Robots ... problēmu, kā deportēt atpakaļ ...

LATVIEŠU DZĪVE SAV. VALSTIS

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0268.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.:HO 3 2667

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.

Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0503.

Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.

Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak. Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.

Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

LASĪTĀJU vēstules

VĀRDA DARĪTĀJI

No jūsu laikraksta uzzinājām, ka Toronto Sv. Jāņa latviešu draudze īsteno vienreizēju ideju un ceļ pirmo latviešu dievnamu Kanadā. Mēs, Sadberijas latviešu draudze, šo drosmīgo darbu atbalstām. Zinādami ,ka tik lielu darbu veicot, tas ir vienai draudzei liela piepūle, mēs pieliekam savu pirmo nelielo ziedojumu — $ 25,-. Mēs skaitliski esam maza draudze, bet garā kalpojam tam pašam Dievam un miesā nesam tās pašas tautas asinis. Tāpēc arī apzināmies, ka mūsu pienākums ir šo dievnama būvi atbalstīt. Ar to mēs gribētu sekot Svēto rakstu vārdiem: „Bet esat vārda darītāji un ne tikai klausītāji."

Mēs vēlamies, kaut šim lielajam latviešu pasākumam būtu vēl daudz atbalstītāju arī ārpus vienas draudzes robežām.

E. Treilons,
draudzes priekšnieks.
E. Zemītis,
draudzes kasieris.

...rīkojumu kalendārs

baznicas sarīkojumu zālē.
11. maijā — Diždanča priekšnesumu vakars.
12. maijā — Kurzemes cietokšņa krišanas piemiņas salidojums Toronto, Igauņu namā, 958 Broadview Ave., pl. 5 p.p.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.
20. maijā Sv. Barnabas b-cā, pl. 4 p.p. Martas Tūteres klavieŗu studijas audzēkņu pēcpusdiena.
27. maijā - Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.

HAMILTONĀ

31. martā — HLB literārs vakars par J. Medeņa dzeju ar Dr. P. Vasariņa referātu.
1. aprīlī — „Nāc paklausies, draudziņ" — Daugavas vanadžu bazārs ar priekšnesumiem. Sākums plkst. 4.00.
5. maijā, plkst. 7.30 HLB rīko Maija balli Rainbow zālē (Sanford un King).

LONDONĀ, ONT.

1. aprīlī — KLMA izstādes atklāšana Shute institūtā.
8. aprīlī — L. L. kopas studiju sekcijas literāra pēcpusdiena par J. Medeņa dzeju ar Dr. P. Vasariņa referātu.
2. jūnijā — DV Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

ALA GATAVOJAS KONGRESAM MILVOKOS

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdi 17. martā Ņujorkā priekšsēdis prof. P. Lejiņš ievadīja ar politiskā stāvokļa analīzi. Pēc priekšsēža vērtējuma ASV valdības nostāja raksturojama ar Ņujorkas Times ievadrakstu 16. februārī, atzīmējot Lietuvas neatkarības svētkus.

Pacelts jautājums par patstāvīgas komisijas dibināšanu, kas nodarbotos ar apspiesto tautu jautājumiem, bet ārlietu ministrija ir pret šādas komisijas dibināšanu, norādot, ka tā nebūtu vēlama. Darbojas Keli komisija, kas ar liecininiekiem grib pārbaudīt stāvokli Austrumeiropā aiz dzelzs aizkara. Lietuviešu delegāciju Lietuvas valsts svētku laikā pieņēmis prezidents Kenedijs, bet pēc tam kongresā ap 100 senātoru un kongresa locekļu pieminējuši Lietuvu. Vērojams, ka atsevišķi ārlietu ministrijas darbinieki ir draudzīgi Baltijas valstīm, bet pagaidām nekā šo val stu labā nevar darīt. Vēl vienmēr turpinās padomju propagandas plūdi ar ASV pasta starpniecību. Kultūras apmaiņas ceļā Mineapolē notiek padomju bērnu grāmatu izstāde, kur izstādītas arī grāmatas no Baltijas valstīm, arī latviešu valodā. Latviešu aprindas Mineapolē rīkojušas demonstrācijas E. Dunsdorfa vadībā. Rīkotas arī preses konferences.

BEZ KAŖA NEVAR ATBRĪVOT

— bija priekšsēža vietnieka A. Bērziņa domas, bet par Baltijas valstīm ASV kaŗu negrib izraisīt. Vērojams, ka plašas aprindas ASV atbalsta Baltijas valstis un tām simpatizē, bet aktīvi grib iestāties par tām tikai tik daudz, cik to grib ASV valdība. ASV delegācijas vadītājs Apvienotajās Nācijās Stīvensons piesūtījis visām delegācijām apkārtrakstu par koloniālismu un apspiestām nācijām, bet šo jautājumu sesijā nav pacēlis. Pēc A. Bērziņa analīzes Stīvensona raksts varētu būt brīdinājums Pad. Savienībai, ka arī ACEN varētu runāt par koloniālismu, ja krievi par to runās. Kad ACEN delegācija apmeklēja Vašingtonu un griezās pie kāda no ārlietu ministrijas ierēdņiem ar Baltijas valstu jautājumiem, tas norādīja griezties pie Stīvensona, kaut arī Stīvensons iepriekš licis griezties pie ārlietu ministrijas.

Ja amerikāņi paceltu Baltijas valstu jautājumu, krievi to varētu iztulkot kā iejaukšanos viņu iekšējās lietās. Baltijas valstu problēmu nevar uzskatīt par pasaules lielo problēmu, tā ir tikai sekundāra. Krievi neuzskatītu inkorporācijas atzīšanu par panākumu. Pēc A. Bērziņa vērtējuma stāvoklis paliks vēl kādu laiku tāds pat kā tagad. Ja atbrīvošana nāks citām Austrumeiropas tautām, tā nāks arī Baltijas valstīm, bet nākotni neviens nevar paredzēt. Vajaga darīt, ko var, kaut arī nebūtu tūlītēji rezultāti: jāsūta raksti ,jāapmeklē valdības locekļi vai citas ievērojamas personas. Nevajadzētu pazaudēt pacietību, nekļūt pesimistiem.

VIDUS CEĻU

vajadzētu ieturēt ALA's darbībā, stipri trokšņi politikā nekad nav nekā laba devuši. Dažas mazas latviešu kolonijas to piekopušas, bet ALA's vadība 12 gados nav ieslīdējusi trokšņu politikā. Nevar klusu ciešot akceptēt visu ASV valdības politiku, pat ja valdība to uzskatītu par traucējumu. Katrs atsevišķs gadījums latviešiem jānovērtē atsevišķi, pielāgojoties apstākļiem. Vajadzīga nosvērtība, noteiktība un politiska izpratne.

MATERIĀLUS UZKRĀJ

abas puses, domāja priekšsēža vietnieks A. Puķīte. Uzkrāj nevien atombumbas, bet arī morālisku stiprumu, un kādreiz iesniegtos un neievērotos iesniegumus amerikāņu valdība atkal varētu ievērot. Priekšsēža vietnieks K. Balodis domāja, ka latviešu organizācijas uz vietām nav paredzējušas budžetos summas pretpropagandai, nav arī cilvēku, kas to darītu. ALA'i būtu jāsagatavo latviešu organizācijas šim darbam. Priekšsēdis prof. P. Lejiņš norādīja, ka divas lielākās latviešu kolonijas ASV ALA'i devušas vismazāko atbalstu. Šo pilsētu latviešu organizācijām vajadzētu aplikt sevi ar nodevām, lai varētu algot darbinieku ar pilnu darba laiku. Šāds darbinieks vienīgais varētu attstīt vairāk aktīvitātes.

SŪTŅA FELDMAŅA

10 gadu nāves dienas atcere ir nākamā gadā. Ir domāts par piemiņas grāmatas izdošanu, ko atbalsta arī ALA. Nav financiālu problēmu un līdzekļi ir nodrošināti apmēram 120 lapaspušu grāmatas izdošanai. Ar rakstiem aicināti piedalīties ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš, sūtnis A. Spekke, ALA's priekšnieka vietnieks A. Bērziņš un citi. ALA atcerās sūtņa Feldmaņa enerģiju, palīdzot nodibināties un nostabilizēties šai organizācijai.

VAIRĀK LĪDZEKĻU

— vairāk biedru naudas, lielāks atlikums, lielāki ziedojumi, bija kasieŗa ziņojums. Atlikumu kopsumma uz 1. martu pārsniedza — 40.000 dolaru, budžets pārsniegts par $ 10.000,- un uzrāda pāri par $ 77.000,-. Līdzekļi ALA's darbības veicināšanai ienākuši gandrīz $ 11.000,-, bet biedru nauda uzrāda $ 7.000,-, kas rāda lielāko biedru skaitu, kāds ALA'ā bijis. Liels ir arī autoru honorāru atlikums, bet ir daži kavēkļi tos izmaksāt atsevišķos gadījumos. Ir daži konti, kas stāv jau ilgu laiku un kur nekas nav darīts, kā L. Štengeles piemiņas fonds, kur iemaksāts $400,-. Nav atrasts papildus darbinieks ALA's darbā ar apmēram $ 4.200,- gada algu. To nav iespējams atrast Vašingtonas mazajā latviešu kolonijā, varbūt kāds vēlētos pārcelties no citām pilsētām? Nav arī kandidāta ALA's stipendijai, kur pieteikšanās termiņš ir līdz 1. maijam.

KULTŪRAS FONDA ZIEDOJUMU

vākšanas akcija pagaidām devusi $ 6.073,88, un pēc Kultūras biroja vadītāja Dr. P. Norviļa vērtējuma tie varētu būt lielāki kā pag. gadā, ziedojumu akcijai noslēdzoties. Pag. gadu tie bija gandrīz $10.000,-. Sarīkojumi Kultūras dienās labāk apmeklēti kā citus gadus. Gleznu izstādē Ņujorkā pirmajā dienā ieradušies ap 500 apmeklētāju. Gleznu izstādei Redingā pieteikti ap 300 darbi. Iespējams, ka daļu nevarēs izstādīt. Izstādi rīko Redingas mūzejs kopā ar ALA's Kultūras fondu. Pēc šīs izstādes apm. 40—50 darbus varētu sūtīt uz Sietlu, ja nokārtotos pārsūtīšanas izdevumi. Izglītības sekcijai vēl nav vadītāja.

VECO ĻAUŽU ĀRSTĒŠANĀS

pārrunas ievadīja revīzijas komisijas priekšsēdis V. Cerbulis, bet sēdes dalībnieku domas šinī jautājumā dalījās. Nolēma izsūtīt apkārtrakstu uz vietām, aicinot organizācijas izteikties par vai pret veco ļaužu ārstēšanās likuma pieņemšanu ASV kongresā. Organizācijām vajadzētu šo jautājumu pētīt un viedokļus paziņot ALA'i.

KONGRESS MILVOKOS

notiks 18., 19. un 20. maijā pēc agrāko kongresu plāniem, kongresu atklājot piektdienas pēcpusdienā. ALA's priekšnieka vietnieks A. Bērziņš referēs par politisko stāvokli. Jaunatnes apvienības pārstāvis referēs par jauniešu darbību, iespējams arī prof. T. Celma referāts. Kongresa reģistrācijas maksu noteica 5 dol. Kongresā nolēma lūgt piedalīties Kanadas latviešu organizāciju pārstāvjus jo kuplā skaitā. Vēlāk iespējama abu zemju apvienību sēde. Vēlēšanu un pagaidu mandātu komisijā apstiprināja B. Maikovski, G. Meierovicu un A. Zāģeri.

No jauna par biedriem uzņēma latviešu ev. - lut. Kristus draudzi Milvokos un Vilmingtonas un apkārtnes kopu Delaverā.

V. Irbe

ČIKAGĀ
abonementi un sludinājumi pieteicami pie
P. DARDZĀNA
5539 N. Canfield Ave.,
tel. RO 3-6058.

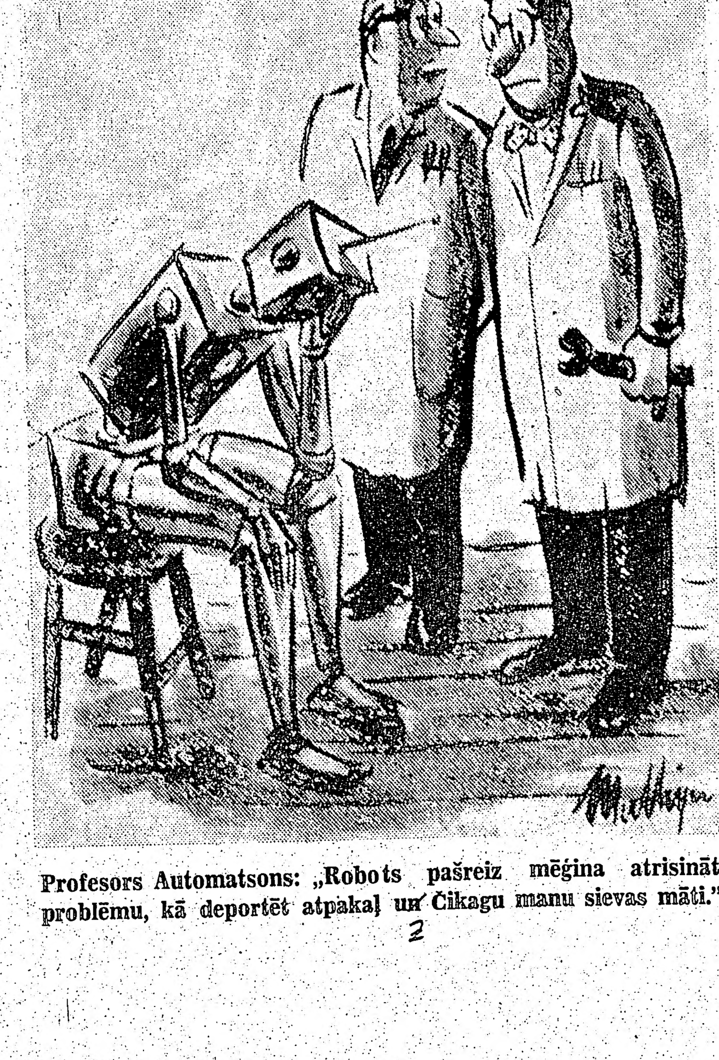

Profesors Automatsons: „Robots pašreiz mēģina atrisināt problēmu, kā deportēt atpakaļ uz Čikagu manu sievas māti."

DV FONDA JAUNĀ VADĪBA ANGLIJĀ

Pēc Daugavas Vanagu Fonda delegātu pilnsapulces jaunā DVF valde noturēja savu konstruēšanās sēdi. To vadīja Dr. L. Rumba. Valdē no jauna ievēlēts līdzšinējais ilggadīgais DVF revīzijas komisijas loc. Genrijs Rītiņš. F. Kursietis arī turpmāk pārstāvēs šīs zemes saimi — DV centrālā valdē, kurā viņš ir kultūras nozares vadītājs.

Valdes pienākumi ir sadalīti šādi: pr-dis Dr. L. Rumba, pr-ža vietnieks un ID vad. J. Frišvalds, sekr. un administrātīvās daļas vadītājs J. Ranka, kasieris un kult. - sab. daļas vadītājs E. Žilinskis, apr. daļas vad. K. Ampermanis, vanadžu daļas vad. M. Ķeņģe, jaunatnes daļas vad. J. Miezītis, biedrzinis un saimniecības daļas vad. palīgs A. Tauriņš, saimniecības daļas vad. G.Rītiņš. Tas nozīmē, ka pienākumu sadalījums ir palicis agrākais, tikai Kursieša vietā saimniecības daļu tagad vadīs G. Rītiņš.

DV Fondu Londonas Avīzes izdevēju kopā pārstāvēs E. Žilinskis, bet revidenta pienākumus no DV puses lūgs uzņemties DVF revīzijas komisijas pr-di O. Bergmani. Dziesmu dienu organizācijas komitejā darbosies K. Ampermanis. L. Rumba uzņēmās DVF pārstāvēt Latviešu mājas Almēlijā komitejā un Brukvudas latviešu kapu komitejā. DV Londonas kluba komiteju izraudzīja šādā sastāvā: pr-dis K. Ampermanis, sekr. J. Lusārs un kasieris A. Tauriņš.

Jaunatnes daļas vadītājs J. Miezītis piedalīsies ELJA's Anglijas nodaļas kongresā, kas notiks Londonā 7. un 8. aprīlī. Vanadžu salidojumā, kuŗu nedēļas nogalē 12./13. maijā, Boltonā, izkārto vanadžu daļa sadarbībā ar vietējās DVF nodaļas vadību, bez daļas vadītājas Marijas Ķeņģes piedalīsies arī sekr. J. Ranka un apr. daļas vad. K. Ampermanis. DVF Jāņu sarīkojums notiks Almēlijā 23. jūnijā.

I. D.

NUJORKA

● ALA's 11. kongress notiks 18., 19. un 20. maijā Milvokos. Apvienības atsevišķie biedri, kas apvienībā sastāv tieši, bet ne ar kādas organizācijas starpniecību un kas par 1961./62. gadu izņēmuši biedra karti, **līdz 9. aprīlim** aicināti paziņot sava uzstādāmā kandidāta vārdu, uzvārdu, dzīves vietu, īsas ziņas par kandidātu un uzstādītā kandidāta piekrišanu, ka ar mieru kandidēt un ievēlēšanas gadījumā pats sedz ceļa izdevumus uz kongresa vietu. Atzīmējams arī uzstādāmā biedra kartes numurs.

Pēc 9. aprīļa vēlēšanu komisija atsevišķiem biedriem izsūtīs kandidātu sarakstu vēlēšanu izdarīšanai, kas notiek rakstiski. Katriem 100 biedriem tiesība uz 1 delegātu. Atsevišķo biedru skaits pašreiz ir ap 700. Par kongresa delegātiem var ievēlēt ikvienu apvienības biedru un aktīvo darbinieku, neatkarīgi no dzīves vietas.

● Kultūras biroja sēdē 15. martā Dr. P. Norviļa vadībā apskatīja dažādus techniskus jautājumus, galvenā kārtā izstāžu rīkošanā Redingā un Čikagā, kā arī iespējamā izstāde Sietlā. Redingas izstādes rīcības komitejas priekšsēdis ir prof. A. Annus, locekļi Filadelfijas gleznotāju kopas dalībnieki, bet Redingas mūzeja pārstāvis — gleznotājs Linauts.

● Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšēža K. Stankevica 70 gadu jubilejas svinības notiks 8. aprīlī, pl. 6 vakarā, Pic cadilli viesnīcas Džordžijas zālē, 45. ielā, starp Brodveju un 8. avēniju. Ielūgumi organizāciju vadītājiem un sabiedriskiem darbiniekiem jau izsūtīti, bet rīkotāji aicina svinībās piedalīties ikvienu, kas to vēlas. Jubilejas sarīkojums notiek organizāciju padomes protektorātā. Rīcības komitejas priekšsēdis V. Tumans, vietnieks K. Balodis, sekretārs R. Zariņš, locekļi L. Abolttiņa un A. Freijs. Rīcības komitejas sēdē izskanēja doma jubilāram pasniegt vienu kopīgu balvu, ja organizāciju vairums tam pievienotos.

Jubilejas bankets notiks ar siltu galdu. Piedalīšanās maksa $8,- no personas. Pieteikšanās līdz 2 aprīlim, piesūtot arī dalības maksu. Pieteikties pie V. Tumana, 1129 Teller Ave, Bronx 56, N. Y., tel.: LU 8-4382, vai R. Zariņa, 564 Second St., **Brooklyn 15, N. Y.,** tel. SO 8-7721. Turpat adresējami apsveikumi un piesakāmas apsveikuma runas.

● Kontralta Antoņinas Vaivodes koncertā 17. martā Ņujorkas Karnegija priekšnesumu zālē daudzie apmeklētāji priecājās par dziedātājas balsi un izvēlēto programmu. Dziedātāja lielāko daļu pievērsusies operu ārijām, kas arī, liekas, ir viņas speciālitāte. Pirmās daļas noslēgumā māksliniece atskaņoja divus Dārziņa un pa vienam Ūdra un Mediņa darbam. Pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns.

● Ņujorkas vācu avīzes rīkotā konkursā „Pazīsti savu dzimto zemi", pareizus atrisinājumus iesūtījusi arī latviete Hilda Gailis no Leikvudas Ņudžersijā. Laikraksts publicēja uzņēmumus no Vācijas, kur bija jāpasaka pareizā atbilde. No visām iesūtītām atbildēm 102 bija pareizas, ar lozi izšķirot pirmo vietu ieguvējus Hilda Gailis kā balvu ieguvusi vācu grāmatu.

● Daiņa Miezāja gleznu izstādi atklāja 17. martā Latviešu mākslas un daiļamatniecības salonā Bronksā. **Pirmajā dienā apmeklēja** ap 150 mākslas cienītāju. Uz atklāšanu no Kanadas bija ieradies arī pats mākslinieks, kas bija aizkustināts par jūsmīgo uzņemšanu. Atklāšanas dienas vakarā jaunie dzejnieki skandēja savus darbus, bet izstādi noskatījās visu mākslu pārstāvji. Dainis Miezājs no saviem 34 darbiem jau pirmajā dienā pārdeva sešus.

● Interese par latviešu kreditsabiedrības dibināšanu Ņujorkā ir liela. Pāri par 50 interesentu 17. marta vakarā pulcējās Latviešu biedrības telpās, lai pārrunātu šādas biedrības dibināšanas iespējas. No organizāciju padomē ievēlētās komisijas sanāksmē piedalījās J. Gaigulis, V. Cerbulis, A. Homičs un A. Kopmanis. Kreditsabiedrību var dibināt tikai pie kādas pastāvošas organizācijas Ņujorkā, bet izrādījās, ka pie Latviešu biedrības to nevar, jo pēc šīs organizācijas statūtiem nevar uzņemt visus par biedriem. Kas pāri 65 gadiem, to pēc statūtiem nevar uzņemt. Komisija tāpēc skaidros iespējas šādu kreditsabiedrību dibināt pie luterāņu draudzes vai Daugavas vanagiem ,lai gan arī te pastāv daži ierobežojumi biedru, resp. draudzes locekļu uzņemšanā. Pēc Ņujorkas noteikumiem kreditsabiedrības biedriem jābūt arī mātes organizācijas biedriem. Sanākušo interesentu noskaņojums bija, ka šādu kreditsabiedrību vajadzētu, nedzirdēja nevienu pret balsi, kaut gan kāda veclatviete norādīja, ka pirms vairākiem desmit gadu Ņujorkas latviešu biedrībai bijusi sava „banka", bet tā nobankrotējusi krizes laikā.

I.

Klīvlendas DV apvienības jaunā valde. Vidū sekretāre Marta Sīlis, pa labi jaunais priekšnieks Ernsts Daniels.

DV KALAMAZŪ APVIENĪBA GATAVOJAS 10 DARBĪBAS GADU ATCEREI

DV apvienība izveidojusies par vienu no spēcīgākajām un spējīgākajām latviešu organizācijām Kalamazū. Biedru skaits seškāršojies. 10 gados tā mainījusi vairākus priekšniekus un valdes sastāvus, bet idejas paturētas gluži tās pašas, ar kuŗām likām pirmo pamatakmeni. Zīmīgi arī tas, ka deklarētā nostāja darbību uzsākot, ka Daugavas Vanagi nepiekops kaut kādu partejisku nostāju un nepieslieties nekādam nogrupējumam, bet būs neitrāla, draudzīga ar visiem latviskā uzdevuma veicējiem, sekmējot un atbalstot tos pēc savām spējām, visus šos aizvadītos gadus palicis kā akmenī iekalts ieraksts. Par to varam patiesi priecāties. Ne mazāk iepriecina arī pārējo tautiešu atsaucība, piedaloties aprūpes līdzekļu sagādē dažādās akcijās. Tas, ka vairojusies materiālā atsaucība, šķiet sakarā ar to, ka vairojies arī tautiešu materiālais stāvoklis.

Tāpat kā pirms 10 gadiem nevarēja paredzēt nākotni, tā arī tagad zīlēt to, kas sagaidāms, ir grūti. Kamēr karavīra gars dzīvos tēvos un to pārņems arī dēli, trimdā pastāvēs Daugavas Vanagu apvienība", tā Kalamazū DV darbību aizvadītajos gados novērtē tās dibinātājs A. Steinhards.

Pieskaŗoties DV apvienības tiešajam mērķim — aprūpei, par to pastāsta bijušais ilggadējais priekšnieks R. Jankavs: „Visu darbības laiku apvienība ne brīdi nav mitējusies domāt par tiem, kuŗiem grūti klājas. Ja esam rīkojuši sarīkojumus, tad tikai, lai ar to rastu līdzekļus savu mērķu īstenošanai. Pateicoties atsaucībai, aprūpei visur tur, kur tā ir bijusi vajadzīga, gan Sibīrijā, Latvijā, Vācijā un citur esam no apvienības izmaksājuši turpat $9.000,00. Taču līdzās fiziskai aprūpei apvienība centusies domāt arī par līdzekļu atvēlēšanu nacionāli kultūrālām vajadzībām, kā Kultūras fondam, ALA informācijas darbam, Latv. ģimnazijai Vācijā, vietējai latv. skolai, skautiem un gaidām, jaunatnei un vēl citur," stāsta R. Jankavs.

Pašreiz DV apvienību vada priekšsēdis Alfrēds Minka un vanadzes — E. Lubova. Lai atzīmētu 10 gadu darbību, 28. aprīlī notiks svinīgs akts un koncerts, kuŗā dziedās koris „Dziesmu Vairogs", bet aktā runu teiks L.K.O.K. kapt A. Lasis.

V. Bokis

Brīdina no komūnisma briesmām

„Šīsdienas komūnisti pagrīdē". Par šo tematu svētdien, 18. martā, plašā sanāksmē John Hancock zālē runāja agrākais slepenā dienesta aģents Armands Penha. Šie sarīkojumi sezonas laikā Bostonā notiek samērā regulāri un tos dod Amerikāņu institūts komūnistu apkaŗošanai. Institūta prezidents ir Herberts Philbriks, sekretārs — latvietis Osvalds Blūmītis. Sarīkojumi visumā ir labi apmeklēti, un tur sastopas arī diezgan daudz latviešu. 18. marta runātājs bija pārliecināts, ka šodien komūnisti Amerikā mēģina iefiltrēties tikpat kā ikvienas organizācijas pārvaldē, ieskaitot skolas un baznīcas.

Ev. D.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKĀ

25. martā: plkst. 2.00 Betlemes baznīcā dievkalpojums bērniem, māc. R. Zariņš, pēc tam Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes mācītājs J. Siliņš demonstrēs paša uzņemtus skatus par Svēto zemi. Lūdz ierasties svētdienas skolas skolēnus un citus bērnus. Plkst. 4.00 Beišoras Sv. Lūka baznīcā **dievkalpojums**, māc. O.Gulbis; plkst. 6:00 vak., Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. J. Siliņš no Filadelfijas un R. Bariņš.

Ceturtdien, 29. martā, plkst. 7.30 vak. ciešanu laika dievkalpojums Bronksas Sv. Toma baznīcā; māc. O. Gulbis.

OKLANDĒ

Sestdien, š. g. 24. martā, plkst. 7.00 vakarā, Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā, svētvakara dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars mācītāja mājā, 411 - 51. ielā, Oklandē (starp Telegrafa un Brodvejas ielām).

Svētdien, š. g. 25. martā, plkst. 11.00 dienā, Sakramento, YWCA's telpās, 1122 - 17. ielā, **dievkalpojums.**

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu draudzē, 2450 Griffin Ave., L.A. 31. ciešanu laika dievkalpojumi:

25. martā, plkst. 11-os no rīta. Māc. E. Caune.

1. aprīlī, plkst. 2-os dienā. Māc. E. Caune.

ČIKAGAS DV ATCERAS KALPAKIEŠUS

Š. g. 16. martā, Latviešu namā, Čikagas Daugavas Vanagi pulcējās, lai paplašinātā valdes sēdē atzīmētu plkv. O. Kalpaka dienu. Svinīgā sēdē bija aicināti kalpakieši un citi cīnītāji par Latvijas brīvību. Sēdi atklāja Čikagas apv. priekšnieks Uldis Vtols, īsā uzrunā pieminot kritušos un mirušos kalpakiešus un leģionārus

Svinīgo sēdi vadīja DV ASV pr-ks Augusts Vanags, protokolēja A. Zaube. Kalpakiešus sveica zemes valdes loceklis kapt. P. Ozoliņš, viņam atbildēja kalpakietis LKOK Jānis Ruģens, pateicoties par aicinājumu piedalīties svinīgajā sēdē. Patriotiskus, karavīriem veltītus dzejoļus nolasīja V. Hermane - Dēlija.

Leģionāru pārstāvis Kārlis Vanags aicināja atcerēties kritušo mātes, tēvus un piederīgos.

Noslēgumā svinīgās sēdes dalībnieki nolēma sūtīt rakstiskus sveicienus kalpakiešu pr-kam A. Kripēnam un DV pr-kam plkv. K. Janumam. Sanāksmi beidza ar DV dziesmu.

R. S.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT
KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

SEKMĪGS DARBA GADS

DV apvienības Ņudžersijā gadskārtējo pilno biedru sapulci vadīja A. Bārs

Apvienības pirmā darbības gada pārskatu deva apvienības pr-ks kpt. V. Zutis, uzsveŗot, ka apvienības biedru skaits gada laikā gandrīz trīskāršojies. Palīdzībai tautiešiem savākts un nosūtīts — $452,50. Sīkāk par kases stāvokli pastāstīja kasieris G. Millers.

Par informācijas nozares darbību ziņoja nozares vad. V. Neimanis, uzsveŗot, ka apvienība izdod arī informācijas biļetenu, ko sastāda, pavairo un izsūta V. Zutis.

Tāpat V. Neimanis kā apvienības pārstāvis Ņudžersijas organizāciju sadarbības komitejā ziņoja par apvienības darbošanos šai komitejā.

Par revīzijas kom. darbību ziņoja tās pr-dis ģen. J. Lavenieks, pēc kam valdes darbību sapulce ar pateicību pieņēma.

Par apvienības priekšnieku otram darbības gadam vienprātīgi ievēlēja līdzšinējo kapt. Vili Zuti, bet apvienības valdē A. Medni, G. Milleru, A. Bāru, J. Ozoliņu un no vanadzēm — E. Plēpi.

Par informācijas nozares vadītāju — V. Neimani, bet revīzijas komisijā — ģen. J. Lavenieku, A. Kopānu un J. Dreimani.

Kā pārstāvi DV kongresam 1962. gadā — V. Hāzneru, bet kā pilnvaroto ASV zemes valdes vēlēšanām — pr-ku V. Zuti.

Par pārstāvjiem Ņūdžersijas organizāciju sadarbības komitejā — V. Neimani un J. Vanagu.

Sapulce pieņēma arī lēmumu par DV apvienības Ņudžersijā inkorporāciju kā bezpeļņas palīdzības organizāciju.

Sapulce ar lielu prieku uzņēma pr-ka V. Zuša paziņojumu, ka apvienības biedrs lietuvietis Bruno Bubelis apsolījis dāvāt apvienības paredzētajai izlozei rudenī 6 gleznas.

Vienbalsīgi pieņēma un apstiprināja budžetu 1962. gadam — $ 711.-.

Sapulce noritēja reti lielā vienprātībā un saskaņā, un pēc tam sekoja groziņu vakars sirsnīgās un draudzīgās pārrunās; par garšīgajiem pīrādziņiem un maizītēm bija gādājušas vanadzes E. Plēpes vadībā. Panākumiem bagātu un sekmīgu otro gadu!

V. Neimanis

GRAND RAPIDU LATV. B-BAS IECERE PAR JAUNO NAMU SĀK ĪSTENOTIES

Grand Rapidu latviešu biedrības sapulce 11. martā, Vienības draudzes baznīcas sarīkojumu telpās bija nozīmīga tajā ziņā, ka tās dalībnieki akceptēja valdes lēmumu iegūt īpašumā divus gruntsgabalus pilsētas ziemeļaustrumu daļā un papildus vēl divus, kas atrodas iepriekšējo divu gruntsgabalu tiešā tuvumā.

Par valdes darbību ziņoja biedrības priekšnieks agr. A. Meiers. Kasieris P. Valts varēja konstatēt, ka kasē un noguldījumos uz 1962. gada 1. janvāri bijis $20.444,-, klāt nākuši jauni biedri un tagad to skaits ir 205.

Visu pārvaldes amatpersonu ziņojumus sapulce pieņēma vienbalsīgi un izteica pateicību.

Sapulce, noklausījusies un apspriedusi nekustamā īpašuma jautājumu, vienbalsīgi nolēma pilnvarot valdi pirkt divus gruntsgabalus, par ko priekšlīgums jau nolīgts un nepieciešamības gadījumā vēl divus pirmo gruntsgabalu tuvumā. Aklamācijas kārtībā biedrības priekšnieka amatam izraudzīja līdzšinējo agr. A. Meieri. Arī valdes locekļu vēlēšanas šoreiz neradīja lielas grūtības un par biedrības amatpersonām kļuva: J. Grinbergs, J. Andersons, P. Valts, Ed. Bērziņš, J. Laucis, P. Golts, K. Tālbergs un P. Ritums. Revīzijas komisijā darbosies J. Miezis, J. Geriņš un J. Jansons. Budžetu 1962. g. pieņēma $1.500,- apmērā.

Piemin prof. J.Endzelīnu

Amerikas latviešu organizāciju kultūras dienu ietvaros ALTS 17. martā Bostonā rīkoja prof. J. Endzelīna piemiņas vakaru ar viņa bij. audzēkņa prof. H. Tichovska referātu par Endzelīna dzīvi un darbu. Sarīkojuma zāli dekorēja Endzelīna portrets oglē, kādas jaunas vietējās mākslinieces darinājums. — Programmas turpinājumu pildīja dziedone Alma Liepkalne un rež. Reinis Birzgalis, skandējot Strēlertes jaunākos darbus. Izlozēja Janelsiņas gleznu.

ALTS valde paredzējusi sarīkojumu arī R. Blaumaņa piemiņai. Sakarā ar centra pārvietošanos uz Čikagu Latviešu preses biedrība šinī sezonā Bostonā rakstnieku dienu neriko. Lai popularizētu latviešu mūziku, raidstacijai WCRB 1330 AM nodotas 14 latviešu skaņu plates.

Ev. D.

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto HO 3-6612
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa divstāvu 7 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, ūdens - eļļas apkure, 2 garāžas. Kopīgā cena $ 16.500,-, iemaksa $ 2.000,-. Atlikums uz vienu atklātu desmit gadīgu obligāciju.

DANFORTH - PAPE: Atsevišķa divstāvu 6 istabu māja, divas virtuves, divas vannas istabas, moderna apkure. Kopīgā cena $13.900,-, iemaksa $1.000,-. Atlikums uz izdevīgiem maksājumiem.

EGLINTON - PHARMACY: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, privāts iebraucamais ceļš un garāža, eļļas apkure. Kopīgā cena $ 14.900,-. Atlikums uz vienu atklātu 6 proc. obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTO ŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

KUR PALIKUŠI 6 MILJONI BRITU ‚OZOLIŅU'

KRIZES PERIODS VISVARENAM BRITU FUTBOLAM. PAŠREIZ PĒTĪ, KUR UN KĀPĒC SKATĪTĀJI PAZUDUŠI.

(VĒSTULE NO ANGLIJAS)

(A. P.) Savā laikā Latvijā ļoti populāra kļuva kādas papirosu firmas reklāma ar gaužām vienkāršu tekstu — „Kur palicis Ozoliņš?" Uz šo intriģējošo jautājumu atbilde sludinājumos sekoja otrā dienā, un tā bija — „Viņš aizskrējis nopirkt paciņu papirosus „Rīga". Kaut ko līdzīgu pašreiz varētu jautāt šeit, Anglijā, protams, Ozoliņa vietā liekot šai zemē populārākos uzvārdus, un vienu vienīgu Ozoliņu aizstājot ar 6 miljoniem britu, jo tāds ir skatītāju kopskaits, kas laikā no 1955. gada līdz 1961. g. sezonas noslēgumam pazuduši no britu futbola laukumiem, un nav nekādas pazīmes, ka pašreizējā sezona, kas jau tuvojas savam noslēgumam, varēs uzrādīt iepriecinošāku ainu. Skatītāju skaits no nedēļas uz nedēļu arī tajā ir krities un rezultātā dažu mazāko klubu finances tā sašķobījušās, ka grūti rast papildus avotus, no kuŗiem ik nedēļas iztrūkumus segt. Atzīmējams, ka nule viens klubs jau nobankrotējis un ir nopietnas bažas, ka tāds pats liktenis draud arī dažam labam citam.

Vai tiešām šie 6 miljoni ir pazuduši uz neatgriešanos jeb daļa no tiem tik aizskrējusi pēc papirosiem, resp. cigaretēm?

Atbilde uz šo jautājumu meklēta visus pēdējos gadus, bet, šķiet, ka tā īsteni nopietni tās meklēšanai pieiets tikai pašreiz. Ir cits jautājums, vai izvēlētā metode tās rašanai ir pareizā, un vai šim nolūkam no futbola savienības atvēlētās 10. 000 mārciņas nebūs zemē nomestas. Lieta tā, ka par šo summu futbola savienība saistījusi kādu konsultantu biroju ar uzdevumu, visplašākos iedzīvotāju slāņus intervējot, meklēt atbildi uz sāpīgo un britu futbola nākotni apdraudošo jautājumu, kur un kāpēc skatītāji pazuduši, resp. kāpēc jūs [illegible] futbola sacīkstēm? Laikam gan droši var teikt, ka līdzīga aptauja notiek pasaulē pirmo reizi.

Negribu zīlēt, pie kādiem slēdzieniem nonāks cienītie konsultantu kungi, bet pēc manas pārliecības tā naudiņa būs gaužām viegli nopelnīta, jo atbildes, kur palikuši 6 milj. britu „Ozoliņu", gan ne sistēmatizētas, tautas balsij ir puslīdz skaidras jau tagad. Vai ar britu futbolu, kas, kā zināms, ir bazēts uz profesionālismu, nav visumā tāpat kā ar kuŗu katru, teiksim, teātŗa izrādi, vai kādu citu uzvedumu — ja luga publiku neapmierina, zāle būs tukša. Arī citā „biznesā" — ja nespēsit pircējam piedāvāt to, ko tas vēlas un pieprasa, viņš veikalu atstās un tik viegli atpakaļ ievilināt viņu vairs neizdosies.

Kāda tad ir šī līdz šim dzirdētā, bet nesistēmatizētā „tautas balss", resp., kādā plāksnē meklēt glābiņu?

Pēc manām domām kā radikālākos varētu minēt 2 ierosinājumus: futbolu nespēlēt vairs sestdienās, bet kādas citas darbdienas vakarā, un ieteikumu ziemas sezonas vietā futbolu spēlēt vasarā.

Kas attiecas uz pirmo, tad nav noliedzams fakts, ka britu līdzšinējā ieraša — pavadīt sestdienas pēcpusdienu futbola laukumā, ir mainījusies. Aizvien vairāk nedēļas nogales sāk piederēt dažādiem izbraukumiem, un savs iespaids arī aizvien populārāki kļūstošai makšķerēšanai. Šo sportu jau nu šeit vārda īstā nozīmē var nosaukt par „bada pātagas" cilāšanu, jo gūtie lomi dažkārt vērtējas tikai dažās uncēs, bet šo cilātāju skaits tomēr jau pārsniedz 4 milj. (1948. g. tādu bijis tikai 875.000).

Otrs ieteikums — spēlēt futbolu nevis ziemas, bet vasaras mēnešos, kā tas savā laikā bija Latvijā, un kā tas, domājams, ir arī pie jums Kanadā, gan skārtu dievināto kriketu, bet kādu mazāk sāpīgu atrisinājumu varbūt tomēr izdotos rast. Protams, izbraukumu cienītāju un makšķernieku skaits jau arī vasaras mēnešos būtu jo ievērojams, bet, ja spēlēšana notiktu, piem., piektdienu vakaros, tad, domāju, rezultāti būtu daudz labāki kā pie pašreizējās kārtības. Ir taču daudz taisnības tiem, kas no saīcīkšu farsa noskatīšanās janvāŗa un februāŗa mēnešos atturas, jo kādu gan baudu var sniegt un kādu kvalitāti uzrādīt pati spēle, ja tā notiek sniegā, lietū vai dubļu jūrā? Daudz ērtāki taču tai vietā pavadīt laiku siltā istabā un noraudzīties televīzijā kādu daudz interesantāku, internacionālu futbola sacīksti.

Vēl daudzi un dažādi citi ieteikumi un kritizējumi publicēti un dzirdēti, un nav noliedzams, ka katrā no tiem ir sava daļa taisnības. Visas tās koordinēt britu futbola nākotnes labad tomēr nebūt nav tik vienkāršs uzdevums. Galvenais, kas ņemams vērā, ir, ka skatītāju masas sastādās no miljoniem t. sauc. „mazo cilvēku", kas, tāpat kā citi, ir tiesīgi par savu naudu prasīt ne vien labu, apbrīnošanas vērtu, priekšnesumu, bet arī labus un ērtus blakus apstākļus, kādos šos priekšnesumus noraudzīties (ērtas un slēgtas tribīnes, bufetes telpas u. c. labierīcības). Nevar taču samierināties, jo, piem., pēkšņi uznākušos aukstuma drebuļus jums jāmēģina aizdzīt ar nenosakāmas kvalitātes pavēsu šķidrumu, nevis malku karstas kafijas vai tējas. Ja šai ziņā „ērtības" paliek tikpat lielas, kādas tās ir pašreiz, tad nav nekāds brīnums, ka anglis nav vairs pat draugos ar līdz šim viņa dievināto futbolu.

Arī „mazais cilvēks" ir modies un vēlas savu komfortu. Ja to viņam nemācēs pasniegt uz labākas paplātes, tad nelīdzēs nedz konsultantu intervijas, nedz kādi citi dārgi pētījumi — miljoni kā būs, tā arī paliks zuduši un pie tam uz visiem laikiem.

TUKUMNIEKI

Reti viņus piemin, jo tukumnieki, būdami tuvu Rīgai, allaž aizklīda uz galvaspilsētu un jaunākie tur arī palika, kļūdami par rīdzeniekiem. Taču sanāksmēs un svētkos pa laikam gadās sastapties ar tukumniekiem un tad iznāk runāšana par vecajiem laikiem, kad Vecmoku iela bija bruģēta ar apaļiem akmeņiem un tirgus vēl notika vecajā laukumā, pilsētiņas centrā.

Pirmo reizi Tukumā nonācu kādus septiņus gadus vecs. Agri no rīta kopā ar veco-māti izbraucām uz tirgu. Nedēļas tirgus Tukumā notika ceturtdienās, bet otrdienās tāds mazāks. Laucinieki saveda olas, sviestu, kādu vistu, bet rudenī — pa lopam un labības maisam. Pirmais brauciens uz tirgu bija pārdzīvojums tāpēc vien, ka nekad vēl nebiju braucis pa apaļiem akmeņiem bruģētu ielu; domāju, ka dvēseli izkratīs laukā.

Ja Tukumā iebrauc no Vecmoku puses, jāpabrauc tik garām kalna kapsētai un — esi pilsētā. Pirmās mājeles necilas, sīkas. Drusku tālāk saskatīju „bodi" ar uzrakstu Pahrtikas pretschu pahrdotawa un drusku tālāk „H. Lurje". Pie Lurķa, kā lauku ļaudis vienkāršoja īpašnieka vārdu, vecā māte pirka siļķes, vecais tēvs — ratu smēri un tabaku. Es dabūju pa konfektei, lielai, ovālai. Tālāk braucot varēja redzēt žīdu skārņus un Peskava krogu, tad bijām laukumā. Zirgam uzkāra auzu kuli galvā, ja negribēja to vest iebraucamā sētā, ko parasti gan darīja. Iebraucamo sētu turētāji arī zirgus apkopa līdz mājās braukšanas laikam.

Ap veco tirgus laukumu divdesmitos gados un trīsdesmito gadu sākumā centrējās Tukuma dzīve. Tur bija baznīca un galvenie veikali. Kas gan no tukumniekiem nebija iegriezies Emīla Forkera skārnī? Forkers bija dūšīgs, plecīga auguma vīrs un viņa ražojumi tik izcilas kvalitātes, ka veiksmīgi būtu varējuši sacensties ar jebkuras Rīgas gaļas un desu ražotavas produktiem.

Ievērojamu vietu tirgus laukumā veikalu vidū ieņēma Penclava dzelzlietu veikals un Ješinska aptieka. Taču tirdzinieki, pie kam nāca pārdošanas, vispirms iegāja kādā no daudzajām tējnīcām, uzkost un iedzert pa glāzei tējas.

Gada tirgi notika arī karātavu kalnā. So kalnu bija izveidojis šļūdonis un viņa virsotne bija kaila kā plikgalvja pauris. Vēlāk, kad gāju Tukumā skolā, man allaž pēc bumbu spēlēm patika uzrāpties kalnā, nostāties pie straujās nogāzes un ļaut, lai vējš pūš sejā un matos. No kalna varēja pārredzēt skaisto parku, pilsētu ar smailo baznīcas torni vidū, un daudzos dārziņus. Varēja sadzirdēt ratu rībonu uz Lielās ielas bruģa un vagonu troksni no Tukuma II stacijas. Ja pagriezās uz otru pusi, redzēja upīti līčločojam caur ganībām, čigānus ganām zirgus pļavelēs aiz kalna un tirgus laukumu, kuŗu necilākās dienās izmantoja sporta sacensībām kā mazi, tā lieli sporta cienītāji.

Par gada tirgiem daudz rakstīts, taču Tukuma tirgum piemita viena, otra īpatnība. Lūk, dakteris Brikmanis, kurš uzstājās cirkus būdā kā ugunsrijējs. Viņš, protams, nebija nekāds „dakteris," tikai pūšļotājs, un viens no tiem retajiem kristīgajiem, kurš bija pārgājis žīdu ticībā. Viņa īpatnējo izdarību aprakstus allaž varēja lasīt „Tukuma ziņās" vai „Tukuma balsī", un avīžu slejās tas cīti sacentās ar frizieri Šnuri, kurš arī bija liels īpatnis. Puikām pie cirkus būdām patika uzturēties. Tie grauza vecāku pirktās piparkūku sirdis un viriņus, pa telšu spraugām centās saskatīt kāda cirku „artista" neparastās izdarības, un vispār nodarbojās ar lietām, kuŗas pieaugušie apzīmēja ar „pa kājām maisīšanos" vārdu.

Aiz būdām lielajā laukumā čigāni tecināja zirgus un tur varēja saklausīt šīs īpatnējās tautas dzīves gudrības. Zirgus viņi prata pārdot, un viņu rokās katrs stiķis „krampis" pārvērtās straujā rumakā.

Jau puikas gados mani allaž saistīja iespiestais vārds. Tirgū atradu grāmatu būdu un pie tās nostāvēju ilgu laiku, kārī vērojot raibās vāku bildes. Beigās izdarīju pirmo grāmatas pirkumu savā mūžā. Grāmata saucās „Mežoņu atriebšanās" un tā bija par indiāņiem un viņu zemi — tālo, teiksmaino Ameriku. Vai toreiz lauku puika varēja sapņi iedomāties, ka šai zemē nodzīvos ievērojamu mūža daļu?

Saprotams, tirgū bija alus un deu būdas, un tanī spirdzinājās lauku ļaudis pēc noslēgtiem tirdznieciskiem darījumiem. Bija jādzer „magarīčas" un jāpārrunā dienas notikumi.

Vēlu pēcpusdienā tirdzinieki jūdza zirgus un devās mājup. Taču no alus būdām vēl skanēja skaļas dziesmas: „Iedzer, brālīt, granatifku, naudu nebēdā! Tā kā tā jau kapā līdzi nepaņemsi to . . ." Dziesma beidzās ar vārdiem: „. . . jampadraci iztaisīja, nu tam zila acs."

Tā, diemžēl, notika ar pāris lauku puišiem, bet ko tur varēja darīt — lielos svētkos visādi gadās.

Četrdesmitos gados Tukums mūsu atmiņās iegājis jaunā nozīmē. Tur cīnījās mūsu zēni līdz beidzamajai patronai un pēdējam asins pilienam. Vēsture šo aizsnaudušos latvju zemes stūrīti padarīja nozīmīgu un ievērojamu, kaut traģiskā nozīmē.

Elmārs Sloka.

ĢENERĀLIS ANDERSS APSŪDZ

Lielais angļu dienas laikraksts The Daily Telegraph vienā no saviem numuriem marta sākumā ir pieskāries kādai ļoti noilgušai lietai. Runa ir par ģen. Andersa 250.000 lielo poļu Brīvības armiju, kuŗa pēc kaŗa beigām demobilizējās Anglijā.

Intervijā ar poļu komandieri ģenerāli Andersu minētā laikraksta slejās publicēta viņa vēstule, kuŗā tagad jau sirmais virsnieks savu kādreiz padoto kaŗavīru vārdā griezās pie angļu tautas.

Atsaucoties uz gaisa spēku maršala sēra Geralda Gibb's neseno rakstu Daily Telegraph slejās, es vēlos norādīt uz kādu vienreizēju un vēsturisku notikumu. Tas ir noticis 1831. gadā, kad pēc cīņām ar krieviem 100 poļu virsnieki ieradās Anglijā. Viņiem deva netikvien patvērumа tiesības, bet piešķīra arī kaŗavīru pensijas, kuŗas daudzi saņēmuši līdz mūža beigām.

Regulārie poļu armijas kaŗavīri, kuŗi Otrā pasaules kaŗā cīnījās zem angļu virspavēlniecības un pēc tam demobilizējās Anglijā nav bijuši tik laimīgi. Līdz šim kaŗavīru pensijas tiem ir liegtas un arī ieņemtās darba vietas, saslimstot, vai paliekot uz laiku darba nespējīgam, tiek tūlīt aizpildītas.

Kanada, Francija un Amerikas Savienotās Valstis (piemināt tikai trīs) ir šo kaŗavīru lietu nokārtojušas tā, ka visi ārzemnieki, kas cīnījušies šo valstu armijās un pēc demobilizācijas apmetušies tur uz dzīvi, saņem, vai drīzumā saņems tādas pašas pensijas, kā šo valstu kaŗavīri. Rietumvācijas pašreizējā valdība maksā pensijas bijušiem sabiedrotajiem — ungāriem u. c. Valdības maiņa kādā zemē nedod tiesības aizmirst bijušos cīnītājus, arī ārzemniekus.

Poļu armijas brīvības cīnītāji savas kaŗavīru pensijas pieņemtu kā zināmu upuŗu atzīšanu. Paļaušanās uz sabiedrisko vai sociālo iestādījumu atbalstu pazemo un morāliski grauj. Daudzās reizēs kaŗavīru nāve būs jau šo problēmu atrisinājusi — reti paiet kāda diena, kad es nesaņemu ziņu par kāda cīnītāja aiziešanu mūžībā. Neaprūpēti, vientuļi, ar sliktu veselību un tomēr lepni savā rakstūrā, tādi ir šie cīnītāji. Pensiju izkārtojums daudziem nāks jau par vēlu un tomēr tas nebūs par vēlu tiem atlikušajiem dažiem simtiem, kuŗi dzīvo jūsu vidū.

Ģen. W. Anderss, poļu armijas komandieris.

Minēto vēstuli komentējot, laikraksta redaktors Daily Telegraph'a slejās izsaka šādas domas:

„Ar patiesām simpatijām uzklausot ziņu par ģen. Andersa un viņa kaŗavīru likteni mūsu zemē, mēs līdz ar šiem cīnītājiem apelējam pie karalistes valdības un sabiedriskās domas. Poļu brīvības armija Otrā pasaules kaŗā bija britu bruņoto spēku sastāvdaļa. Lielākā daļa izvēlējās palikt Rietumos un neatgriezties komūnistu pārvaldītajā Polijā. Pa daļai tālākais emigrācijas process, pa daļai arī aiztecējušie gadi ir deldējuši šo cīnītāju pulku. Līdz šim mūsu valdība ir turējusies pie ieskata, ka kaŗavīru pensijas ir jāmaksā tikai tiem kaŗavīriem, kuŗi pirms demobilizācijas ir bijuši Anglijas pavalstnieki. Tā līdz šim laikam ģen. W. Andersa kaŗavīri ir palikuši tukšām rokām, bez solītās kaŗavīra algas, bez brīvas dzimtenes, par kuŗu viņi bija gatavi cīnīties."

Tālāk laikraksts piemin skumjo faktu, ka aiztecējušā laikā daudzi ir zuduši no šī cīnītāju kopuma. Ja kādreiz Anglija ir atrunājusies ar grūtībām vai spēju, tad šodien, tik ilgi pēc kaŗa tas izklausītos smieklīgi. Tāpat kā visi pārējie Anglijas iedzīvotāji, šie kaŗavīri ir apdrošināti valsts sociālajos iestādījumos. Šinī gadījumā tomēr ir liela atšķirība starp to naudu, kuŗu bijušais cīnītājs saņem kā izdienētu pensiju, jeb kā bezdarba, slimības, vai trūkumcietēja pabalstu. Protams, šādai pensijas izmaksai ir vajadzīgs Anglijas parlamenta lēmums, bet tā nebūtu pirmā reize. Līdzīga lieta ar simpatijām un goda pilnu izkārtojumu ir iegājusi britu vēsturē kā cēls piemērs. Kaŗavīram kaŗavīra liktenis — bet vai kaŗavīram kaŗavīra daļa — tas ir vēl jautājums!"

K. Z.

Palīdzības fonds – nodrošinājums nedienai

Liekas, ka ne katru reizi latvieši pabalsta savus pasākumus, dažreiz, varbūt, ir šaubas par panākumiem, citu reizi šaubas, ka amerikāņu pasākumu starpā latvieši nespēs konkurēt, citi, varbūt, domā, ka amerikāņu firmām vairāk piedzīvojumu un līdz ar to vairāk panākumu. Ar maziem izņēmumiem, latvieši ir spējuši izturēt amerikāņu konkurenci, daudzos gadījumos pat savus klientus apkalpojot labāk un ātrāk nekā vecie pasākumi.

Slimību apdrošinājumi ASV ir samērā dārgi, bieži vien ar lielākiem vai mazākiem ierobežojumiem. Līdzīga veida apdrošinājumi ir arī latviešiem, ko izdara Latviešu palīdzības fonds Pensilvēnijā. Atkarībā no izvēlētās apdrošinājumu grupas, kur atlīdzība par slimošanu ir lielāka vai mazāka, arī polises maksa ir dažāda, bet tomēr mazāka nekā amerikāņu apdrošināšanas pasākumos. Fonda dalībnieku skaitā uzņem arī vecākus par 65 gadiem, ja kopā ar šādu personu fondā iestājas divas jaunākas.

Izmaksas slimošanas vai nāves gadījumos ir daudz ātrākas nekā amerikāņu sabiedrībās un daudz mazāk birokratisma. Šeit daži piemēri:

Pazīstamam sabiedriskam darbiniekam V. Cerbulim Ņujorkā pag. gada decembrī bijis jāārstējas slimnīcā. Viņš bijis apdrošināts divās amerikāņu apdrošināšanas sabiedrībās apmēram desmit gadus un Latviešu palīdzības fondā mazliet vairāk kā gadu. No latviešu fonda izmaksa sekojusi tūlīt, amerikāņu sabiedrībām bijis jāizpilda gaŗas jautājumu listes. Viena pēc pāris mēnešiem izmaksājusi, otra vēl tagad, martā, to nebija maksājusi.

Cits gadījums: V. Cerbuļa kaimiņš pēc slimošanas no latviešu fonda saņēmis 800 dolarus. Arī amerikāņu sabiedrība samaksājusi pilnas slimnīcas izdevumu segumu, tā kā latviešu fonda izmaksāto summu viņš varējis izmantot tālākai veselības uzlabošanai.

Desmit gados palīdzības fonds izaudzis no mazas iniciātoru grupas par vienu no lielākiem latviešu pasākumiem. Darbības sākumā fondam nebija algotu darbinieku, tagad to ir 10, bet apdrošinātie tautieši dzīvo katrā pilsētā un vietā, kur latvieši sastopami, kā ASV, tā arī Kanadā. Kaut arī apdrošināti daudzi latvieši, vēl vienmēr varētu vēlēties, lai to būtu vairāk, kas sevišķi sakāms par jaunāko paaudzi. Vecākiem vajadzētu mudināt jauniešus iestāties. Vidējā paaudze arī ir atturējusies, jo amerikāņu sabiedrību izmaksas esot lielākas, kaut arī apdrošināšanas maksājumi ir lielāki. Daudziem darba vietas maksā apdrošināšanu amerikāņu sabiedrībās, tā kā šie tautieši domā, ka latviešu apdrošināšana neesot vajadzīga. Piemēri tomēr rāda, ka latviešu pakalpojumi ir nepieciešami.

V. Irbe

LAIKRAKSTA ABONEMENTU
jūs variet pieteikt arī pa tālruni. Toronto apgāda numurs ir
EM 8-0792.

KOMŪNISTU PARTIJAS VĒSTURE RIETUMNIEKU SKATĪJUMĀ

„THE COMMUNIST PARTY OF THE SOVIET RUSSIA" by Leonard Schapiro, Eyre & Spottiswoode (Kanadā — The Ryerson Press) izdevums, 631 lpp., cena — $13.75

Autors ir Londonas universitātes lektors, kas tur lasa lekcijas par krievu valdības politiku, un savā grāmatā ir raudzījis sniegt Pad. Savienības komūnistu partijas vēsturisku un analītisku pētījumu. Tā ir pirmā šāda veida dokumentēta komūnistu partijas vēsture, kas parādījusies ārpus Pad. Savienības robežām, un rakstīta no citāda viedokļa nekā „īsais kurss", vai citi līdzīgi padomju izdevumi. Tomēr autors savā darbā plaši izmantojis oficiālo padomju izdevumus, bet devis tiem savu apgaismojumu.

Autors izseko tagadējās Pad. Savienības valdošās partijas pirmsākumus, kad tā vēl bija tikai kāda frakcija Krievijas sociāldemokratu partijā. Šie komūnistu partijas veidošanās gadi ir apskatīti pietiekami sīki, lai parādītu paražas un tradicijas, kas izveidoja moderno komūnistu partiju. Grāmatas galvenā daļa ir veltīta laikmetam no varas sagrābšanas 1917. gadā līdz Staļina nāvei 1953. gadā. Grāmatas epilogā iztirzāta partijas attīstība līdz 1958. gadam un parādītas pārgrozības, kas notikušas kopš Staļina nāves.

AKL.

SPIEGU CENTRĀLE AUSTRUMBERLĪNĒ

II

Spiegus parasti vervē visās iedzīvotāju aprindās. Netrūkst spiegu arī zinātnieku vidū, piem., Maijs, Fuchs un Pontekorvo, kas nodeva svarīgus atomskaldīšanas noslēpumus Pad. Savienībai. Tāpat daudzi spiego aiz politiskas pārliecības, ideālisma un pašas spiegošanas dēļ. Šādi spiegi gan ir mazākumā. Vairumu aģentu šādā vai tādā veidā piespiež spiegot. Rietumu pretizlūkošanas daļas noskaidrojušas, ka vairums spiegu savervēti ar izspiešanu un kukuļošanu. Skaidrāk izsakoties — daudzi spiego naudas dēļ. Izspiešanai kalpo arī mīlestība un sieviešu valdzināšanas spējas.

Piemēri: amerikāniete Eleanora, kas bija nodarbināta pie Vācijā novietotās amerikāņu armijas. Kādās viesībās ASV vēstniecības klubā Badgodesbergā viņa iepazinās ar Amerikas vācieti Paulu. Eleanorai tā bija mīlestība uz „pirmā skata". Abu mīlnieku romance neizbeidzās arī tad, kad Paulu pārcēla uz Rietumberlīni: tur viņi satikās, cik bieži vien bija iespējams. Kādā dienai Eleanorai piezvanīja no Berlīnes, ka viņas saderinātais smagi savainots auto katastrofā un guļ kādā Austrumberlīnes slimnīcā. Eleanora tūlīt lidoja uz Berlīni, apmeklēja savu saderināto un bez starpgadījumiem atgriezās mājās. Otrreizējā apmeklējumā Pauls Eleanorai iedeva filmu spolīti un lūdza to nodot dzīvokļa saimniekam Rietumberlīnē. Pie slimnīcas vārtiem amerikānieti aizturēja SSD ierēdņi, aizveda uz kādu privātu vasarnīcu un izkratīja. Tur atrada iedoto filmu.

Tālākais norisinājās KGB galvenajā pārvaldē Karlshorstā. Tur Pauls apliecināja, ka filmu uzticējis Eleanorai, bet nezinājis, ka tur uzņemta tautas armija apbruņojumā. Kad pratinātāji abus atstāja divatā, Pauls atzinās amerikānietei, ka spiegojot Rietumiem un viņu sagaidot bargs sods.

Vasarnīcā, kur amerikānieti atkal nogādāja, gaidīja padomju virsnieks un piedāvājās saderināto atbrīvot, ja Eleanora uzņemšoties spiegot krievu labā. Jaunava tam piekrita un parakstīja solījumu. Tūlīt viņu aizveda līdz Rietumberlīnes robežai un palaida vaļā. Eleanora atlidoja uz Rietumvāciju un visu atklāja savā darba vietā. Pārbaudot Paula darbību, atklājās, ka viņš nav amerikānis, bet sevišķi uz amerikānietēm speciālizējies krievu spiegs — sarkanās armijas virsnieks Jevģenijs Saostrovcevs un līdz 1959. g. bijis Pad. Savienības vēstniecības Vašingtonā otrs sekretārs.

Arī 1960. g. Rietumvācijā apcietinātā aģente Aizsardzības ministrijas jūrniecības nodaļas sekretāre Rozālija Kunce par aģenti neiesaistījās brīvprātīgi. SSD viņu piespieda ar draudiem. Sākumā izlietoja Kunces nelikumīgi izdarītos abortus, vēlāk paturēja par ķīlnieku viņas bērnu. Kunce spiegu skolu beidza jau 1954. g., bet tikai 1956. g. zem cita vārda viņu atsūtīja uz Rietumvāciju, kur ar sava šarma palīdzību tā iekļuva tieši Aizsardzības ministrijā. Tikai pēc četriem gadiem viņu noķēra.

SAVĀDS SOCIĀLISMA CĒLĀJS

Austrumbloka valstis par aģentiem izmanto krāpniekus un dēkaiņus. Spilgtākais gadījums starp tūkstošiem ir Rietumvācijas un starptautiskās kriminālpolicijas Interpola meklētais Hercs Libermans, kas Austrumberlīnē ar paša SSD šefa ģen. Fruka svētību vada kontrabandistu centrāli. Libermans pēc kaŗa uzpeldēja Vīnē, vēlāk Parīzē. Jau līdz 1948. g. viņš izcieta divus cietuma sodus par ielaušanos. No Parīzes viņš pārcēlās uz Rietumberlīni, kur viņu 1949. g. franči un amerikāņi notiesāja par dažādu rakstu viltošanu un iesēdināja cietumā. No cietuma viņš izlauzās un pārbēga uz Austrumvāciju. Tur viņu iesaistīja aģenta darbā, un tagad uz Libermana sirdsapziņas guļ trīs cilvēku nolaupīšanas un divas slepkavības.

KAD SPIEGO PAR NAUDU

Cita veida spiegs bija inž. Joachims Leopolds. 1957. gadā viņš apmeklēja Leipcigas mesu, kur guva poļu slepenā dienesta darbinieku uzmanību. Sakarus ar Leopoldu uzņēma kāds poļu ierēdnis Austrumberlīnē. Vācu inženieris uzņēmās spiegošanu tikai pret samaksu un poļu iekšlietu ministrija viņu salīga par aģentu par 1.300 markām mēnesī, ar segvārdu Leons. Jaunais aģents bija raķešu speciālists un piegādāja ziņas par savu un kādu franču firmu. Taču šīs ziņas poļus interesēja maz, tie Leonu bija nodomājuši izmantot citiem uzdevumiem. Kaŗa laikā Leopolds bija strādājis pie raķešu konstruēšanas kopā ar fon Braunu un Fišeli, kas abi nodarbināti Amerikas Savienotajās Valstīs. Poļi un citi komūnistu aģenti gribēja šos abus vācu zinātniekus dabūt savos tīklos un uzdeva Leonam atjaunot veco pazīšanos ar abiem zinātniekiem. Bija paredzēts Leona brauciens uz ASV. Taču šis plāns sabruka, jo 1960. g. Leonu apcietināja vācu kriminālpolicija.

MĒRĶIS ATTAISNO LĪDZEKĻUS

Komūnistu slepenais dienests parastos ziņu iegūšanas paņēmienus variē ar dažādiem trikiem, kas dažreiz liekas pavisam nevainīgi. Tā bijušais ģen. Feuchtingers no saviem kollēģām vāca ziņas par piedzīvojumiem un notikumiem frontē, bet kopā ar tām ieguva ziņas par viņu tagadējo darbību. Poļu aģenti piespieda sniegt ziņas Aizsardzības ministrijas referentu tehniskajās lietās Košu, piedraudot atklāt, ka savu doktora titulu viņš ieguvis nelikumīgi. Kāds austrumu aģents ar sludinājumiem Rietumvācijas laikrakstos meklēja iepazīšanos ar ministriju sekretārēm, kuŗas ar precību piedāvājuma palīdzību mēģināja iesaistīt spiegošanā.

„L"

Svētdien, 25. martā, plkst. 4
175 St. Cla
Mičiganas operas soliste
KON
Pie klavierēm:
Ieejas kartes: $ 1.50, studentiem
Iepriekšpārdošanā La
Visus laipni ielūdz: DV TO

JĀNIS VESELIS u
kā arī vairāki
JAUNĀS GA
Toronto sestdie
Leaside Memorial Gardens — Millwo
tona pazemja staci
Vakaru v
Mūzikālā vadī
RAKSTNIEKI, MŪZIĶ

Kur pēkšņi izgaisa ta
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju,
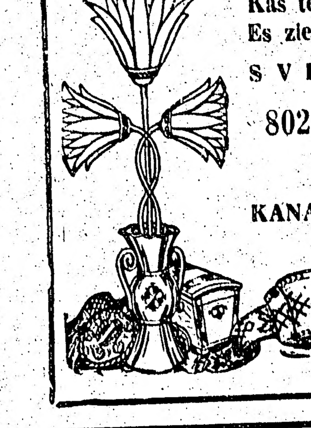
SVEICIET
802 Bathurst ie
tel.: LE 3-3
KANADAS DAILAM
LOT

NOSŪTĀM DĀVA
uz
PADOMJU LATVIJU un
(PARASTIE NOTE
PIEPRASIET C
DV SAINISU
123 HURON ST., TORON
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.

Z. GRUNDM
GRĀMATV
Ienākumu nodokļu aprēķini,
INFORMĀCIJA

AUSTRA
DĀMU FRIZIER
737 Bloor St., W., pie Grace,

A. EGLĪT
RADIO un TELEVĪZIJAS
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl.
• IZĪRĒ TV par $8.
161A Roncesvalles Ave., To

Zeltkalis A
Gatavo un labo
19 Pretoria
VALUDE
PIEPRA

IGAUŅU PULKSTEŅU UN
TRANS-CANADA CR
1554 Bloor St., West, Toronto.
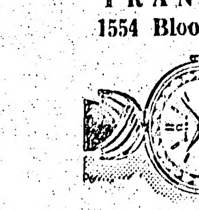
OMEGA PU
DZENI, KR
IZVĒLE. Pie
Atvērt
no 9.00—

JAUNIZNĀKUŠA
K. Kurbads — SILU SALKA, dz
Kn. Lesiņš — SMILGAS SAUL
Dr. Biskaps — DZĪVES VĒJOS
Ed. Freimanis — DAIGAS ROT
Žurnāls ZINTIS (angļu valodā)
Sagatavošan

JAUNIZNĀKU
V. Dārziņa 200 latviešu tautas dz
V. Dārziņa 25 latv. tautas dz.
V. Dārziņa I SONATA
Pārlabots un papildināts II
Arvīda Žilinska SOLO DZIESM
Jēkaba Mediņa Latviešu tautas dz
V. Dārziņa PRELŪDES & SUIT
Pasūtinot apgādā
ALFR. KALNA
719 W. Willow St., C

Svētdien, 25. martā, plkst. 4 p. p. UNITARIAN CHURCH auditorijā,
175 St. Clair Street, West, Toronto

Mičiganas operas solistes ASTRAS KALNIŅAS (soprāns)

KONCERTS

Pie klavierēm: komp. A. ŠTROMBERGS.

Ieejas kartes: $ 1.50, studentiem un skolēniem puscenas. Bērniem ieeja brīva.
Iepriekšpārdošanā Latvijā Amerikā birojā — 123 Huron ielā.

Visus laipni ielūdz: DV TORONTO NODAĻA un JAUNATNES DARBA KOPA.

JĀNIS VESELIS un VALDIS KRĀSLAVIETIS

kā arī vairāki citi ASV un Kanadas rakstnieki

JAUNĀS GAITAS LITERĀRĀ KOKTEILĪ

Toronto sestdien, 24. martā, plkst. 6 vakarā,

Leaside Memorial Gardens — Millwood Rd. un Laird Dr. stūrī (Leaside autobuss no Eglintona pazemja stacijas jeb no Pape un Danforth ielu stūŗa).

Vakaru vadīs rakstniece Velta Toma.

Mūzikālā vadība — komp. Alfreds Štrombergs.

RAKSTNIEKI, MŪZIKA, KAFIJA un BOLE SVEČU GAISMĀ.

Ieejas kartes $ 2.00.

Kur pēkšņi izgalsa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .

SVEICIET AR ZIEDIEM!

802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.

KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.

LOTUS

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,
piegādā mājās.

E. JIRGENS,
tel. RO 7-6044, Toronto.

NOSŪTĀM DĀVANU SAIŅUS

uz

PADOMJU LATVIJU un CITĀM ZEMĒM.

(PARASTIE NOTEIKUMI)

PIEPRASIET CENRĀŽUS.

DV SAINISU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — plkst. 18.00.

Z. GRUNDMANIS
GRĀMATVEDIS

Ienākumu nodokļu aprēķini, financiāli pārskati.

INFORMĀCIJA CH 4-3244

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIEŖSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
● IZĪRĒ TV par $8.- MĒNESĪ. ●
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

VALUPE

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

IGAUŅU PULKSTEŅU UN JUVELIEŖA VEIKALS,
TRANS-CANADA CREDIT JEWELLERS,
1554 Bloor St., West, Toronto. Tel.: LE 5-7802.

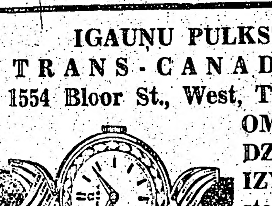

OMEGA PULKSTEŅI, DIMANTU GREDZENI, KRISTALLS, DĀVANAS LIELĀ IZVĒLĒ. Pieņem pasūtinājumus, labo pulksteņus un dārglietas. Latviešiem 10 proc. atlaide. Atvērts no plkst. 9.00—6.00. Piektdienās no 9.00—9.00. Īpašnieks L. ILVES.

JAUNIZNĀKUŠĀS GRĀMATAS

K. Kurbads — SILU ŠALKA, dzejoļi	$2.80
Kn. Lesiņš — SMILGAS SAULRIETĀ dzejoļi	$2.80
Dr. Bīskaps — DZĪVES VĒJOS, atmiņas	$5.50
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, noveles	$3.20
Žurnāls ZINTIS (angļu valodā) Nr. 5	
Sagatavošanā Nr. 6	

JAUNIZNĀKUŠĀS NOTIS

V. Dārziņa 200 latviešu tautas dziesmas I/II	ā $6.00
V. Dārziņa 200 latviešu tautas dziesmas 4. burtn.	ā $3.50
V. Dārziņa 25 latv. tautas dz. klavierēm (vieglā apstr.)	$1.20
V. Dārziņa I SONATA	$2.50
Pārlabots un papildināts II iespiedums.	
Arvida Žilinska SOLO DZIESMU KRĀJUMS	$4.00
Jēkaba Mediņa Latviešu tautas dziesmu izlase I	$2.50
V. Dārziņa PRELUDES & SUITE BREVE (apvien.)	$2.50

Pasūtinot apgādā 25% atlaide.

ALFR. KALNĀJA APGĀDS,
719 W. Willow St., Chicago 14, Ill., USA.

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANAS BIROJS,

467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.

☆

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

---

†

Mans mīļais vīrs

JĀNIS KERKS

dzimis 1893. gada 11. jūlijā, miris 1962. gada 11. martā.

Dziļās sērās SIEVA.

Milda's FLOWERS

Piedāvā:
● Grieztus ziedus un ziedu sakārtojumus dažādām vajadzībām.
● Podu puķes un tropiskos stādus.
● Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus un audumus.

Ērta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.
765 THE QUEENSWAY, TORONTO 18, ONT.
TEL. CL 5-7233.
M. M. Bērtulsoni.

---

†

Augusts Kasakovskis

dzimis 1904. gada 10. oktobrī, Maltas pagastā, miris 1962. g. 9. martā traģiskā nāvē Kanadā.

Viņu piemin
DV TORONTO NODAĻA.

IGAUŅU EKSPORTA - IMPORTA FIRMA

ESTOTRUST LTD.

4/6 Dukes Place, London, E.C.3, England,

piedāvā dāvanu saiņus radiem un draugiem Latvijā par ļoti izdevīgām cenām.

Sūtīšanas izdevumi, ieskaitot atļauju, apdrošināšanu un iesaiņošanu, tikai $ 6.00, ja preces pasūtinātas no mūsu cenrāžiem.

UZVALKU AUDUMI no $ 15.30 līdz $ 28.70 par 3½ jardiem, ieskaitot muitu.
KOSTĪMU AUDUMI no $ 20.75 līdz $ 24.45 par 3 jardiem, ieskaitot muitu.
MĒTEĻU AUDUMI no $ 17.30 līdz $ 30.50 par 3 jardiem, ieskaitot muitu.

Visi audumi ir 100% tīras vilnas. Pārtikas saiņus sūtām tieši no Dānijas.

Standartsaiņus ar audumiem nepiedāvājam.

Saiņus nosūtām nekavējoties. Lūdzam pieprasīt cenrāžus un paraugus. Uz vēlēšanos variet rakstīt arī latviski.

Labprāt pieņemam arī pārstāvjus.

NOTARS

OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA

izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.

HO 6-3800, 445 Pape Ave.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.

BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADIJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.

TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.

PIEGĀDE MĀJĀS.

REALTOR

BĒRZIŅŠ
Realty Limited

REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pārdošanā: mājas, veikali, farmas u. c.
APDROŠINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi u. c.

LE 4-8447
316 Harboard St.,
TORONTO

VENUS
PUĶU VEIKALS
● Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
● Latviešu keramika.
● Ādas izstrādājumi.
231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅŠ

LEO GOODMAN
Chartered Accountant
HU 1-4377 HU 9-2454

Sagatavošanā esošo
Virspulkveža SILGAIĻA grāmatu

LATVIEŠU LEĢIONS

apgāds IMANTA paredz izsūtīt š. g. jūnijā subskribentu parakstīšanās kārtībā. Grāmatas iznākšana atlikta uz šo laiku sakarā ar papildu foto attēlu vākšanu šī plašā darba iespējami pilnīgai illustrēšanai.

Šis ir jauns darbs mūsu militārajā literātūrā ar neaizstājamu vēsturisku nozīmi. Grāmatas autors vplkv. Silgailis — Leģiona ģenerālinspekcijas štāba priekšnieks — savā darbā aplūko: Leģiona tapšanu; 2. brigādes formēšanu; cīņas līdz atiešanai uz Veļikajas pozicijām; 15. div. formēšanu; aizstāvēšanos Bardovo - Kudevera pozicijās; atiešanu uz Vidzemes kauju lauku; Vidzemes kaujas; Kurzemes kaujas; vācu gaisa spēkiem pakļautās vienības; ģenerālinspekciju; Leģiona komplektēšanu; Leģiona apgādi, atalgojumu, sanitāro aprūpi, tieslietas un nacionālo aprūpi.

Darbu papildina kauju schēmas, kartes un foto attēli.

Illustrāciju komplekta papildināšanai apgāds IMANTA aicina bij. Leģiona karavīrus un citas personas, kuŗu rīcībā ir šeit uzskaitīto vienību un viņu gaitu attēli, uz īsu laiku aizdot tos apgādam, event. pret atlīdzību, klišeju izgatavošanai. Attēliem pievienojamas atzīmes par tajos redzamām personām, vienībām, vietu un laiku. Aizdoto attēlu atpakaļsūtīšana uz apgāda rēķina garantēta. Attēlu iesūtīšanas termiņš:

Sakarā ar attēlu papildu vākšanu, apgāds IMANTA pagarina subskripcijas termiņu Eiropā līdz š. g. 31. martam, ārpus Eiropas līdz š. g. 15. aprīlim.

Subskribentu vārdus īpašā sarakstā pievienos grāmatai (ja nebūs saņemts norādījums vārdu neievietot). Apgādam iespējams par subskribentiem uzskatīt tikai tādas personas, kuŗas grāmatu pasūtina līdz 15. aprīlim, pievienojot pasūtinājumam arī ā conto iemaksu kā daļas maksu: $ 5.-, DM 20,-, sd. 35/-, Asd. 45/-, Zkr. 25.-, pie kam subskribentu cenas būs par 20% lētākas, nekā brīvi pērkot.

Brīvā tirgū šī grāmata būs dabūjama tik, cik grāmatu galdi to iegādāsies no apgāda pret samaksu. Tādēļ nekavējieties vairs ar šī ievērojamā darba nodrošināšanu savām vajadzībām, pasūtinot to tieši apgādā vai pie tuvākā grāmatnieka.

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

Sūtiet naudu
uz PSRS ar
GRAMERCY - Dep. G.
starpniecību
744 Broad St., Suite 925,
Newark, New Jersey, N. Y., USA.
Tālr. MU 9-0598.

Pārsūta kopš 1947. gada. Licencēts pie Dep. of Banking. Nodrošināts ar $ 20.000,- garantiju.

Pieprasiet pilnīgāku informāciju.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE,
Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.

Jūs iemācāties ātri un lēti
★ *FOKSTROTU*
★ *LĒNO VALSI*
★ *VALSI*
★ *TANGO*

JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA CHA-CHA-CHA.

PRIVĀTSTUNDAS

PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $...............

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem:

SAV. VALSTĪS:
A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Lībieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirnīti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADĀ:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Liģeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
A. Cauku, 350 Maitland St., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Ķīvīti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:
DVF Grmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm

ERIC KRAUS REAL ESTATE BROKER 10 Eastwood Road, Toronto. MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

N.H.A. jaunās un pārd. obligācijas pērk un pārdod, kā arī izkārto.

NOVĒRTĒŠANA PAR BRĪVU.

PĀRSTĀVIS KONST. KĀRKLIŅŠ — birojā HO 1-8158, mājās HO 6-5024.

APBŪVES GABALI. LAUKU ĪPAŠUMI. VASARNĪCAS. DZĪVOKĻU MĀJAS. IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI.

DON MILLS RD. - YORK MILLS RD.: Jauni 3 un 4 guļamistabu bungalovi, sākot ar $ 500,- iemaksu, ultrāmodernas Holivūdas parauga virtuves, četrdaļīgas un divdaļīgas vannas istabas, modernas siltā gaisa apkures, privāti iebraucamie ceļi un vieta divām garažām. 30 - gadīgas, valsts kontrolētas obligācijas.

PUĶU VEIKALS: Labi nostādīts, ilggadīgs uzņēmums ar $ 30.000,- gada apgrozījumu. Tuvākai informācijai lūdz zvanīt.

EGLINTON - KENNEDY RD.: 6 istabu atsevišķs bungalovs, ūdens - eļļas apkure, moderna virtuve, viena četrdaļīga un otra viendaļīga vannas istaba, divas izbūvētas telpas pagrabā, privāts iebraucamais ceļš un garāža. 10 - gadīga obligācija. Pilna cena $ 7.900,-, iemaksa $ 600,-.

RĪGAS MARCINIEKI

Latvijā parastais ikdienas cilvēks uz pastmarku krājēju skatījās kā uz pustraku savādnieku. Tikai trimdas neprātīgā skriešanā pēc naudas latvietis, nonācis nervu ārsta kabinetā, dzird ieteikumu: „Jums nepieciešama kāda brīvlaika nodarbība, kas atslogotu nervus, neļautu domāt par ikdienas rūpēm. Teiksim, pastmarku krāšana . . ."

Latvijā pazīstamākais filatelists bija Šneiders. Brīvības ielā netālu no Stabu ielas atradās viņa veikals, kura skatlogā bija izpastmarkas un naudas. Šneiders karjēru bija sācis kā kolportieris un gada tirgos pārdevis kalendārus, taču pēc laika piegriezies pastmarku un monētu tirdzniecībai, kas toreiz bija vācu rokās. Kā puika „Jaunākās Ziņās" lasīju Šneidera sludinājumus: „Pērk pastmarkas, monētas, vecu zeltu, mākslīgus zobus . . ." Šis pirmais latviešu tautības pastmarku tirgotājs ar kollekcionēšanu iepazīstināja tūkstošiem latviešu zēnu un viņa vārds, kaut pats tas nesen Austrālijā aizgāja aizsaulē, allaž paliks latviešu filatelistu atmiņā.

Kaļķu ielā, saslīgušā koka namelī, otrā stāvā, mita kāds cits pastmarku un monētu tirgotājs, ne gluži ar tik labu slavu kā Šneiders, tomēr visiem divdesmito un trisdesmito gadu krājējiem labi pazīstams. Gaitenis uz Zolmaņa veikalu bija tik tumšs, ka nezinātājs tanī viegli varēja nolauzt kaklu vai izmežģīt kāju, un arī pats veikals — šaurs kā zārks un nekārtīgs kā elles patrepe — nevarēja lepoties ar sevišķu spilgtumu. Pats Z. bija cilvēks ar lielām zināšanām, septiņu valodu pratējs un īpatnējs filozofs, taču allaž naudas grūtībās. Pēdējais apstāklis laikam viņam deva ideju radīt bēdīgi slavenās Raunas „pastmarkas." Tās uzklīda divdesmito gadu sākumā un esot itkā radušās Cēsu kauju laikā. Lēnām kaŗa dūmiem izklīstot, noskaidrojās, ka Cēsu un Raunas pastmeistari par šādām markām nekā nezina. Pēdas noveda līdz Z., un to sauca tiesas priekšā, piespriežot nelielu sodu. Tagad Raunas „markas" kā kuriozs atrodas dažā labā Latvijas pasta vēstures krājēja kollekcijā un par tām maksā cenas, kādas viņu „autors" Z. pat sapnī nevarētu iedomāties. Zolmanis bez markām vēl pārdeva, kas vien pagadījās. Viņa veikaliņā pie sienas redzēja gleznu, uz kuŗas bija attēlots cars Pēteris Lielais ar tik kupliem vaigiem, it kā tas būtu saslimis ar cūciņu; vairākus uzrakstus ar domu graudiem vācu un latiņu valodā, un grāmatu grēdu. Zolmanis kaŗa laikā pazuda un par viņu nekas nav dzirdēts. Viņa dēla vārds gan šad tad parvid Padomju šacha žurnālos, jo jaunais Z. ir ievērojams šachists.

Vēlākos laikos, kad interesentu - latviešu skaits sāka pieaugt, atvērās vairāki jauni pastmarku un monētu veikali. Tur bija Jacīna, Jēkabsons, Muraviovs, Sīpols un daudzi citi. Taču tie bija veikālnieki modernā nozīmē un viņiem trūka noslēpumainības aromāta, kāds allaž piemita Šneideram un Zolmanim.

Trīsdesmitos gados Kārlis Miķelsons nodibināja „Latvian Exchange" klubu, un latviešu krājēji, apmainoties dubultniekiem ar ārzemju filatelistiem, iegāja starptautiskā arēnā. Veco krājēju — Miesiņa, Ērgļa, Runča - Arņa un citu vietā radās jauni kā dzimtenē, tā trimdā. Kollekcionēšanas nozīmi nervu nomierināšanā un ārstēšanā vairs nenoliedz un neviens filatelistus vai numizmatus par pustrakiem savādniekiem netur. Taču smilšu pulkstenis darbojas un mazāk paliek to, kuŗi redzējuši latviešu pirmos pastmarku krājējus un tirgotājus. Atmiņu stāstījumi par aizgājušiem laikiem un laudīm tāpēc allaž interesanti un tīkami.

E. S.

KRIEVI NORAIDA PIEDĀVĀJUMU

(Pārnesums no 1. lpp.)

tādu progresa līmeni, ka, lai nebūtu atpalikti, mēģinājumi jāatsāk arī amerikāņiem. Pēdējiem viss jau sagatavots un, sarunām tikai turpinoties, krievi tos vairs [illegible]. Ja vienojas par mēģinājumu pārtraukšanu, Sav. Valstis būs pēdējās, kas detonējušas atomieročus. Ja par to vienošanos nespēj panākt, tad krieviem stāv priekšā vismaz vēl viena sērija. Un to Chruščevs grib izmantot.

NAIDS UZ MŪŽIBU

Apvienoto Nāciju panākumu bilance nav nekāda augstā. Tās veiksmju un neveiksmju augstākais panākums ir pamiers un tā uzturēšana Palestīnā. Kad pagājušās nedēļas nogalē atsākās cīņas starp Izraēlu un Sīriju, Apvienotās Nācijas nekavējoties iejaucās un kaŗa darbību pārtrauca. Gan ne pilnīgi. Šīs nedēļas sākumā tās atkal atjaunojušās, šoreiz pat Ēģiptes Naseram solot Sīrijai militāru palīdzību.

Jaunu, vispārēju kaŗu Izraēlas un Sīrijas sadursmes Galilejas jūras tuvumā tomēr nesola. Lai gan cīņās tikuši iesaistīti kā kājnieki, tā aviācija, notikumiem ir tikai lokāla rakstura nozīme un vienreiz, Apvienotās Nācijas spēj savu uzdevumu veikt apmierinoši. Nav tādas arabu valsts, kas viena pati spētu uzņemties kaŗu ar Izraēlu. Un šai gadījumā jāpateicas, ka arabu līgas pasaulē valda pietiekama nesaticība, kas liedz kopēju militāru sadarbību.

Lokāla rakstura cīņas Palestīnā var uzliesmot, uzliesmojušās var turpināties zināmu laiku, bet no tām, vismaz tuvākā nākotnē, vispārējs Vidējo Austrumu kaŗš nesāksies.

RAŽOTS KUBĀ

Gvatemalā, vienīgā Dienvidamerikas valstī, kas pirms Kubas pazina komūnistu valdību, pēdējo nedēļu laikā notikuši plaši nemieri, studentu demonstrācijas un pat atklāta cīnīšanās. Tagad tas viss beidzies un var sākties nelaimju cēloņu meklēšana.

To visu var atrast turpat kaimiņos— Kastro Kubā.

Mēģinājumā sēt komūnismu Dienvidamerikā Fidelim Kastro ir vismaz divi iemesli, kādēļ viņš izvēlējies Gvatemalu. Pirmkārt, kā jau minēts, Gvatemalā kādreiz valdīja komūnisms, tādēļ tur var cerēt uz automātisku sekotāju skaitu. Otrkārt, Kastro kungam ir personīgs naids pret Gvatemalas demokrātisko valdību. Pēdējā ne tikai atklāja, ka tur apmācīti Kubas invāzijas dalībnieki, bet Gvatemala bija arī viena no pirmām, kas pieprasīja Kubas izslēgšanu no Amerikas valstu organizācijas. Invāzija pret Kastro, kā zināms, cieta neveiksmi. Bet neveiksmi cieta arī Kubas diktātora mēģinājums pārdot Gvatemalu komūnistiem.

SPORTS

DV UZVAR ANDIS 83:73

Kārtējās spēles svētdienas līgā beigušās un sāksies spēļu fināli. Pēdējā spēlē DV svinēja atkal skaistu uzvaru, uzvarot Andis vienību ar 83:73. Pirmais puslaiks DV bija pavisam neveiksmīgs un nekas neliecināja, ka DV var cerēt uz uzvaru. Puslaiks beidzās pretinieka labā ar lielu punktu starpību — 45:31. Un tomēr, notika tas, ko bija grūti cerēt. DV spēlētāji bija pilnīgi pārvērtušies otrā puslaikā, cīnījās pēc katras bumbas, labi saspēlējās, lieliski meta un pilnīgi paralizēja pretinieka uzbrukumu. Pēdējā ?vilpei atskanot, DV bija atguvusi ne tikai zaudēto, bet bija arī izcīnījuši pelnītu uzvaru. Otrā puslaikā Andis vienība spēja iegūt tikai 28 punktus, kamēr DV 52.

DV vienībā spēlēja: A. Richters-27, E. Petmanis-13, J. Moruss-11, A. Savickis-20, J. Timmermanis-2, J. Dūlmanis-8 un J. Blūms-2.

OTRO VIENĪBU TORONTO GRUPĀ YMCA - UZVAR DV AR 67:49.

Latviešu basketbola meistarība Kanadā tuvojas noslēgumam. Pēdējā spēle otrā līgā bija DV un YMCA's vienību starpā. Pēdējās trijās spēlēs YMCA bija uzstādījusi respektējami spēcīgu vienību — rezultātā trīs uzvaras pēc kārtas, divas pret TLSK un viena pret DV. Pēdējā spēlē atkal ļoti veiksmīgs punktu guvējs bija M. Groskaufmanis, bet lielisks cīnītājs pēc atlekušām bumbām bija M. Ešmits. Vispār, YMCA pēdējā spēlē spēlēja ļoti labi, un ja pirmā riņķī vienība būtu spēlējusi šādā sastāvā, tad grūti būtu bijis kādai vienībai to uzvarēt. Jāpiezīmē, ka viens zaudējums YMCA'i piešķirts bez spēles, jo nebija ieradušies 5 spēlētāji.

YMCA uzvarēja DV ar 67:49, pirmais puslaiks — 38:27.

YMCA spēlēja: M. Groskaufmanis-23, M. Ešmits-19, V. Kauliņš-17, V. Mazūrs-6 un R. Simsons.

DV spēlēja: Z. Timma-14, J. Blūms-15, M. Vītols-13, B. Hercbergs-2, J. Tērauds-1, M. Roze-1 un J. Brāmanis-3.

Ž.Z.

Metalls pret stiklu

Bij. Romas olimpiādes uzvarētājs un tagad aktīvās sporta gaitās atstājušais pasaules rekordists kārtslēkšanā, amerikānis Donalds Brags (Don Bragg), publiski paziņojis, ka apņemas izrakstīt čeku 10.000 dol. vērtībā, ja pašreizējais pasaules rekordists kārtslēkšanā, vācu izcelsmes amerikāņu jūrnieks Džons Ulses (John Uelses) spēs veikt 16 pēdu (4.88 m) augstumu, lietojot metalla kārti. Brags, kas pag. vasarā uzstādīja pašreizējo pasaules rekordu kārtslēkšanā ar metalla kārti — 15'9½" (4.81 m.), vienmēr lieto tikai metalla kārti.

Dzijo domstarpību, kas pašreiz jau ir [illegible], kā savā laikā, pāris gadus atpakaļ, krievu izgudrotā speciāli paaugstinātā naglu kurpe augstlēkšanā, kurai sekoja aizliegums lietot, tagad izsauc speciāli izsmalcinātās stiklu šķiedru (fibre glass) kārts pielietošana praksē. Atšķirībā pret metalla vai bambusa kārti — stikla ir ievērojama ar savu milzīgo elastību, kas praktiski lēcēju uzmet gaisā, tam nepielietojot sevišķu techniku vai fizisko piepūli. Galvenais faktors ir ķermeņa līdzsvara ieturēšana gaisā spēcīgajā uzrāvienā. Ar šādas kārts palīdzību, kuŗas cena Kanadā ir aptuveni 100 dol, Ulses pag. mēnesī sasniedza jaunu pasaules rekordu telpās, veicot 16'0¾" (4.90 m.) augstumu!

Izsakoties par šo jauno rekordu, Brags ir pārliecināts, ka Ulses ar metalla kārti nespēs veikt pat 15 pēdu (4.57 m.) augstumu. „Šīs kārts pielietošana oficiālās sacīkstēs ir pilnīgs skandāls, kas līdz šim sasniegtos rekordus padara muļķīgus," starp citu izteicās Brags.

Lai nu kā tas arī būtu, stikla kārts lietošanu pašlaik tiesiski ir atzinusi Starptautiskā vieglatlētikas savienība, vismaz vēl šo sezonu, jo savienības nāk. sēde ir tikai nāk. septembra mēnesī, kad noteikti pacelsies jautājums par šī „jauninājuma" legālitāti. Viens gan ir skaidrs, ka šajā sezonā, vairāk un vairāk atlētiem apgūstot nepieciešamo prasmi — 15 līdz 16 pēdu augstuma pārvarēšana jau būs it parasts notikums, ko šobrīd gan tikai spēj veikt labs pusducis labāko kārtslēcēju pasaulē, galvenokārt amerikāņi.

V. L.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

BAFFALO

Kalpaka piemiņas dievkalpojumā mācītājs Jūlijs Vējiņš runāja par latviešu varoņgaru — kas vairākkārt pierādījis, ka latvju tautas dēli par brīvību un savas zemes aizstāvēšanu ir nolikuši savas galvas un atdevuši to dārgāko, kas cilvēkam ir — savas dzīvības.

Altāri greznoja simboliski valsts karoga krāsās sarkanbaltsarkanas rozes, ko šim gadījumam bija veltījusi Bafalo korporāciju kopa.

Š. g. 7. martā, pēc ārstēšanās slimnīcā Bafalo, 75 gadu vecumā mirusi Marta Klišēvics. Nelaiķe 10. martā apglabāta Niagārā, Riverdāles kapsētā. Par viņu sēro meitas, mazdēls Tālivaldis Boģis Sav. Valstu gaisa spēkos un znots.

E. A.

DETROITĀ

Ingrīdas Vīksnas satīra pilnsapulce Čučičingā liecināja, ka latviešu teātra izrādēm ar laikmetīgu, kaut arī satīrisku saturu, skatītāju netrūks. Jācer, ka visādi lieliskā izrāde visiem, kas viņu skatīs, liks šo to pārdomāt par viņu „aizņemtību."

Vienmēr jau ir bijis tā, ka eksportam sagatavo vislabāko mantu. Tā arī iznācis šoreiz: Toronto radīto darbu Amerikas latvieši skata pirmie. Skatītāji bija jau pirms izrādes pārliecībā, ka redzēs ko jaunu, jo Marisa Vētras vārds nevienam nav svešs. Tāpat labs paziņa ir Edgars Ābele un Valija Lāma. Pirmo reizi detroitieši skatīja jauno, daudzsološo Heinrichu Puķīti.

Pilnsapulce Čučičingā, ar spēcīgajiem tēlotājiem un Marisu Vētru šoreiz kā aktieri un režisoru — drāmaturgu, ir tikai savas turnejas sākumā.

Paldies autorei, aktieŗiem, dekorātoram un techniskajiem darbiniekiem par vērtīgo izrādi, un cerēsim, ka turnejas noslēgumā latviešu trimdinieki būs saņēmuši labu „atjaunošanos poti".

P. Z.

LINKOLNA, NEBR.

Plkv. O. Kalpaka piemiņas dievkalpojums notika svētdien, 11 .martā, Linkolnas latviešu ev. - lut. draudzes baznīcā. Pie karoga goda sardzē stāvēja Linkolnas latviešu korporāciju kopas dalībnieki. Dievkalpojumā piedalījās māc. H. Jesifers un K. Būmanis. Dziedāja Linkolnas latviešu koris dir. Luca vadībā. Pēc dievkalpojuma notika piemiņas akts, par plkv. O. Kalpaka dzīvi referēja māc. H. Jesifers. Korporāciju kopas vārdā kalpakiešus — Lkok A. Indriksonu un A. Ziediņu — sveicināja seniors A. Circenis, pasniedzot ziedus.

Korporāciju kopas sapulcē tekošam gadam par kopas senioru ievēlēja A. Circeni (Latvia), viceseniorū A. Stakli (Tālavija) un sekretāru A. Rutkovski (Tālavija) .

V. Z.

MINEAPOLE

Plkv. O. Kalpaka dienu svinīgi atzīmēja korporāciju kopa ar dievkalpojumu latviešu baznīcā. Aiz Latvijas karoga sekoja kalpakieši V. Vijdzirkste un A. Mucenieks; tiem sekoja korporāciju kopas pārstāvji. Dievkalpojumu vadīja draudzes māc. P. Langins, bet izjūstu sprediķi teica māc. R. Krafts. Dievkalpojumu kuplināja DV vīru dubultkvartets Latvis dir. Ž. Šmita vadībā.

Kalpaka balli rīkoja studentu korporāciju kopa Kurtis viesnīcā, kuŗā kā goda viesis piedalījās kalpakietis V. Vijdzirkste. Ap 80 klātesošos uzrunāja korporāciju kopas seniors Dr. V. Nagobads (Talāvija),norādot uz šo cīņu nozīmi mūsu tautas vēsturē. Vakars pagāja jautrībā, — dziesmās un dejās.

LAM pilnsapulcē ievēlētā jaunā valde konstruējās sekojoši: apv. pr-ks P. Kupčs, pr-ka biedrs un kultūras lietu vad. V. Ravovskis, sekretārs A. Dombrovskis, kasieris H. Nora, biedrzinis J. Ozoliņš, mantzinis B. Zīle, sarīkojumu lietu vad. J. Dambītis, dāmu kom. pr-ce A. Duņēne.

Latviešu akadēmisko kopu tekošā gadā vadīs prof. Kārlis L. Ozoliņš, vietn. F. Dravnieks, sekretāre S. Kupče, biedrzine M. Rozentāle, kasieris T. Šmits.

LAM rīko Toronto ceļojošā teātra izrādi — I. Vīksnas un M. Vētras satīru „Pilnsapulce Čučičingā — piektdien, 30. martā, plkst. 7.30 vakarā YWCA's telpās. Piedalās: V. Lāma, Mariss Vētra, H. Puķīte, T. Ābele. Biļešu iepriekšpārdošana pie A. Duņēna, tālr. TA 5-4287.

Latviešu ev. - lut. draudzes koŗa 10 gadu pastāvēšanas vakaru ievadīja ar koŗa priekšnesumiem — īsu raibu programmu, ko bija sagatavojis rež. J. Vērenieks un izpildīja paši koristi. Ar lielu atjautību vakaru vadīja rež. J. Vērenieks, izpelnoties klātesošo dzīvu atsaucību. Saviesīgo vakaru ievadīja ar polonēzi. Vēlāk dejas mijās ar dziesmām, un kad deju mūzika beidza spēlēt, pārgāja uz tautas dejām. Vakars bija ļoti labi apmeklēts, bija ieradušies ap 300 koŗa draugu.

K-ts

ŅUDŽERSIJA

Ņudžersijas organizāciju sadarbības komitejas savāktie dati rāda, ka Ņudžersijā dzīvo zināmi 1.353 latvieši, no tiem 536 vīrieši, 573 sievietes un 244 bērni. Gandrīz puse no kopskaita, t. i. 649 latvieši dzīvo Elizabetes - Ņuarkas rajonā. Tā kā nav bijusi iespēja reģistrēt visus latviešus, tad faktiskais latviešu skaits Ņudžersijā ir daudz lielāks.

V. N.

KLĪVLENDA

Š. g. 11. martā DV mītnē sanāca uz darba sēdi III ASV dziesmu svētku rīcības komiteja. Šī bija viena no garākām sēdēm, kuŗā tika izlemti un pārrunāti daudzi aktuāli jautājumi attiecībā uz 1963. g. paredzētiem dziesmu svētkiem. Laikam, sakarā ar Klīvlendas atrašanos izdevīgā ģeogrāfiskā vietā, koŗu pieteikšanās ir ļoti dzīva. Līdz šim pieteikušies jau 32 koŗi ar 1317 dziedātājiem, bez tam nāk klāt vēl individuāli dziedātāji. Dzīvā koŗu pieteikšanās rāda, ka trimdā esošos tautiešos dziesmu gars ir vēl dzīvs, — varbūt tas izglābs arī tautu?

DV apvienības valde saviem biedriem izsūtījusi apkārtrakstu, kuŗā jaunatnes kultūras sekcijas referents, apvienības biedrs mācītājs Kārlis Briedis, starp citu, raksta: „Nevienam mums nav noslēpums, ka trūkst mums jaunatnes audzināšanā nacionāli noteikta plāna un kopējas programmas. Vara, kas verdzina mūsu tautu dzimtenē, seko arī mums emigrācijā, uz katra soļa izmanto mūsu pagurumu, cenšas skaldīt un valdīt. DV apvienības valde pēc vispusīgām pārrunām ir atzinusi, ka iespējami drīzākā laikā ir jāsaaicina visu mūsu esošo organizāciju jaunatnes darba kārtotāji. Šinī sanāksmē tad jānosprauž kopēja interešu līnija, vadoties no tā, kas visiem mums kopējs un par ko mums visiem uzlikts pienākums un mērķis. Pēc tam būtu sarīkojama jaunatnes kultūras nedēļa ar attiecīgiem referātiem no dzīves uz dzīvi un citiem priekšnesumiem." Tālāk apkārtraksta 8. p. norādīts, ka mācītājs Briedis paredzējis sasaukt visu Klīvlendas latviešu jaunatnes organizāciju vadītāju sanāksmi š. g. 7. aprīlī plkst. 11 dienā DV mītnē. Klīvlendas DV apvienība ir nolēmusi pielikt visas pūles jaunatnes darbam, un latviešu kaŗavīrs arī ir tas īstais, kas mūsu jaunatnei var rādīt patieso ceļu pie savas tautas.

Sakarā ar notikušām maiņām sarīkojumu kalendārī, KLB koŗa koncerts notiks nevis 14., bet gan 7. aprīlī.

DV apvienības valde, sadarbībā ar veco strēlnieku un kaŗa invalidu kopām, š. g. 14. aprīlī plk. 7 vakarā rīko apvienības biedra, vecā kaŗavīra māc. Kārļa Brieža 30 gadu ordinēšanas atceri mācītāja amatā. Atceres sarīkojuma norise sekojoša: svētbrīdis, profesora Dr. med. J. Prīmaņa apsveikšanas runa, apsveikumi, mūzikāli priekšnesumi un mielasts. Piedalīšanās kopējā mielastā $4,- no personas. Pieteikšanās līdz 7. aprīlim pie V. Zemesarāja 12102 Miles ave, tālr. DI-1-9061; kasieŗa J. Jenzis, 1939 E. 85-th St. Apt. 19, tālr. CE-1-4793; Vanadžu kopas priekšnieces V. Neļķes k-dzes 15574 Pauling Blvd., tālr. BE-4-3648; strēlnieku kopas pārstāvja J. Krišjansona 1495 Lakeland, tālr. LA-1-4582 un invalīdu kopas vad. J. Zikmaņa 5604 Franklin Blvd., tālr. WO-1-1810. Apkārtrakstā tiek aicināti un laipni lūgti visi DV apvienības biedri sekmēt šī sarīkojuma labu izdošanos un līdz ar ģimenēm un draugiem ierasties atceres aktā un piedalīties mielastā.

E.

KALAMAZŪ

Mazskautu pulciņa sanāksmē svinīgo solījumu nodeva Imants un Arnis Minkas, latviskos pārbaudījumus izturējuši un 1. pakāpes Staburaga nozīmes saņēma Juris Baltmanis, Agris un Modris Kratmaņi, bet 2. pakāpes Raženā nosaukumu — Māris Miķelsons. Solījumu pieņēma un apbalvojumus izsniedza vienības pr-ks Z. Jirgens un vad. I. Zands.

Čikagas piecīši 17. martā YWCA's auditorijā uzstājās ar savu jubilejas priekšnesumu, jo pirms 1 gada Kalamazū publikas priekšā tie uzsāka savu pirmo viesošanos. Jaunatnei priekšnesumi patika, ko tā apliecināja ar skaļiem aplausiem. Sarīkojumu ievadīja Dr. Valdis Muižnieks, pateikdamies visām 13 latviešu organizācijām par šī vakara atbalstīšanu un nāca ar ierosinājumu apmeklēt jo kuplā skaitā Jaunatnes svētkus Čikagā, ko varētu veicināt arī vietējās latviešu draudzes un organizācijas, katra samaksājot vismaz vienam jaunietim Jaunatnes svētku izdevumus.

Marisa Vētras viesizrāde ar Ingrīdas Vīksnas lugu Pilnsapulce Čučičingā notiks 1. aprīlī, pl. 6.00 vak., Lincoln skolas teātŗa zālē, 912 N. Burdick ielā. Ieejas maksa $ 2.50, māc. iestāžu audzēkņiem — $ 1.00.

Latviešu biedrības rīkotais bazārs devis $332,88 tīru atlikumu.

DV apvienība uz saviem 10 gadu atceres svētkiem izdos brošūru par savu darbību, kuŗu sakopojis A. Zaļinskis, bet māksliniecisko ietērpu devis māksl. Arnolds Sildegs.

1. aprīlī pēc dievkalpojuma vecās Ciānas baznīcas apakšējā zālē par tematu „Neredzamās pārmaiņas mūsu dzīvē" referēs Dr. A. Karps.

13. martā noslēdzās latviešu architektu izstāde, kuŗu uz architekta V. Vitanda izkārtojumu rīkoja Latviešu biedrība. Izstādē ar darbiem bija pārstāvēti latviešu architekti no daudz un dažādām zemēm, izpelnoties skatītāju **apbrīnu.**

Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes dāmu komiteja nolikusi kopīgas regulāras sanāksmes, kuŗas notiks katra mēneša pirmā otrdienā baznīcas apakšējās telpās.

Jānītis: Papiņ, lūdzu, uz priekšu neapēdi kopā ar pārslām tām pievienotās spēļu mantiņas.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

25. martā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510. Sv. Jāņa draudze Toronto.

25. martā, plkst. 2 p. p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

25. martā, plkst. 2,30 p. p. Ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

LONDONA, ONT.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

25. martā, plkst. 1.30 p.p., dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Niagara Falls, latviešu ev.-lut. draudzē, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 N. Portage Rd.

1. aprīlī, plkst. 2.00 p. p. ciešanas laika dievkalpojums ar dievgaldu; māc. J. Prauliņš.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

25. martā, plkst. 5 p.p., Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums. Šai dievkalpojumā iesvētīs Ventas gaidu vienības karogu. Dziedās gaidu koris. Māc. Ed. Pavasars.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

25. martā, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums.

28. martā, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

1. aprīlī, plkst. 1.30 p. p., dievkalpojums. Sprediķos Kanadas ev. - lut. sinodes prezidents Dr. Alberts Lotz's.

Māc Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

25. martā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Draudzes vakars baznīcas zālē ar dzejnieces Veltas Tomas un operdziedātājas Natālijas Valdovskas priekšnesumiem.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 6 vakarā — 14 Park Rd. Bloor pazemes dzelzceļa tuvumā. Svētdienās plkst. 10.45 – 11.30 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Otavas raidītājs

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU 1-ās un 2-ās OBLIGĀCIJAS

Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi. Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.

V. LIEPIŅŠ.

PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.